

“La història d’un partit no és la mera narració de la seva vida interna, de les seves polèmiques, de la biografia dels seus dirigents. La història d’un *partit* és la de la seva eficiència real, és la de la seva força determinant, positiva i negativa. Sobre el fet d’haver contribuït a crear esdeveniments i també d’haver impedit que se’n produïssin d’altres.” ANTONIO GRAMSCI.

1. Introducció.

L’objectiu d’aquest document és definir l’estratègia política d’ICV en el proper període, per tal de relançar el nostre projecte polític.

En aquest moment de la història, en què s’esdevé el declivi del capitalisme neoliberal d’hegemonia nord-americana, el relançament d’ICV significa pensar i actuar per la transformació i modernització social i ecològica de Catalunya i del món, tot contribuint a la superació d’un sistema injust.

El nostre repte és guanyar més espai polític, major credibilitat i utilitat per ser una força més determinant en l’escenari social i polític i poder dur a terme polítiques ecologistes d’esquerres (nacionals, socials, mediambientals i de gènere). Definir l’estratègia d’un partit que es reclama de l’esquerra **transformadora**, verda i nacional, d’un partit amb responsabilitats de govern a molts ajuntaments i al Govern de la Generalitat, per avançar en un major i millor autogovern, en la federalització de l’Estat plurinacional i en el procés d’una construcció europea més social i federal. D’una força que s’inscriu en l’ampli moviment alterglobalitzador, per fer possible un món més just, democràtic, sostenible i en pau.

Els objectius dels governs (de la Generalitat i municipals), en el sentit de posar en valor la contribució d’ICV als canvis, assolits i en procés, vers la transformació i modernització social i ecològica són: fer créixer el nostre projecte polític; apostar per majories cada cop més d’esquerres on ICV sigui més decisiva; fer evident entre la ciutadania la importància de la nostra presència al Govern per aconseguir millores socials i ecològiques; fer créixer el nostre projecte polític sumant-hi més persones compromeses amb les polítiques més d’esquerres, ecologistes i catalanistes, i fer-ho conjuntament amb els sectors i moviments socials d’esquerres, defensant amb fermesa el principi irrenunciable d’avançar cap a un nou model de societat amb la superació d’un model capitalista fracassat que no ha contribuït a forjar una humanitat convivencial, sinó que l’ha enfrontada i ha accentuat la divisió entre rics i pobres, malmetent acceleradament els recursos naturals que formen part del patrimoni col·lectiu i universal.

Com ja s’està fent a nivell local, prioritzant les majories d’esquerres en aquelles administracions locals on la similitud de programes aconselli una negociació política per a la constitució de governs o per a pactes de mandat, ICV valorarà les oportunitats de cooperar amb les formacions polítiques que millor garanteixin l’aplicació dels seus programes electorals i l’estabilitat, en el seu cas, dels governs.

En les nostres anàlisis i propostes, no volem partir de la mirada avui hegemònica, la patriarcal. Plantegem també les nostres alternatives des d’una lògica feminista, amb l’ambició d’aconseguir un discurs de gènere alternatiu a l’actual. **La Convenció de Gènere**

del 4 d'octubre d'enguany assenyala la importància que donem a l'actualització del nostre discurs i de les nostres pràctiques de gènere.

Per aconseguir-ho, aquesta Assemblea ha de definir els objectius de la nostra acció política en el marc dels horitzons del nostre projecte polític. **Ens cal un partit més fort, més organitzat, amb més capacitat de mobilització, que treballi en xarxa i estretament lligat a la realitat social i territorial i als seus moviments.**

Cal que demostrem a la societat i especialment a les classes populars que som i serem el seu altaveu, aconseguint un mimetisme real entre nosaltres i les persones a qui representem. Cal seguir defensant els interessos d'una classe treballadora que, sent el 70 o 75% del conjunt de la població, no està articulada al voltant d'un projecte polític que l'aglutini i defensi, i a més suporta els percentatges d'abstenció més elevats i que van en augment. Hem de ser conscients que aquesta manca de participació dels treballadors i treballadores no és accidental, sinó que és afavorida pels sectors socials que, sent una elit, i per tant una minoria, tan sols poden accedir al poder polític si els sectors majoritaris estan dispersos en el seu vot o bé directament no participen dels comicis. ICV som el projecte polític, econòmic i social que defensa els interessos de la classe treballadora, i per aquest motiu és especialment preocupant per a nosaltres els nivells de desafecció política que suporta el nostre país. Sense la més àmplia participació ciutadana, tant la democràcia en general com el nostre projecte polític en particular sempre seran limitats. **Combatre l'abstenció –la nostra abstenció també– reclama guanyar credibilitat i utilitat per a la política i per a la gent que hi participa en primera línia.** Per fer-ho cal treballar per assolir una Democràcia amb aportació permanent de la democràcia quotidiana (al veïnat, a l'escola, a la família, amb les amistats, al treball... a la vida), per tant amb tots els capteniments, maneres de fer i pensar. Alhora cal que nosaltres, com a partit, evitem una excessiva professionalització de l'afer polític, evitant condicionar la nostra pràctica al manteniment d'aquesta estructura. En aquesta línia, com a ICV una prioritat és continuar sent un partit amb una organització transparent, accessible, propera als moviments i que rendeixi comptes a la militància de la seva acció.

El procés de federació acordat amb les **Candidatures de l'Entesa pel Progrés Municipal (EPM)** farà confluïr en un mateix projecte polític experiències i sensibilitats distintes, però alhora amb una llarga experiència de treball municipal conjunt.

Un procés unitari que ens enforteix políticament i territorialment.

La coalició amb **EUiA** és per a **ICV** una aposta estratègica per enfortir l'espai polític i electoral social, ecologista i feminista a Catalunya. El balanç de la coalició és positiu per a ambdós partits i per als espais socials i electorals que representem. Ens ha enfortit i ens ha fet més influents.

L'aposta pel projecte ecosocialista ha col·locat **ICV** com a un dels actors polítics de l'esquerra nacional catalana. **Les potencialitats del discurs ecosocialista són moltes, en donar una alternativa global i transformadora a les contradiccions del capitalisme del segle XXI.** Dels tres fils, el roig, el verd i el violeta, n'estem fent una trena compacta, juntament amb el distintiu nacional, que és aquell que defineix coherentment el nostre projecte polític.

La nostra formació apareix en el panorama polític català amb la voluntat de ser un referent per a totes les persones que es reclamen d'esquerres, ecologistes, feministes i del catalanisme progressista.

No som ni un partit complementari de ningú ni tenim cap especialització temàtica. **La nostra ambició és guanyar la centralitat d'ICV en la defensa de les polítiques roges, verdes i violetes i en la defensa de majories d'esquerres.** Per aconseguir-ho, disputarem els espais electorals d'esquerres, ecologistes, feministes i catalanistes presents a Catalunya.

ICV és una singular expressió de les esquerres catalanes. Hereva del **PSUC** i de l'**ENE**. D'ençà la seva fundació –el 1987– sota el lideratge de Rafael Ribó, ha fet un esforç continuat per consolidar el seu projecte. **Teresa Aubets, Laia Berenguer, Robert Blasco, Carme Casas, Tomasa Cuevas, Cipriano García, Joan García Nieto, Antoni Gutiérrez Díaz, Gregori López Raimundo, Miguel Núñez, Sebastià Piera, Maria Salvo, Manolo Vázquez Montalbán i Francesc Vicens**, són conjuntament amb molts homes i moltes dones, sovint des de l'anonimat més pregon, qui han fet possible que avui **Iniciativa per Catalunya Verds** sigui per si mateixa un subjecte actiu i decisiu de la política catalana.

La novena Assemblea aprova la concreció d'un document polític i estratègic dels propers quatre anys. Aquests documents assemblearis han de tenir un apartat d'anàlisi i balanç del passat, perquè només si repensem el passat i examinem les nostres debilitats i les nostres forteses podrem endreçar el futur. Tenim la impressió que en el conjunt de la gent d'Iniciativa hi ha l'estat emocional que podem retrocedir si no donem un salt endavant. I per donar un salt endavant, a ICV cal canviar coses per força. Aquesta Assemblea ha de ser de renovació i relançament.

Disposem de la suficient experiència, organització, extensió territorial i força electoral per fer política. **Després d'un període tan intens i ric en què tantes coses ens han anat bé, cal prendre consciència que n'hi ha d'altres que no.** Ho afirmàvem en els balanços electorals després de les darreres eleccions municipals i ho reafirmàvem després de les generals. **La direcció del partit va aprovar agafar la responsabilitat de la conselleria d'Interior i que el nostre president fos alhora el conseller d'aquest Departament. No podem ignorar el debat que aquestes decisions va obrir dins d'ICV. La definitiva resolució del mateix, així com la valoració del balanç del conjunt de l'acció de govern, haurà de tenir present les polítiques realitzades per ICV i es donarà finalment amb els resultats de les properes eleccions al Parlament de Catalunya.**

Ara, l'objectiu és esmerçar tots els esforços en el partit i en el Govern per garantir una immillorable gestió dels nostres Departaments, influir des de lògiques d'esquerres, ecologistes i feministes en l'acció del conjunt del Govern, i comunicar i capitalitzar el nostre treball i les nostres propostes.

Cal una major presència d'ICV, del seu president i de la seva Direcció en el debat ideològic de Catalunya, liderant les posicions més avançades que hem de defensar en la sana confrontació d'idees que s'ha de produir en els propers temps: modernització ecològica, sortida de la crisi amb cohesió social, defensa dels serveis públics i les polítiques públiques, europeisme, catalanisme popular i federalisme. L'acció d'ICV no pot limitar-se a la tasca de govern, sinó que ha de funcionar com a

laboratori de les idees progressistes del país, com a impulsora de transformacions des de la mateixa societat.

Arribem a l'Assemblea amb prous elements per haver pres consciència de les nostres limitacions. Cal revisar críticament tot allò que no ha anat bé, tant en el Govern com en el partit. Els documents aprovats, "Barris 21" i "L'equilibri territorial a Catalunya", són dos bons instruments per a aquest treball.

La llarga i positiva experiència del municipalisme d'ICV s'inscriu en el paper determinant que el municipalisme català ha tingut per al desenvolupament del nostre país. El món local és una de les principals pedreres del partit. És un espai d'aprenentatge institucional. I una Administració que, per la seva proximitat a la ciutadania, permet conèixer millor la realitat i les necessitats de les persones. **Iniciativa ha de ser mirall de la gent, i avui la gent d'Iniciativa, com la gent del carrer, està preocupada davant del futur, decebuda davant de l'aplicació de la Llei de dependència –no hi ha res pitjor que decebre una expectativa– o atemorida per l'encariment de les hipoteques. Allò que forma part de part de les nostres preocupacions vitals, ha de formar part de les nostres preocupacions polítiques, i hem de fer un esforç per incorporar-les a la nostra vida de partit i a la nostra imatge de partit.**

El tripartit i el seu programa formen part del nostre projecte estratègic, però en cap cas han de ser la nostra única estratègia programàtica. Hem de defugir el perill de fer testimonialisme des d'ICV, però també que sigui la mirada governamental la que domini sobre la nostra concepció teòrica, en comptes de la mirada més complexa i oberta a la realitat del conjunt de la nostra organització. La vocació municipalista d'ICV és una aposta per les polítiques de proximitat i inclusives que s'impulsen des dels governs locals i des de l'oposició.

El Govern com a oportunitat per canviar la realitat. Una oportunitat que aprofitem i aprofitarem per impulsar les polítiques de canvi que convenen a Catalunya. El Govern d'esquerres plural a Catalunya ha estat una fita històrica després de 23 anys de majories de CiU. **Formar part del Govern d'esquerres ha de ser una oportunitat per impulsar polítiques progressistes que redueixin la distància social i augmentin el nivell de vida de la classe treballadora, la gran majoria de la població catalana. Des d'ICV mai oblidem en representació de qui estem en la majoria de govern, i en nom de quines polítiques.** Compartir Govern amb altres forces exigeix una actitud responsable i rigorosa per donar-li estabilitat i coherència, alhora que hem de preservar el nostre perfil i discurs propi. Estar al Govern amb altres partits, i com a força minoritària, no és senzill. **Les aliances de govern d'ICV tenen com a principal prioritat els acords programàtics. La coherència dels programes de govern pactats amb les nostres polítiques és el que justifica que ICV participi en majories governamentals. Arribar a pactes amb les altres forces d'esquerres no és una obligació en si mateixa per a ICV. Podem estar a l'oposició o donant suport des del Parlament. Sí que és un deure per a ICV barrar el pas a la dreta i esmerçar tots els esforços per aconseguir majories d'esquerres i amb programes d'esquerres.**

Contribuir a l'estabilitat, i alhora mantenir el nostre perfil, tan sols és possible si entre tots i totes tenim consciència i compartim els objectius factibles en cada moment.

Tot i les dificultats pròpies d'un govern de coalició, el Govern d'Entesa no pateix els daltabaixos de l'anterior. Des d'ICV treballem per afavorir l'estabilitat del Govern, ja que per a una força d'esquerra verda, el Govern és una de les eines més importants per transformar la societat. Tot i així, el repte de la nostra força política en els propers anys és marcar la diferència en l'acció de govern, amb polítiques de l'esquerra verda transformadora.

Que el lideratge de les línies estratègiques de la nostra acció de govern el porti el partit. **La 9a Assemblea Nacional es ratifica en l'obligatorietat d'obrir processos interns de consulta previs a les principals decisions sobre aliances i govern.**

Ser capaços en tot moment de comunicar amb claredat les nostres decisions. Construir canals de participació i **comunicació** entre els ciutadans i les ciutadanes i la nostra acció de govern.

Cal fer més entenedor el nostre relat propi al Govern de la **Generalitat**. i **visualitzar-ne l'especificitat per tal de fer avançar les nostres propostes com, per exemple, la LEC. No podem oblidar tampoc que en aquests moments en què les esquerres transformadores estan en franc retrocés a Europa, la nostra presència al Govern representa un fre a les dinàmiques conservadores presents. El Govern d'Entesa dóna suport a la seva acció en aquells col·lectius socials més sensibles als canvis polítics amb senyes d'equitat, d'impuls a la muticulturalitat, de transformació de les condicions de la ciutadania per a una major solidaritat, i de sensibilitat per l'acció favorable a la biodiversitat i a la preservació del medi ambient del país.**

El Govern necessita tenir aliats. Un Govern d'esquerres ha de tenir en les classes populars i les forces del treball i de la cultura els seus principals aliats.

El **Govern d'Entesa** ha de trobar en el municipalisme un aliat indispensable.

La vella definició del PSUC com a partit de lluita i de govern, experimentada amb èxit en l'àmbit municipal, té avui més vigència que mai. Un partit d'esquerres tan sols té sentit històric si participa dels conflictes que generen les contradiccions del sistema capitalista i en proposa les alternatives.

Les noves responsabilitats com a força de govern són donar solucions als conflictes presents. La comprensió social de les prioritats i del gradualisme necessari de l'acció de govern només és possible amb la màxima participació ciutadana.

La relació amb els moviments socials i amb la societat organitzada i amb valors transformadors és una de les nostres prioritats. Establim una relació dialèctica amb els mateixos, no mancada de contradiccions, que ens ha de permetre sumar aliats socials per a la consecució dels nostres objectius, des del ple respecte a la sobirania d'aquests moviments. Per a **ICV**, una bona relació amb els sindicats de classe és un objectiu estratègic. **ICV hem de millorar el treball en i amb els moviments socials. Cal que debatem i elaborem propostes d'acció política amb ells, respectant la seva independència. Cal que hi hagi més debat i discussió sobre el nostre treball amb els moviments a tots els àmbits d'ICV, socials, ecològics, de gènere, temàtics, territorials, nacional, etc. Aquest treball polític no és el de governar un país, però és**

el que fa avançar la societat des de baix i pot donar l'hegemonia a les forces de progrés.

Per a **ICV**, el marc prioritari d'intervenció és Catalunya. Però no renunciem a pensar i actuar sobre la realitat que ens envolta. **Som una força que té l'ambició de pensar sobre tot, i actuar tant a escala local com global.** Per assolir els seus objectius desenvolupa polítiques d'aliances a tots els nivells.

Formem part del **Partit Verd Europeu** i participem activament en el moviment alterglobalitzador.

Juntament amb **IU** hem constituït un grup tècnic al Congrés dels Diputats amb **ERC**. **IU** afronta una important assemblea federal aquests propers mesos. Desitgem el millor encert en els treballs i conclusions de l'assemblea d'**IU**. **Convé a la política de progrés de l'Estat espanyol, i a les formacions que compartim objectius, una IU amb un projecte clar, estable i renovat.**

Mantenim un alt nivell de relacions amb partits afins presents a nivell estatal: **Iniciativa pel Poble Valencià, Bloc del País Valencià, PSM, Alternativa per Mallorca, Aralar, Nueva Canarias i Los Verdes**, i amb els partits verds i d'esquerres de les Illes i del País Valencià hem creat un espai de coordinació amb el nom de "**Pont de Mar Blava**". Amb tots ells volem compartir un mateix espai polític que, tot preservant la sobirania de cadascun, permeti la coordinació i l'aliança política i electoral. **Un objectiu estratègic per a ICV és construir un nou espai polític que permeti l'articulació i coordinació de tots aquests subjectes polítics presents a l'Estat, particularment amb els de l'àrea de parla catalana, i de la gent d'esquerres i ecologista que avui pot estar orfe d'un referent estatal d'esquerra transformadora, moderna, ecosocialista.**

L'acord unitari del tripartit al Senat, amb el nom històric de l'**Entesa**, ens ha permès no només uns excel·lents resultats electorals, sinó també construir la primera instància de trobada del **PSC, ERC i ICV-EUiA** l'any 2000, revalidada els anys 2004 i 2008. **Importa, ara, la nostra capacitat de mantenir aquesta confiança i de fer-nos-hi encara més presents, en nombre i en acció política. Avui, quan gran part dels esdeveniments del món ens afecten, quan el món global ja ens ha arribat a peu de carrer, haurem de dedicar més atenció al que ens envolta i desenterrar la vella senyera de l'esquerra, l'internacionalisme, i actualitzar-la a la complexitat del marc del segle XXI i convertir-la en iniciativa política.**

Davant el procés de construcció europea ens reafirmem en la nostra aposta per un europeisme crític. Cal traslladar als ciutadans i ciutadanes el procés de construcció i la idea d'una Europa federal, que reconegui i institucionalitzi les seves realitats nacionals i regionals, a la qual hem anomenat *l'Europa dels Pobles*.

Cal reconstruir un projecte il·lusionant i engrescador per a la gent. Cal un projecte d'Europa política, social, **ecològica** i federal que **engresqui**. Volem una Europa defensora dels drets humans, **dels drets dels pobles** i de l'Estat de Benestar.

El juny de 2009 es convocaran eleccions europees. Aquestes eleccions ens han de permetre fer pedagogia sobre la idea d'Europa que té **ICV**. **L'objectiu és anar amb una**

àmplia aliança electoral que ens permeti, en primer lloc, revalidar la nostra presència parlamentària i alhora donar passes endavant en el procés d'articulació d'un nou espai d'esquerres i ecologista a l'Estat espanyol.

Formem part del **Partit Verd Europeu**. Dins i fora d'aquest partit hi ha un seguit de **partits de l'esquerra verda amb els quals no renunciem a establir un diàleg i una coordinació estable.**

El nostre programa, la nostra acció política, s'inspira en els valors i ideals de l'esquerra transformadora. En els valors republicans de la laïcitat, la llibertat, la convivència, la justícia, la igualtat i l'equitat. Reivindicar la memòria històrica, la nostra en primer lloc, forma part de la nostra estratègia. **El 50è aniversari de la mort de Joan Comorera**, primer secretari general del PSUC, és una bona oportunitat per fer una mirada històrica i crítica a la nostra trajectòria, que arrenca el 23 de juliol de 1936.

2. Objectius.

Aquest document té l'objectiu de servir com a marc de debat de la **9a Assemblea Nacional**. El seu procés d'elaboració ha estat obert, participatiu i inclusiu de les diferents sensibilitats i opinions presents a **ICV** i als seus entorns.

L'objectiu central d'aquest document és el plantejament d'una estratègia concreta per al relançament del nostre projecte. Tant les anàlisis com les propostes, fins i tot les d'ordre més intern, es fan en funció de la realitat en què actuem com a força política. Conscients que la nostra utilitat i credibilitat està subjecta a la nostra capacitat d'intervenció i modificació de la realitat, en benefici dels interessos de la classe treballadora i de les capes populars i de l'ús que en fem de les nostres responsabilitats institucionals.

L'estructura de l'informe parteix d'allò més immediat i més proper –la definició dels objectius d'ICV en el darrer tram de la legislatura del Govern d'Entesa– fins a les nostres anàlisis, propostes i rols en el procés de la globalització.

Parlar d'objectius és parlar també dels instruments per aconseguir-los. És per això que el document té una segona part que parla de política, de ciutadania i del partit. En parlar del partit, cal relacionar allò que en aquest document s'analitza i es proposa amb els treballs de la ponència organitzativa i estatutària. Encara que es presenten tres documents, balanç, estratègia i estatuts, hi ha un sol debat que els relaciona.

L'assemblea ve precedida per la de **Joves d'Esquerra Verda (JEV)**. Els debats i conclusions dels i les nostres joves són com sempre una aportació essencial, crítica i jove que cal sumar als debats de la **9a Assemblea Nacional**.

La **Convenció de Gènere**, realitzada el passat 4 d'octubre, aporta unes reflexions i propostes que cal incorporar als treballs de l'Assemblea Nacional.

Hem estructurat el document en els següents capítols:

1) Introducció.

- 2) **Objectius.**
- 3) **Els reptes de Catalunya. El nostre horitzó nacional.**
- 4) **El Govern d'Entesa.**
- 5) **Créixer per decidir més.**
- 6) **Partit de lluita i de govern.**
- 7) **Les polítiques feministes del segle XXI.**
- 8) **Les polítiques d'ICV a l'Estat espanyol.**
- 9) **L'europesisme crític.**
- 10) **L'alterglobalització.**

En aquests deu capítols es recullen les anàlisis i propostes d'**ICV** per afrontar els reptes de present i de futur, totes elles molt condicionades per la crisi econòmica que a escala global ens sacseja i per la deriva conservadora de l'escenari polític mundial, europeu i espanyol.

A Catalunya, els acords dels congressos dels partits polítics catalans tenen tots ells, també els dels nostres aliats de Govern, una marcada tendència cap al centre polític, situació que, si bé aclareix l'ocupació de l'espai d'esquerres per part d'**ICV**, pot acabar comportant problemes en la gestió del Govern de la Generalitat. El millor que podem fer és reivindicar com a full de ruta del Govern el pacte i el programa d'**Entesa**, per garantir l'estabilitat i la coherència del Govern.

L'aposta pel desplegament estatutari i per un nou model de finançament són dues fites inajornables per a Catalunya i el seu autogovern. Des d'**ICV** estem fent tots els esforços per aconseguir una bona solució a ambdues qüestions.

L'actitud del Govern del PSOE és, avui per avui, negativa i perjudicial per a Catalunya.

Tot indica que la legislatura iniciada a l'Estat serà decebedora des d'un punt de vista d'esquerres, ecologista, catalanista i federalista.

Els reptes són importants i difícils. Per això és tan important que el debat d'aquesta **9a Assemblea Nacional** ens permeti trobar la millor estratègia per ser creïbles i útils a la ciutadania.

3. Els reptes de Catalunya. El nostre horitzó nacional.

La nostra 9a Assemblea es celebra en un moment marcat per un possible canvi en el panorama mundial de l'economia i sobre tot del món de les finances. El col·lapse del sistema financer en les últimes setmanes, així com les polítiques de major regularització dels sistemes i fins i tot de nacionalització parcial dels bancs en perill de fallida a costa del deute públic, poden comportar inflexions molt importants en diversos àmbits associats a l'econòmic. Implicació global, sense precedents, amb la recessió al sector de la construcció, la caiguda de les borses, la descapitalització financera. Les aportacions dels Estats per generar liquiditat bancària, que tindrà repercussions en diversos àmbits: el demogràfic i el del desenvolupament estatutari. Les crisis impliquen amenaces greus per als països que les pateixen i encara més per als seus sectors més febles, dels quals nosaltres ens sentim especialment pròxims. Però també generen oportunitats que s'han de saber aprofitar,

especialment per una força política com ICV, que durant tots els anys d'auge ha anat advertint sobre els desequilibris i els riscos que aquests generaven.

Tot plegat ens fa veure que Catalunya –i amb ella ICV– es troba al bell mig de diverses cruïlles i que això ens obliga a optar per uns camins o uns altres en la seva resolució. En aquest apartat del document estratègic analitzarem aquestes cruïlles en diversos apartats: el socio-demogràfic, l'econòmic, el territorial ambiental i el del desenvolupament nacional.

3.1. Qui som els catalans i les catalanes en l'estructura econòmica i social.

3.1.1. Les classes populars: els treballadors i les treballadores i les classes mitjanes i populars.

La població ocupada a Catalunya ha passat dels 2 milions de l'any 1994 als 3,5 milions actuals, un creixement accelerat i extraordinari basat no sols en l'entrada de persones immigrades sinó també, i sobretot, en la incorporació massiva de dones i joves al mercat de treball. El 24% dels treballadors i les treballadores estan en sectors industrials, l'11% a la construcció, només un 2,5% a l'agricultura, la ramaderia i la pesca i la resta, el 62,5%, als serveis. Una mala lectura d'aquests números indicaria que Catalunya no és ja un país industrial. Però una bona lectura ens diu que una bona part de l'activitat terciària o bé procedeix de l'externalització d'activitats industrials o és possible gràcies a elles, de manera que cada impuls –o cada crisi– industrial afecta l'ocupació en els serveis.

Els treballadors i les treballadores de Catalunya són avui persones molt més qualificades –fins i tot sobrequalificades per a les feines que ocupen– respecte generacions anteriors, com a resultat de l'entrada massiva dels fills i les filles del *baby boom* tant a l'ensenyament obligatori com al batxillerat, la formació professional i la universitat (on per cert tenim ara prop d'un quart de milió de joves, i el nombre de dones amb estudis universitaris ja és superior al nombre d'homes). Tot i això, els darrers anys, malgrat un llarg període de fort creixement econòmic, àdhuc per sobre del nivell mitjà de la Unió Europea, no han estat acompanyats per avenços significatius en la qualitat del treball: al voltant del 90% dels nous contractes són temporals, el reciclatge professional a la feina és molt minoritari, la formació professional no cobreix les necessitats ni de la demanda ni de l'oferta del mercat laboral i es mantenen àmbits d'economia submergida. Pel que fa a les dones, sempre estan en pitjor situació que els homes en relació als aspectes més precaris del mercat de treball, com l'atur o la temporalitat. També tenen més presència en sectors menys valorats i en l'economia submergida, cobren menys per treballs d'igual valor, tenen menys oportunitats per a la promoció professional, etc. Tampoc no podem oblidar que les dones pateixen la “doble presència”, és a dir, treballen dins i fora de casa.

A més, ens trobem en una situació d'augment de l'atur, amb una taxa a Catalunya del 8,95% segons les darreres dades de l'Enquesta de Població Activa, els ingressos salarials han anat reduint el seu percentatge de participació a la renda nacional i, tal com comentarem més tard, la productivitat no ha avançat als mateixos ritmes que el PIB.

Part d'aquestes dificultats poden ser degudes a l'insuficient qualificació dels nostres treballadors i treballadores, en part deguda a una taxa d'abandonament escolar que dobla la de la UE i a una taxa de llicenciatures i graduats respecte la població total molt per sota

de la mitjana dels països de la UE i d'altres països amb economies més competitives en innovació i valor afegit.

Una part gens menyspreable de les treballadores i els treballadors de Catalunya no són personal assalariat sinó petita o mitjana empresa, en gran nombre en l'àmbit creixent de l'economia social. Totes i tots patim els problemes que suporta l'estructura productiva catalana. Els nous emprenedors i emprenedores i qui ho és per tradició, el col·lectiu autònom, el cooperativisme i les i els membres de les societats anònimes laborals, els i les professionals d'associacions sense afany de lucre, fundacions i organitzacions no governamentals, els treballadors i les treballadores de la banca ètica i altres formes de treball social, formen un teixit ric i creixent. Tots i totes pateixen, com els treballadors i les treballadores per compte aliè, els problemes que suporta l'estructura productiva catalana i que més endavant citem. I tenen motius per denunciar que la fiscalitat ha anat carregant durament el seu pes sobre les seves esquenes, al mateix temps que es reduïa la que suporta el gran empresariat, que a més de disposar de camins per eludir i evadir els impostos, s'ha trobat amb regals com l'eliminació de l'impost del patrimoni i la reducció de la tributació sobre les rendes altes en l'IRPF.

No és fàcil imaginar amb quina societat i amb quines demandes ens trobarem a quatre anys vista. Des dels canvis en el model familiar al fracàs escolar, que trenca totalment amb el paper de l'educació com a principal igualadora social i perpetua la marginació dels sectors més desfavorits i desestructurats. Trencar aquest balanç insatisfactori significa arrabassar a la dreta i reivindicar en propietat la cultura de l'esforç, que ha estat càrrega – *per força els pengem*– però també patrimoni de les classes populars. Des de l'esquerra ens toca parlar del jovent, sector on es concentren gran part dels problemes de la societat activa, víctima però també protagonista dels canvis socials de la nostra època.

3.1.2. La precarietat i l'exclusió laboral i social.

Tenim, per tant, més treballadors i treballadores que mai, però una part d'elles amb unes condicions salarials i contractuals precàries, amb sous baixos i inestables i condicions de treball insegures i no sempre dignes. Això dona lloc a un segment de treballadors i treballadores on s'integren les famílies que pateixen la crisi, joves, dones, persones immigrades de primera i segona generació, majors de 35 anys amb baixa formació i persones que han perdut la feina o han estat prejubilades. **Aquesta situació d'alta precarietat laboral i amb poques perspectives de millora, agreujada per la pressió del mercat de l'habitatge, que dificulta l'accés i la permanència en un habitatge, situa molta gent en el llindar de la pobresa econòmica. Una situació de vulnerabilitat que impedeix l'autoidentificació i per tant la solidaritat, tant interna com amb el gruix dels treballadors i treballadores estables.** Una part se'n beneficia de les solidaritats familiars, que compensen la debilitat dels seus ingressos. Qui no disposa d'aquesta possibilitat (persones soles, famílies monoparentals,...) ha de tenir la consideració de treballador o treballadora pobre (*working poor*), obligada a compaginar la seva vulnerabilitat econòmica amb una situació professional fràgil. Malauradament, aquests treballadors i treballadores no són l'últim esglaó de la piràmide social. Per sota encara hi ha els qui podem definir com les persones "excloses": aquelles que socialment no compten gairebé. De vegades, fins i tot, ni disposen de reconeixement legal perquè no tenen papers. Les situacions de precarietat, d'ingressos baixos, discontinus o temporals que porten a la pobresa, es donen ja no de forma individual, sinó en el marc de les relacions familiars, i per tant cal estendre la idea de

vulnerabilitat social a bona part de les famílies treballadores de Catalunya, l'Estat espanyol i Europa.

La vulnerabilitat de les famílies s'ha vist doncs agreujada per la crisi econòmica que patim, i ha abocat Catalunya a alts nivells de pobresa familiar que porta acompanyada una pobresa més invisible: la pobresa infantil.

Totes i cadascuna d'aquestes expressions de la precarietat i de l'exclusió laboral i social s'utilitzen per pressionar a la baixa sobre les condicions de treball d'aquelles persones que de moment tenen una situació laboral més estable fruit de les conquestes històriques del moviment sindical. D'aquesta manera es vol dividir i afeblir el col·lectiu assalariat i modificar la correlació de forces donant una nova volta a la rosca per situar de manera més favorable la patronal.

La temporalitat en la contractació i les facilitats per acomiadar generen rotació laboral. Les persones roten quan en finalitzar el seu contracte temporal no se'ls reconeix la condició de fixes. A partir d'aleshores, es poden trobar alguna de les següents situacions: a) que el seu contracte temporal sigui prorrogat, b) que passin a ocupar un lloc de treball temporal diferent en una altra empresa o, c) que engreixin les files de l'atur. Ara bé, d'aquest tipus de rotació ja se n'ha parlat molt, i cada dia les estadístiques en donen fe. En canvi, la rotació acostuma a passar desapercebuda quan es manifesta als centres de treball. Allà la rotació s'evidencia quan diferents persones duen a terme de manera successiva la mateixa activitat dintre d'una mateixa empresa. El lloc de treball perdura, però les treballadores i els treballadors que l'ocupen van sent acomiadats un darrere l'altre al·legant que el seu contracte temporal ja ha acabat. És d'aquesta manera com el principi de causalitat (un contracte fix per a un lloc de treball fix que limita la contractació eventual als llocs de treball també eventuals) s'esquerda. Però, per què s'ha arribat a aquesta situació? Com a mínim per la combinació de dos factors: 1) una deficient regulació del principi de causalitat en la contractació, i 2) una utilització perversa (el frau) de la contractació temporal en una bona part de les empreses. La majoria dels i les "analistes" no tenen en compte cap d'aquests factors. Intenten atribuir-ho tot als canvis tecnològics, com si aquests haguessin de generar de manera irremeiable plantilles eventuals. Posar al descobert tot això és imprescindible, ja que el missatge oficial ens presenta la precarietat laboral com si fos un fenomen immutable. No hi podem fer res per modificar-la, se'ns ve a dir. L'hem d'acceptar i ens hi haurem d'adaptar.

Nosaltres, en canvi, no ho veiem així. Sabem que la precarietat no pot ser analitzada com una fatalitat divina. Té causes que podem –i volem– conèixer, identificar i eradicar.

3.1.3. Les persones migrades: la nova ciutadania.

Els primers vint anys de la restauració democràtica van conèixer una Catalunya de 6 milions d'habitants, repartits a parts iguals entre qui venia de dos o més generacions catalanes i els i les provinents de les onades migratòries dels anys 20 i 30 i dels anys 50, 60 i primers 70. Totes aquestes persones es van veure afectades per la llarga dictadura: vint anys d'autarquia, vint més de desenvolupament basat en l'explotació de la classe treballadora i del territori, segregació espacial, repressió política i cultural, etc. I també van patir les crisis econòmiques associades als *shocks* del petroli, que van arribar a deixar a l'atur un 20% dels treballadors i treballadores i van arrasar bona part del nostre teixit

productiu, especialment els sectors industrials del tèxtil i el metall i la construcció. Bona part dels esforços de les noves institucions van anar adreçats a la cohesió social i a la recuperació econòmica. Els nostres impulsos van incloure molts elements diversos: des dels pactes socials fins a la normalització lingüística, passant per la millora de les nostres ciutats i pobles duta a terme pels ajuntaments i la gènesi d'un Estat de Benestar construït amb dificultats i insuficiències evidents.

La Catalunya que ara coneixem, forjada en la darrera dècada del segle anterior i la primera de l'actual, és ben diferent. Per una banda, hi ha hagut un creixement demogràfic molt ràpid, tot i les baixíssimes taxes de natalitat (1'4 criatures per dona), basat clarament en la immigració.

Avui, els nostres padrons sumen 7,35 milions d'habitants, dels quals 1,1 (el 15%) són persones immigrades, molt majoritàriament extracomunitàries i dels països de l'Est recentment adherits a la UE, de manera que tot just un 12% són de l'antiga UE dels 15.

No sembla improbable que l'any 2020, entre el 20 i el 25% de les persones que viuen al nostre país siguin o bé immigrades o primera generació nascuda a Catalunya de pare i/o mare migrada.

La gran majoria de les persones immigrades no busquen altra cosa que una feina digna que els permeti millorar el nivell de vida que tenien als seus països d'origen. Però la manca de polítiques per gestionar la immigració extracomunitària i els buits en la legislació creen discriminació social i laboral. La precarietat laboral i els baixos ingressos les condemnen a residir en barris i zones dels pobles i les ciutats abandonats fa temps per la resta de la població o bé en barris modestos amb treballadors i treballadores en atur i algunes bosses de marginació. Si aquests barris ja presenten ells sols moltes deficiències (habitatges semiabandonats, infraestructures socials mínimes, escoles amb moltes necessitats), només falta que s'hi afegeixi una altra realitat crítica. Tot barrejat sovint provoca malestar entre el veïnat: és el primer pas per generar determinats sentiments de superioritat, hostilitat i agressivitat.

Està bé que estenguem la cultura de la tolerància perquè totes les persones admetin en els i les altres una manera de pensar, d'obrar o d'ésser, diferent a la pròpia; però de poc ens servirà si no sabem extreure lliçons de les experiències –positives i negatives– d'altres indrets on ja fa temps que conviuen amb la diversitat racial i si no afrontem la problemàtica de la marginació.

Hem de potenciar la solidaritat amb mesures concretes, com per exemple ajudant les persones immigrades a normalitzar els seus contractes de treball, el seu permís de residència, el reagrupament familiar, l'escolarització adequada dels seus fills i filles, etc.

Sobta i avergonyeix veure com sovint l'entrada d'aquests nous i noves catalanes es fa per la porta del darrera, sense projectes clars d'integració sociolaboral, amb segregació *de facto* i enmig de mostres de rebuig i insolidàries, doblement absurdes si recordem que la població original prové en bona part d'anteriors allaus migratòries i que la immigració és la clau de volta sobre la qual s'ha bastit el creixement del país. I sobta i dol especialment que es jugui entre els sectors socials més humils amb la idea que les persones immigrades són competidores en l'assoliment dels drets i les prestacions del benestar social. **ICV, Iluny de**

tota ambigüitat, no jugarà mai a aquest joc i maldarà per integrar socialment les persones immigrades amb el conjunt de la classe treballadora en la consecució dels drets socials, i en aquest sentit prioritzarà el reconeixement del dret de vot dels nouvinguts i nouvingudes, començant pel vot a les eleccions municipals.

Cal doncs lluitar contra la formació de *ghettos* de persones immigrades i per la plena i efectiva integració dels i de les nouvingudes. No només amb la defensa del dret del vot sinó fomentant una participació real en tots els àmbits de la vida social. Cal lluitar contra la formació de dues societats separades, la autòctona i la immigrada. L'objectiu final de les polítiques d'immigració d'ICV serà donar igual tractament a les persones nouvingudes que a les autòctones, tant en drets com en deures.

Des d'ICV apostem per una regulació dels fluxos migratoris amb l'objectiu primer d'assegurar unes condicions de vida dignes a les persones que arriben al nostre país, i sempre mantenint una col·laboració constant amb els països d'origen per tal d'evitar màfies que es lucren amb el transport il·legal de persones. Tot això sempre tenint en compte que els països en vies de desenvolupament necessiten la nostra ajuda per tal d'acabar amb les ínfimes condicions de vida de la seva població; per tant, des d'ICV apostem per una política de col·laboració econòmica i formativa amb aquests països per millorar les oportunitats vitals dels seus ciutadans i ciutadanes, sense haver d'abandonar els seus països d'origen.

Dins de les nostres tasques davant el fet migratori, destaquem:

- Articular plans d'acollida i adaptació, de forma transversal des de les institucions públiques i socials, per poder oferir a les persones nouvingudes la informació que les pugui capacitar i orientar en el procés d'integració en la societat d'acollida. El primer nivell d'elaboració ha de ser el municipi, amb finançament estatal i nacional.
- Cal un servei de mediació, integral i transversal, que ajudi en els àmbits educatius, socials i de salut a les persones immigrades.
- L'educació ha de ser una eina prioritària: reforçar les escoles de persones adultes, les aules d'acollida, l'accés als ensenyaments ocupacionals, els plans escola entorn i l'educació als barris.
- Calen mesures especials d'actuació entre les dones immigrades: alfabetització funcional, tallers de salut, coneixement de l'entorn i accés al món laboral.
- Fomentar l'associacionisme entre i de les persones immigrades i els espais comuns de convivència.
- Facilitar el reagrupament familiar i la concessió de permís de treball per a les persones reagrupades.
- Denunciar el nou model de targeta blava per a la immigració, en el qual la immigració de persones amb formació desprotegeix els països menys desenvolupats.

3.1.4. La gent poderosa: mantenir la vella economia i la vella societat.

L'anàlisi del poder és element indispensable de qualsevol estratègia de transformació. Doncs bé, en els 15 darrers anys ICV ha identificat sobre el nom genèric de "gent poderosa" aquella minoria, com a propietària o com a gestora, que detenta les palanques del poder econòmic a Catalunya. Lluny del maniqueisme propi de llenguatges polítics superats, que posava tot el teixit empresarial al mateix cantó del conflicte social, aquesta expressió ens serveix per denunciar la complicitat de la dreta

política amb sectors socials minoritaris. Aquesta complicitat va ser molt evident amb el pujolisme i va adquirir tons extrems amb assumptes com KIO-de la Rosa o Puigneró, amb els casos de corrupció denunciats per ICV: formació ocupacional, Casinos, Sant Pere de Torelló i un munt de requalificacions urbanístiques al territori.

Aquests sectors poderosos s'han beneficiat en els darrers anys d'un període de bonança econòmica que partia d'un model de creixement que, tal com havia anat advertint ICV, s'ha demostrat desequilibrat, amb greus dèficits estructurals i sense bases sòlides, i que ha enriquit una minoria de la població, mentre que una majoria no ha experimentat cap millora substancial ni en el seu poder adquisitiu ni tampoc en el seu nivell de vida.

Ara, després de gaudir d'un període de forts beneficis, aquests mateixos sectors empresarials demanen ajudes a l'Administració per fer front a les dificultats econòmiques. L'estratègia que proposen és ben clara: privatitzem els beneficis i socialitzem les pèrdues. Des d'ICV ens neguem rotundament a què els sectors econòmicament més febles de la nostra societat hagin de pagar per les actituds irresponsables de la gent poderosa. Dins del poder econòmic, el tradicional domini del tèxtil i el metall va quedar superat fa dècades per nous sectors dins dels quals destaca el financer, la promoció immobiliària, la construcció i el domini de la prestació privada de serveis públics. Sembla evident que en aquests àmbits té un especial relleu el grup financer, industrial i terciari dominat per La Caixa i el seu *holding* Critería, així com les grans corporacions espanyoles com ara ACS, FCC, ENDESA, REPSOL, Telefònica i el poder mediàtic directe o indirecte d'aquests i altres grups.

D'altra banda, les patronals catalanes no s'han distingit en els darrers anys per ser un factor de progrés. Si bé en el seu favor hem de posar la seva disposició als acords socials amb els sindicats i a l'acord estratègic impulsat pel Govern català, així com el seu desmarcatge de l'anticatalanisme de la CEOE, també hem constatat com han estat un factor reaccionari davant de les propostes de major cohesió social i de modernització ecològica de l'economia. Els grans grups empresarials aprofiten el seu poder als òrgans patronals i a les seves plataformes intel·lectuals i mediàtiques per imposar una mena de correcció econòmica de la qual a continuació oferirem alguns exemples, alguns d'ells relacionats directament amb propostes impulsades per ICV-EUiA al Govern de la Generalitat:

- El suport a grans i costoses infraestructures innecessàries i perjudicials per al territori, com ara els grans transvasaments d'aigua en contra de la Nova Cultura de l'Aigua, l'AVE contra els trens 200 i el reforç de les rodalies, l'absurda quarta pista de l'aeroport d'El Prat, el Túnel de Bracons, la campanya soterrada a favor de les nuclears o la defensa de la MAT a l'Empordà.
- La lluita contra la protecció del territori expressada a la Xarxa Natura 2000 i altres delimitacions d'espais naturals.
- L'oposició a la Llei del Dret a l'Habitatge i molt especialment als apartats relacionats amb el concepte de funció social de l'habitatge i la necessitat d'ocupar i mantenir el parc residencial.
- La campanya contra la limitació per qüestions ambientals i de seguretat de la velocitat del trànsit a 80km/hora en algunes poblacions metropolitanes de Barcelona.

Els exemples anteriors han provocat molt soroll mediàtic. Encara podríem afegir-hi els atacs a la sola idea que un conseller ecosocialista ocupi la cartera d'Interior, el boicot al

pacte de política forestal per part de grans propietaris de boscos i els infinits conflictes urbanístics a favor de la urbanització extensiva d'espais naturals, especialment a la costa, a les zones de muntanya i als sectors inundables.

Aquests sectors políticossocials continuen insistint en la privatització de serveis públics o de la seva gestió, en especial en camps com ara la sanitat, l'educació, els serveis socials, etc, i s'oposen a les polítiques públiques de sòl i habitatge, que voldrien veure limitades a la facilitació de sòl a baix preu i d'ajuts a la promoció privada. **Veiem així com es disfressen de "seny" les idees de curta volada d'un teixit empresarial que no està disposat a repensar el model de creixement per por a perdre els seus privilegis.** Això pel que fa a aspectes estrictament econòmics, en tant que pel que fa als aspectes socials, aquests mateixos sectors poderosos continuen oposant-se a qualsevol reforma social, laboral o salarial que afavoreixi als sectors assalariats, amb les contínues demandes de més precarietat laboral, especialment per a la gent més jove, congelacions salarials i retallades de drets socials en el camp de les prestacions sanitàries, assistencials o educatives.

Si mirem el nostre entorn econòmic i social, tant a Catalunya com als altres àmbits en què cal que hi intervinguem, ens trobem amb un escenari no per anunciat menys terrible: l'agreujament de les injustícies socials. La riquesa generada es reparteix cada cop de forma més desproporcionada a favor de les rendes del capital i els grans beneficis especulatius, mentre que les rendes salarials i els recursos públics per a polítiques socials i compensatòries disminueixen; a escala mundial, els desequilibris interregionals i territorials i l'empobriment d'importants sectors socials camperols i urbans augmenten, malgrat el creixement dels denominats països emergents o, més precisament, pel model de creixement que han copiat molts d'ells.

Darrera d'actuacions com les citades hi ha la proposta, que no és nova, d'afavorir la sociovergència amb el que això significaria, especialment en la marginació de molts elements bàsics de les agendes social i ambiental, oblidant que amb la dreta cap progrés social és possible, a més de suposar una manca de pluralitat en el sistema polític català.

Dissortadament, no falten a les esquerres sectors disposats a contemporitzar amb aquestes actituds. I també hi ha un concepte, encara més preocupant, segons el qual cada avenç dels serveis públics ha de pagar un peatge favorable als seus interessos, privatitzant al màxim la seva gestió. El resultat és, per posar exemples més que evidents, **que avui Catalunya pateix no menys que fa quinze anys àmbits monopolistes i per tant més cars i més ineficaços en la gestió de l'aigua, el gas i l'electricitat.**

Des d'ICV, tot i les agressions de les quals som objectiu preferent, refermem la nostra tradicional disposició al diàleg o al pacte, però rebutgem que la política lobbysta condicioni contínuament l'acció política basada en majories electorals. En aquest sentit, constatem que els sindicats majoritaris són molt més respectuosos i al mateix temps tenen discursos i pràctiques molt més renovades i profundes. Per aquest motiu, els sindicats de classe han de ser els principals aliats d'ICV en matèria de política econòmica, però sense menystenir d'altres agents com les agrupacions de treballadors i treballadores autònomes i de petites i mitjanes empreses.

3.1.5. La crisi econòmica internacional.

La crisi actual és més que una crisi bancària i té un abast internacional. Hi conflueixen una pluralitat d'aspectes: econòmics, financers, industrials, immobiliaris, alimentaris, hídrics... i energètics. Ha esclatat a partir de la ruptura de la bombolla immobiliària i ha provocat una reacció en cadena que mina els fonaments del model de creixement econòmic que a nivell global –i d'una manera molt especial als EUA– s'havia imposat durant els últims anys. Es tracta d'un model que té molts punts de contacte amb el que ha prosperat al nostre país i que s'ha fonamentat en un doble mecanisme:

- El primer ha estat la disminució de la fracció salarial. A gairebé tot el món, la proporció de riquesa produïda que es destina a remunerar les i els assalariats ha disminuït. L'augment del guany empresarial, per contra, s'ha incrementat, però una part es desvia cap a l'àmbit financer. En altres paraules, el drenatge dels salaris no s'ha utilitzat íntegrament per a invertir més en l'economia productiva sinó en reestructurar empreses, externalitzar una part de la producció, dur a terme noves adquisicions enfortint d'aquesta manera els grups monopolistes... i en especular.
- El segon mecanisme ha estat l'endeutament, que ha permès estirar el consum de les famílies.

Aquest doble mecanisme ara no pot operar com ho havia fet durant els darrers anys, a causa de la ruïna de milions de llars, de l'endeutament generalitzat que s'ha fet insostenible, de la situació de subconsum on encara resta una majoria de la població mundial, de l'increment de l'atur amb què a hores d'ara la crisi ja ens està esquitxant, i de la disminució del valor del patrimoni d'actius de qui ha pogut accedir a un habitatge en propietat.

Això ha limitat la capacitat de compra de la població. La màquina disminueix la marxa, ja que una part de les mercaderies produïdes, o possibles de produir, tenint en compte la capacitat productiva instal·lada, tenen dificultats per ser venudes. Les entitats financeres endureixen les condicions de préstec alentint la inversió i el consum.

La crisi no només sotmet la població assalariada a una inflació de la qual els treballadors i les treballadores únicament en són les víctimes, sinó que també els col·loca sota l'amenaça de les reestructuracions i els acomiadaments. Sobren una part dels productes, no perquè no siguin necessaris, sinó per falta de planificació i per la manca del poder adquisitiu necessari per comprar-los. A la vegada, hi ha altres productes (aliments, medicaments...) que a nivell mundial són escassos.

Tot i tenir un abast internacional, les repercussions de la crisi no són les mateixes a tot arreu. Així, a nombrosos països del Tercer Món, les fluctuacions del preu dels aliments han significat un augment important del nombre de víctimes de la desnutrició. Aquesta ha estat la factura per les polítiques agrícoles neoliberals, que donen prioritat a les exportacions promogudes pels grans grups multinacionals i destrueixen l'agricultura tradicional.

Res no indica que la crisi al món financer hagi tocat fons amb les fallides en cascada de bancs i altres institucions financeres, les caigudes borsàries i els salvaments *in extremis* organitzats pels Estats americans i europeus. No es pot preveure amb exactitud com evolucionaran les coses, ja que les causes que han fet esclatar la crisi financera i

immobiliària no han estat eliminades i les repercussions sobre l'economia productiva apareixen cada vegada amb més força. Si no s'aconsegueix posar un fre poderós a la circulació de capitals i als mecanismes i procediments de "titularització", si no es prescindeix dels mercats de productes derivats i si no es clouen els paradisos fiscals, la crisi no es moderarà: s'agreujarà!

A través de les seves conductes intervencionistes, els mateixos governs dels EUA i la UE s'han carregat en pocs dies aquests dos principis difosos amb força per les teories neoliberals: "el mercat s'autoregula en l'essencial" i "la propietat pública és un anacronisme", que, amb intensitat variable segons el país, havien guiat el món occidental durant els dos últims decennis. Ara, el problema és que la intervenció pública massiva europea i americana s'orienti únicament cap al sanejament de la banca, tocant mínimament el poder econòmic de la gran burgesia financera, és a dir: avals públics al crèdit, compra d'actius "tòxics", préstecs a interès zero, participacions accionaries minoritàries o nacionalitzacions amb compromís de revenda un cop sanejada la situació...

Davant d'això, tot partint dels principis: "el mercat no s'autoregula tot sol" i "la propietat pública és essencial per regular els sectors clau de l'economia, i representa en aquests moments els interessos no només de les classes treballadores sinó també d'una part important de les empreses", hem de defensar que la immensa aportació de recursos públics per salvar els bancs i altres entitats financeres tingui contrapartides de defensa de l'interès general. Per exemple, si el Govern espanyol considera que avalant les operacions de crèdit n'hi ha prou, nosaltres hem de propugnar que l'orientació de la política de crèdit sigui pública i consensuada amb els agents socials.

És evident que la gravetat de la situació exigeix adoptar mesures de xoc i recuperar moltes de les polítiques keynesianes que s'havien abandonat durant els darrers temps. Ara bé, sense oblidar-nos d'aquest tipus de mesures, també hem de començar a pensar en el mitjà i en el llarg termini. La transició cap a un model de creixement menys caòtic requeriria una distribució més igualitària de les rendes, reordenar el comerç internacional (i també, sigui dit de pas, les emissions de CO₂) i respondre molt millor a les necessitats socials. Una veritable sortida a la crisi exigeix subordinar les decisions guiades ara per la rendibilitat i el benefici privat, a les decisions socials coordinades amb la finalitat d'assolir el benestar de la població. I això últim és precisament el que caracteritza un veritable projecte ecosocialista.

3.2. Davant de la crisi, repensem el model productiu amb solucions integrals, solidàries i ecològiques.

3.2.1. La bombolla immobiliària ha esclatat.

La crisi en la qual ens estem immergint no es pot trivialitzar. Per primer cop en molt temps la crisi té un caràcter sistèmic i global, perquè afecta tant les bases sobre les quals s'ha assentat el creixement (energia barata i consum massiu), el model tecnològic productivista industrialista, la distribució de la renda a escala no només nacional, sinó també mundial (emigracions sud-nord, moviments de capital especulatiu al nord, caresties d'aliments al sud), i finalment els sistemes naturals que sostenen la vida del gènere humà (canvi climàtic, contaminació, etc.). En aquest context no és suficient el paquet de mesures socialkeynesianes tradicional dels partits social liberals dels Estats capitalistes industrials del nord. Cal anar més enllà, proposar alternatives ecologistes d'esquerres i democràtiques

a les polítiques públiques, als problemes ambientals i socials, però també als sistemes productius i a les empreses, al consum i als modes de vida. Cal pensar en una veritable transició a un món on el creixement estacionari global es combini amb una redistribució de la renda i dels recursos entre els Estats del nord i del sud.

El nou ordre econòmic mundial de la globalització posa en qüestió tant el model productiu industrial i de serveis com els pilars de l'anomenat "Estat de Benestar" a la nostra part del món. A casa nostra s'incrementa l'atur, es destrueix teixit industrial, el treball és cada cop de menys qualitat en termes d'estabilitat i seguretat i l'especulació urbanística i immobiliària ha deixat com a herència una gran demanda insatisfeta d'habitatges assequibles i una petjada en el territori i en l'economia –absorció de recursos– que trigarem anys a superar.

Tot plegat ens porta a la certesa de trobar-nos davant una crisi de caràcter estructural. Aquesta no és una crisi com d'altres anteriors o, millor dit: d'aquesta crisi no se'n pot sortir ni tan fàcilment ni amb els mateixos instruments que els països occidentals van emprar en altres ocasions per sortir de situacions semblants.

Els problemes associats a aquesta crisi tenen caràcter global i integral. La crisi social i econòmica va del bracet amb l'agreuement exponencial dels problemes ambientals i energètics: la pressió sobre els factors ambientals, els recursos naturals, els energètics i les matèries primeres en general té ja un caràcter insuportable que ha superat manifestament la capacitat de regeneració i ens ha situat en un procés d'esgotament i degradació exponencial.

El canvi climàtic, els episodis meteorològics extrems, la destrucció d'ecosistemes i la disminució de la biodiversitat no són avui temes "sectorials" que interessin una minoria; són elements essencials per explicar la crisi econòmica i social i s'han d'abordar per trobar solucions a temes centrals de la política a nivell mundial: afectació a la salut de les persones, encariment dels aliments, de l'energia i d'altres matèries primeres.

No es tracta de ser catastrofista sinó realista. Tot plegat posa en evidència que el sistema econòmic neoliberal i de globalització especulativa, basat en el malbaratament de l'energia i les matèries primeres i en l'explotació de la força del treball a escala planetària, amb les deslocalitzacions i l'explotació neocolonial o imperialista, està arribant als límits del que és suportable a nivell social i ambiental, i està donant lloc inevitablement al sorgiment de nous pols de conflicte social i econòmic i de tensions polítiques i confrontacions armades arreu del món, amb reaccions i respostes molt diverses.

Quan, com ara, apareix una crisi econòmica, nova mostra de la inestabilitat cíclica inherent al sistema capitalista, que ha derivat en recessió i pot arribar a ser depressió, es tendeix a pensar que l'auge dels darrers anys era bo en si mateix, ignorant que duia en si mateix bona part de les llavors de la crisi mateixa.

Això és especialment cert quan ens referim als sectors que han actuat com a grans locomotores del creixement i que ara són en bona part responsables de la crisi: el sector financer i la promoció immobiliària.

Durant la darrera dècada, bona part dels poders polítics i econòmics han assistit impassibles –fins i tot afavorint-lo– a un tipus de creixement basat en l'increment exponencial de la promoció immobiliària, que va acabar generant més de 100.000 pisos a l'any i uns beneficis extraordinaris que es feien en bona part sobre bases injustes: la depredació del territori i uns preus inassequibles per a bona part de la població.

La bombolla que tant negaven que existís ha esclatat i deixa al seu pas un rastre d'atur a la construcció i la seva indústria de materials, insolvència financera de les promotores i de molts compradors i compradores i greus problemes per a les entitats financeres, que tenen dificultats per mantenir la seva liquiditat en una globalització dels mercats financers, poc disposats a renovar la confiança als bancs i caixes espanyols. Sembla lògic que les entitats financeres i les promotores immobiliàries que van promoure la bombolla en pateixin les conseqüències del seu esclat, però no és just que la ciutadania que vol accedir a l'habitatge no pugui obtenir-ne finançament.

L'esclat de la bombolla ens mostra també els límits de la ideologia neoliberal, que nega la intervenció dels poders públics fins que les situacions de crisi li fa veure la bondat de polítiques de socialització de pèrdues. La suposada virtuositat del capitalisme com a sistema darwiniana que remunera o castiga el risc, queda despallada quan les coses van malament. La restricció creditícia (el crèdit *crunch*) provinent de la crisi de les hipoteques de mala qualitat (*subprime*) als Estats Units, ve acompanyada d'una bateria de sistemes de control (auditories, tassadores, etc.) i d'assegurança dels riscos, com ara les *monoline* (asseguradores de bons), que han fet saltar pels aires el sistema financer arreu del món, anant encara més enllà que fa una dècada en el cas ENRON i que haurà de ser suportada per tota la població a través dels subsidis públics i de la crisi generalitzada.

Finalment, no podem passar per alt els canvis de valors i paradigmes culturals i ideològics, els nous referents a nivell mundial, etc. Aquests canvis de valors incideixen de forma especial sobre els sectors populars, els quals haurien de ser protagonistes del canvi. No és només que se'ls hagi imposat; és que han vist, donada la manca d'altres alternatives viables, que era la millor opció. Els valors de la satisfacció pel treball ben fet, de la necessitat de formació i d'estudi, del rigor, de la força de l'organització i de la solidaritat també amb qui tenim al costat, de la coherència i la responsabilitat són avui sistemàticament menystinguts o ridiculitzats; defensar-los i difondre'ls es presenta com a antiquat.

Enfront d'això cal reconèixer que mai la Humanitat no ha disposat de tants coneixements científics i tècnics, de tants recursos tecnològics, de tantes possibilitats de treball en xarxa i de comunicació i intercanvi, de tanta sensibilització i tanta disponibilitat

d'una gran majoria de gent conscienciada a tots els nivells, en tots els països, per poder abordar aquests problemes i per solucionar-los.

D'altra part, mai no hi ha hagut tanta gent, arreu del món, en diversos nivells socials i posicionaments polítics, així com científics, tècnics, intel·lectuals, de primer ordre, líders d'opinió i dirigents i dirigents polítics i socials, que hagi assumit aquesta percepció de la situació crítica en què es troba la humanitat, de desequilibri social i ambiental, ni mai no hi ha hagut tants moviments socials, ONG, partits, etc., que assumeixin com a objectiu lluitar contra aquesta situació, per un nou ordre social i ambiental a escala global. Cada cop són més les persones que assumeixen conscientment aquests nous valors i que els apliquen a la seva vida quotidiana, a les seves actuacions en la vida política, en la vida social, i que busquen els seus referents electorals i d'opinió en les forces polítiques progressistes, ecologistes i feministes.

En aquest marc, el projecte polític d'ICV –programàtic, institucional, organitzatiu i electoral– és més necessari que mai, té més possibilitats objectives d'ampliar la seva base social i electoral que mai. Per fer-ho possible hem d'emprar les nostres capacitats per donar respostes als interessos dels sectors majoritaris de la nostra societat que aspirem a representar, tot ampliant la nostra base social, electoral i cultural.

3.2.2. Per un canvi de model productiu.

La nostra oposició inequívoca i contrastada al que ha estat el model de producció neoliberal, abans de l'actual onada de veus que volen posar el sistema “entre parèntesi” –el temps que es trigui en socialitzar les pèrdues i tornar a liberalitzar els beneficis– ens situa al costat dels moviments mundials alterglobalització, amb la seva conseqüència: que la sortida de la crisi s'ha de fer amb un model econòmic que sigui més favorable a la majoria de la població que el que hem tingut en els darrers anys. L'actual situació de crisi global fa necessària l'articulació d'una proposta de model econòmic radicalment nova. Aquest nou model ha de ser el resultat de la confluència de les propostes de l'esquerra transformadora en els camps econòmic i mediambiental i ha de donar solucions –alternatives a les del sistema capitalista– a qüestions com la limitació dels recursos hídrics i energètics i la crisi alimentària.

Més enllà de la promoció immobiliària i la construcció, que en els pròxims anys reduirà massivament la seva activitat residencial i en bona part redirigirà les seves prioritats a l'obra civil, la rehabilitació i l'habitatge protegit, Catalunya continua sent un país amb una forta base industrial, de coneixement i de serveis prou diversificada. Destaca un gran centre industrial a Barcelona i el seu entorn metropolità, una forta activitat turística a la costa i els Pirineus, un pol químic i energètic al Camp de Tarragona, l'agroindústria a Ponent i una Catalunya Central amb un mosaic d'activitats industrials, agràries i de serveis. Aquesta estructura té un suport fragmentat, amb un rica estructura de petites i mitjanes indústries però també una mancança de grans empreses i grups industrials i de serveis.

Davant d'aquesta realitat, els riscos que hem d'afrontar són la deslocalització, els escanyaments logístics, els problemes de finançament i la pèrdua de competitivitat a causa de la baixa productivitat, l'excessiva revalorització de l'euro i l'escassa integració horitzontal i vertical.

Menció expressa mereix l'eclosió de l'anomenat sector quinari (activitats d'informació i coneixement, indústries culturals, serveis professionals, científics i tècnics, serveis d'educació, sanitat i serveis socials, arts, entreteniment i recreació), que ocupa ni més ni menys que el 18% de la població treballadora catalana i que és un element de competitivitat diferencial i que actua com a suport tant a la indústria com als serveis, i que en uns moments de crisi com la que patim esdevenen sectors clau d'innovació i creativitat. També cal fer menció de l'artesania. Cal reconèixer que amb els governs d'esquerres i de l'Entesa s'ha donat un impuls al sector, que ha començat a superar la deixadesa que havien tingut cap a ells els anteriors governs conservadors, que havia portat la degradació de l'artesania. Tot i això, encara queda un pas molt important a fer: la Llei de l'Artesania de Catalunya, que s'hauria d'impulsar amb l'objectiu principal de regular la creació artesana com a activitat econòmica i protegir-la com a fet cultural. També cal donar valor econòmic als treballs d'atenció a les persones en situació de dependència i al temps de cura, tot posant en el centre de la política econòmica aquests temps i treball.

Les alternatives al model productiu dominant es basen al nostre parer en aquests aspectes:

Impulsar un nou model de desenvolupament o, millor dit, de progrés econòmic i ambiental (que superi conceptes equívocs com els de “desenvolupament” o “creixement” fins i tot si se'ls emmascara de “sostenibles”). Aquest nou model ha de comportar importants canvis de prioritats i de relacions i jerarquies, tant en la producció de béns materials com en la gestió dels recursos naturals, en els intercanvis i en el consum, que ens agrada sintetitzar en el conceptes de cohesió social –un ordre social més just i solidari– i modernització ecològica de l'economia, a tots els nivells, polític, social i geogràfic, com a via més plausible de superar les males polítiques que ens han portat fins aquí. Aquest nou model de desenvolupament econòmic s'ha de replantejar de dalt a baix, introduint un fil conductor que permeti visualitzar els nous horitzons a què cal orientar la nostra economia i la nostra societat. Aquest gran objectiu, al voltant del qual articular un nou model de progrés econòmic, social i ecològic, ha de ser el de la MODERNITZACIÓ ECOLÒGICA I LA COHESIÓ SOCIAL, seguint l'exemple i incorporant experiències d'altres societats, com alguns països del nord d'Europa, que s'han fixat objectius com el *PETROL FREE ECONOMY* (“una economia lliure de petroli”), etc.

Aquesta idea força, aquest programa de modernització ecològica i progrés social, ha de ser capaç de suscitar amplis consensos socials, els de tots els sectors de la nostra societat que es veuen perjudicats objectivament per l'actual model econòmic fracassat, i ha de comportar una reconsideració del paper dels diversos sectors productius en què s'ha basat l'economia del nostre entorn europeu i de Catalunya en els últims decennis:

- Replantejar el paper del nostre sector primari (agrícola, ramader i de silvicultura), posant per davant la importància estratègica de la seguretat alimentària i energètica, basada en la producció d'aliments de qualitat i saludables (producció integrada i ecològica) i de proximitat, i tornant a posar en valor els recursos naturals, els forestals i silvícoles.
- Canviar el model territorial i la prioritat en les infraestructures, apostant decididament per l'equilibri territorial, la descentralització de l'activitat econòmica i les infraestructures ferroviàries i de transport públic.

- Canviar el model energètic: aposta per les renovables, un model eficient de producció distribuïda i un pla concret per tancar les nuclears.
- Potenciar la recerca, els desenvolupaments i les aplicacions del coneixement i de les tecnologies, i la formació professional permanent.
- Mantenir i potenciar els sectors productius industrials estratègics, en especial els de maquinària lleugera, els tecnològics i els de serveis, amb mesures de promoció, de finançament i si cal de protecció antidúmping social i ecològic.
- Posar en valor les polítiques socials, assistencials i de serveis personals, al costat de la cultura, el lleure o l'esport, com a un sector econòmic i d'ocupació modern, productiu i estable, que s'ha de considerar com a element de progrés i innovació, precisament perquè formen part d'un deure ètic, fonament de la cohesió i el progrés social i personal, propis d'una societat avançada.
- Promoure les formes d'economia social, el cooperativisme en tots els sectors productius, així com les petites i mitjanes empreses.
- Un compromís amb la sostenibilitat, respectant els territoris i la seva qualitat de vida, estalviant recursos d'aigua, energia i altres insums i reduint els efectes externs negatius, com ara la contaminació de la terra, l'aire i l'aigua, no externalitzant aquests costos a tercers països. Les Agendes 21 dels municipis, impulsades majoritàriament pels nostres representants municipals, han de ser un instrument per canviar el model des de baix, fent realitat l'eslògan de *pensar globalment, actuar localment*.
- Una aposta per la productivitat, centrant-se en sectors i activitats d'alt valor afegit, millorant tant les tecnologies com l'organització del treball i la formació dels recursos humans (població treballadora i empresariat), posant especial èmfasi en la formació professional, prenent mesures per reduir les causes que generen absentisme laboral i afavorint l'R+D+I (avui de sols un 1'1% del PIB català, davant de la mitjana europea del 3%) i la seva transferència.
- Una major obertura a l'exterior, amb la internacionalització de les empreses sense deslocalitzacions, de la seva producció i del seu comerç. Cal ajudar a la internacionalització de part de la producció per evitar els tancaments d'empreses. Internacionalitzar les tasques menys competitives si s'acompanya d'un increment de les inversions en les tasques de més valor afegit permetrà una major eficiència de les empreses i una economia més sanejada. S'ha de garantir que la internacionalització respecti criteris socials i ambientals per millorar les societats receptores de producció.
- Un esforç per superar l'escanyament logístic, que no passa sols per la creació i el bon manteniment de grans infraestructures de transport, sinó també per la xarxa interna de transport públic (trens, metro, autobusos, accessos a polígons, etc.).
- Fer una aposta pel manteniment de les infraestructures i equipaments.
- Impulsar polítiques de potenciació dels sectors de valor ecològic i la modernització dels nostres edificis i infraestructures per fer-los més sostenibles ambientalment i eficients energèticament. Aquestes polítiques donaran resposta a l'increment de l'atur en el sector de la construcció, conciliant ecologia i economia.
- El Govern ha de reclamar el retorn de les subvencions i ajuts que ha donat a empreses que deslocalitzin la seva producció fora del territori català o cessin la seva activitat sense justificació. De la mateixa manera, s'ha d'evitar que es faci negoci amb la requalificació de sòl.
- Combatre la infraocupació i la sobrequalificació, fenòmens que no són fruit d'un excés de titulació de la població sinó d'un model productiu de baixa qualitat, que

comporta un baix aprofitament del potencial formatiu dels treballadors i treballadores. Cal una intervenció estatal amb l'objectiu de millorar el model i poder ocupar cada persona en funció de la seva titulació, amb les condicions salarials i laborals corresponents, mitjançant la inversió en R+D+I, la inversió en economia del coneixement i l'obligació d'establir categories professionals i remuneracions adequades a les titulacions i capacitats.

- Posar en el centre de la política econòmica tots els temps i els treballs, productius i reproductius. Donar valor econòmic als treballs d'atenció a les persones en situació de dependència i al temps de cura. Fomentar activitats de proximitat en la producció i el consum.
- Apostar per la creació d'empreses d'energia renovable i del sector ecològic és una mesura sostenible amb repercussions econòmiques i laborals. Aquestes empreses poden servir per fomentar l'ocupació de sectors provinents de la construcció o altres dels que travessen dificultats.
- Promoure una política financera i creditora responsable, tot penalitzant les operacions de caràcter especulatiu, de destrucció de teixit industrial, les activitats no sostenibles i les que incompleixin la normativa laboral.

3.2.3. Un futur per a la pagesia i el món rural.

Pel que fa al sector primari, l'agricultura, al llarg del temps ha viscut una transformació imparable. La mecanització, i després la globalització, han fet que d'una població del 80% que en depenia s'hagi passat a poc més d'un 2%. I al contrari del que se'n podria esperar, la pagesia és un sector viu, amb organitzacions sindicals fortes, sent el sindicat Unió de Pagesos la seva força més significativa. La pagesia és un sector bàsic per a un bon desenvolupament i equilibri territorial. El declivi del model de vida agrari ha produït un abandó de terres, una concentració de la propietat i una salarització –bàsicament de persones immigrades– que no ajuden en l'assoliment dels objectius econòmics, socials i ambientals que nosaltres proposem. De fet, el camp està sotmès cada cop més a interessos externs i s'ha convertit en la peça més feble del productivisme industrial, davant el qual s'anul·la la capacitat de negociació de la pagesia. Per aquest motiu és indispensable garantir la plena transparència i representativitat en tots els processos de negociació de preus i mesures de política agrària, i correspon a l'Administració vetllar per evitar l'aplicació de pràctiques monopolístiques o incompliments de la legislació que perjudiquin els interessos de la pagesia en benefici de l'agroindústria.

En aquest sentit, cal donar suport al sector cooperatiu, com a mitjà alternatiu davant la voracitat de l'agroindústria i els sectors monopolístics. Això comporta l'adopció de mesures, impulsant la modernització i la màxima democratització i flexibilitat del cooperativisme agrari; el suport financer per a plans de reestructuració, fusió o ampliació d'empreses cooperatives, basat en projectes sòlids i realistes tant en els terrenys de la producció com de la comercialització, i no amb criteris de clientelisme polític; i l'adopció de mesures per incentivar la formació de dirigents i dirigents i l'expansió del sector cooperatiu (promoció d'objectius, escoles de formació, intercanvis, recerca i divulgació tècnica, cursos de màrqueting). Totes aquestes mesures s'haurien de realitzar de forma conjunta amb els òrgans del mateix sector cooperatiu.

A més, l'empobriment progressiu de la petita i mitjana explotació agrària i els mètodes de conreu basats en consums massius o inapropiats de pesticides, agricultura transgènica

o determinades pràctiques insostenibles de regadiu o d'explotació ramadera es converteixen en agressions al territori (erosió del sòl, pèrdua de la biodiversitat, contaminació de les aigües, etc.), davant de les quals **cal un canvi de model que tingui com a divisa la combinació del binomi manteniment del territori / millora de la producció i la distribució**. Però aquest nou model no pot descansar únicament sobre les esquenes d'una pagesia ja cansada de promeses que, per cert, es veu ara mateix enfrontada a una nova amenaça amb l'apujada dels preus dels carburants. Tot això s'ha de traduir en una veritable política de reequilibri i redistribució territorial que signifiqui la real igualtat d'oportunitats i d'elecció a tota la població de Catalunya, visqui on visqui. Punts rellevants de la nostra proposta són:

- Revitalització de l'economia rural, a partir de la promoció de les zones rurals com a productors d'energia (extracció i tractament de biomassa forestal; producció per a l'autoabastiment d'olis vegetals consumibles com a combustible per a motors d'automoció; utilització de minigeneradors eòlics per a l'autoabastiment d'energia elèctrica en instal·lacions públiques i com a alternativa a l'electrificació rural, etc.).
- Promoció del 'turisme forestal' i altres formes d'ecoturisme.
- Establiment d'un control de la gestió i beneficis de les empreses intermediàries al mercat.
- Establiment de mesures reals (promoció de noves cooperatives, logística compartida, etc.) per a la comercialització directa de productes agraris i/o ramaders.
- Canviar la tendència actual, molt restrictiva amb la recuperació de masies i espais de conreu.
- Creació d'un "banc de terres" públic com a mesura per facilitar l'accés de noves persones que vulguin fer pagesia o ramaderia a aquesta professió (actualment, qui no té terres pròpies, no pot fer-ho si no és en qualitat de personal assalariat. La conseqüència és que la població pagesa decreix i la terra o les granges acabaran –ja està passant– sent treballades per personal assalariat a sou de grans empreses agroalimentàries, però sense cap vinculació ni cap respecte per la terra que treballen).

Alhora, aquest nou model ha d'incorporar el reconeixement dels drets de les dones en l'àmbit rural. Les dones que viuen en àmbits rurals han de deixar de ser un col·lectiu invisible i s'ha de valorar la feina que realitzen, ja que també depèn d'elles l'equilibri territorial. En aquest sentit, cal prendre mesures urgents, com definir la titularitat compartida de les explotacions agràries perquè les dones accedeixin al dret de la propietat, per Llei, o millorar la participació institucional i social dels grups de dones de l'àmbit rural en tots els espais de participació, especialment en aquells directament relacionats amb els assumptes del món rural. A més a més, cal ajustar les ràtios que defineixen les necessitats de serveis públics a les necessitats reals i no a la població, així com millorar el transport públic i la xarxa de carreteres per millorar l'accessibilitat a aquests recursos i serveis públics.

Aquest nou model no sols ha d'oferir un futur per a la pagesia, sinó també per a un món rural que s'acosta al 20% de la població catalana i que ha de ser objectiu preferent de les polítiques de reequilibri territorial. El fet que ICV tingui el seu més ampli suport en l'àrea metropolitana ens ha de fer reflexionar sobre la necessitat de reorientar la nostra acció política per sumar complicitats entre el món rural. És vital per a ICV edificar el discurs d'equilibri territorial sobre la base d'un contacte més directe amb la gent de la pagesia, en la qual fins ara hem tingut escassa receptivitat. En el debat sobre els planejaments territorials en curs, discrepem de qui vol el camp a imatge i semblança del món urbà,

menyspreant els modes de vida tradicionals, i apostem per la combinació dels avantatges oferts per les noves tecnologies i la mobilitat sostenible amb la preservació del territori, sense que es qüestionï el plantejament radical dels canvis que el món rural necessita.

Es tracta, en definitiva, de replantejar el paper del nostre sector primari (agrícola, ramader i de silvicultura), posant per davant la importància estratègica de la seguretat alimentària i energètica, basada en la producció d'aliments de qualitat i saludables (producció integrada i ecològica) i de proximitat, i tornant a posar en valor els recursos naturals, forestals i silvícoles.

3.2.4. Per un acord solidari per fer front a la crisi econòmica.

Sempre que hi ha crisi, sorgeix la proposta d'un pacte social. Sembla raonable que així sigui, però la llàstima és que des de determinades formes d'exercir el poder s'acostuma a confondre pacte social amb pacte de rendes i socialització de les pèrdues, és a dir, a carregar els costos de la crisi sobre els salaris reals. I normalment també s'hi afegeix la reducció de la inversió pública graciabla, és a dir, sous del funcionariat i altres treballadores i treballadors públics, inversions i serveis de benestar. Aquesta proposta, que comença a deixar caure la dreta, seria ara tan injusta socialment com absurda econòmicament, ja que per una banda els salaris ja han perdut poder adquisitiu i participació a la renda nacional en els darrers anys i, per altra, les finances públiques han reduït el seu endeutament des de l'entrada a la UEM des del 60% fins al 35% del PIB. A més, salaris, inversió pública i desplegament de les lleis socials seran peces necessàries per mantenir la demanda en els pròxims anys. **Cal buscar també l'eficiència dels sistemes de distribució i lluitar contra l'especulació i alguns beneficis empresarials excessius.**

Una política ortodoxa d'ajust econòmic reduint la inversió pública i les rendes dels treballadors i treballadores, persones en atur i pensionistes faria caure encara més les vendes de les nostres empreses i amb elles els ingressos públics. Per això, des d'ICV proposem un ACORD SOLIDARI CONTRA LA CRISI.

Les bases de l'Acord rauen en aquests elements:

- 1– Reforç públic d'alternatives a l'ocupació a la construcció afavorint l'accessibilitat a l'habitatge:** majors ajuts a la rehabilitació d'habitatges, a la producció d'habitatge protegit de lloguer, a la creació de cooperatives de cessió d'ús per a l'accés a l'habitatge, a la creació d'equipaments de benestar i a la regeneració urbana de barris i plans d'inversió en infraestructures que augmentin la productivitat i el benestar, especialment aquelles que promoguin la mobilitat sostenible (ferrocarril i altres) per tal de reduir la dependència dels combustibles fòssils. Fer ús pel finançament de les grans inversions públiques de sistemes de concessió, tot buscant, si cal, fons de finançament alternatives internacionals.
- 2– Major ajut a la formació dels treballadors i les treballadores, a la I+D+I, a la internacionalització de l'empresa, a l'economia social i als plans d'ocupació, inserció laboral i creació d'empreses.** Cal una política activa de reciclatge de treballadors i treballadores del sector de la construcció i d'altres sectors especialment afectats per la crisi cap als sectors nínxols d'ocupació dels propers anys: serveis socials, clústers d'indústries competitives, sector del coneixement i la creació, turisme de qualitat, sectors tecnològics, d'energies alternatives, etc.

- 3- **Desplegament de les lleis socials aprovades els darrers anys**, reclamant el finançament adequat que ens permeti el seu desplegament. Així s'aprofitarà el desenvolupament del sector com a font de nova ocupació. En un moment de crisi, la quarta pota de l'Estat de Benestar ha de ser, a més, una font d'ocupació.
- 4- **Disseny de mecanismes de suport a la liquiditat del sistema financer** per ajudar la ciutadania i les empreses amb problemes financers, com ara la compra selectiva de cèdules hipotecàries sobre immobles ja venuts a través de l'emissió de deute públic o la garantia pública de part d'aquests paquets, amb un control parlamentari eficient de com es distribueixen aquests ajuts i de quin ús en fan les entitats que els reben, garantint que es destinen a aconseguir una fluïdesa monetària del mercat que permeti restablir les línies de crèdit i que no es dediquin a un major enriquiment de les entitats mateixes i del seu personal directiu. Generar mecanismes que possibilitin i garanteixin el retorn d'aquesta inversió a l'Administració.
- 5- **Acceleració normativa, incloent-hi la fiscalitat, de les mesures per a l'estalvi energètic** basades en l'ampliació de l'ús d'energies renovables que substitueixin el petroli i les centrals nuclears; regulació de les tarifes elèctriques i dels serveis que les companyies energètiques ofereixen.
- 6- **Noves regulacions i millora de la intervenció dels poders públics davant dels sectors que són en l'origen de la crisi**, per tal de prevenir futures onades especulatives: l'immobiliari i el finançament, amb atenció especial als productes i derivats financers.
- 7- **Acord marc sobre negociació col·lectiva que permeti mantenir el poder adquisitiu dels treballadors i les treballadores i reduir la precarització**. Potenciar que les negociacions col·lectives introdueixin clàusules per les quals els beneficis dels increments de productivitat siguin repartits entre empresa i treballadors i treballadores.
- 8- **Lluita contra el frau fiscal i a la Seguretat Social**.
- 9- **Potenciar una nova fiscalitat que afavoreixi la transformació del model econòmic i de consum i penalitzi les conductes especulatives**.
- 10- **Incrementar els subsidis d'atur en temps i quantia econòmica**. Especial vigilància als Expedients de Regulació d'Ocupació. No acceptar cap pèrdua de llocs de treball a les empreses rendibles. No acceptar les estratègies d'algunes empreses sense escrúpols que aprofiten el soroll de la crisi per fer modificacions estratègiques de les plantilles per reduir costos salarials, tot i ser rendibles i competitives.

Les vies de solució que els països més poderosos del món estan cercant i posant en pràctica per posar fi a la crisi econòmica global no ens resoldran el gran problema de fons que afecta la Humanitat sencera, les limitacions del nostre planeta i les inequitats estructurals entre països, perquè en cap moment ningú no ha qüestionat el paradigma en què ens hem instal·lat, segons el qual la única via per aconseguir el benestar general i sortir de la pobresa és el model de creixement econòmic sostingut.

Cal que ICV iniciï un nou espai de reflexió sobre un problema que és prou conegut i ben diagnosticat, però del qual se'n desconeixen encara les solucions: tenim un sol planeta però estem consumint els seus recursos a un ritme tres vegades superior al que la Terra ens pot oferir. Aquesta voracitat afecta tota la Humanitat, les futures generacions, i té conseqüències nefastes per al Medi Ambient i per a la gran majoria de països que viuen immersos en la eterna pobresa sense cap esperança futura de sortir-ne. Encara són poques les veus que s'alcen reclamant un nou model econòmic i social basat en la millora del benestar real de les persones i no en el consumisme. Necessitem canviar de paradigma

i admetre que, a partir d'un cert nivell de vida bàsic, el benestar real i la felicitat no tenen una correlació directa amb el consum de recursos. Hem de reclamar que els nostres governs busquin i utilitzin nous indicadors per mesurar el grau de benestar dels seus ciutadans, ja que de sobra és sabut que l'indicador actual, universal i comú, el PIB, no és capaç de distingir entre la despesa econòmica i el guany en felicitat. Tampoc podem oblidar que, per molts avenços que la ciència ens pugui aportar a l'hora de buscar noves alternatives energètiques i fer-nos més eficients en el consum de recursos, els béns que ens pot arribar a oferir la nostra Terra sempre seran limitats. Està per encetar, encara, el debat per definir aquell nivell de consum òptim i just que ens ha de permetre a tots els i les habitants del planeta viure en unes condicions dignes i acceptables. Cal que la gent d'ICV ens fem la pregunta següent: hem de continuar creixent en els termes de l'economia clàssica? No és això totalment incompatible amb els postulats sostenibilistes? No podem permetre que un partit que es defineix com el més verd i el més roig defugui aquest debat per més difícil i incòmode que sigui, ja que a partir d'ell han de sorgir les noves idees i els nous objectius estratègics que, amb tota probabilitat, ICV haurà de defensar durant les properes dècades.

3.2.5. Actuar des de l'esquerra verda davant la crisi econòmica.

a. La crisi de 2008.

Avui, quan la crisi financera ha enfonsat paradigmes econòmics que semblaven incontrovertibles, és possible (i és fonamental remarcar que ara és possible) que des de l'esquerra es facin propostes diferenciades i veritablement transformadores.

És en aquests moments d'incertesa i mutació ideològica global (mutació d'ideologies i mutació d'idees) quan també s'obren oportunitats per realitzar propostes noves però creïbles sobre com afrontar la crisi actual i la recessió que s'anuncia.

La nova conjuntura permet que les propostes realitzades des de l'esquerra gaudeixin d'un grau afegit de credibilitat. Els últims esdeveniments demostren que mesures que fins ara eren "impossibles" o "inimaginables" són avui considerades imprescindibles per governs de tot l'espectre polític.

Davant de tot això no és suficient dir "teníem raó"; hem de llançar un discurs propi des d'ICV, un discurs que en primera instància haurà de concretar-se en mesures econòmiques, però que ha de tenir la pretensió de convertir-se en part d'un discurs global que integri també altres aspectes socials i mediambientals.

Resulta significatiu i paradoxal constatar el consens existent avui sobre la necessitat d'intervenció de l'Estat en el sector financer. Aquesta intervenció sembla considerada com a inevitable i positiva, però cal garantir que es faci en benefici de la majoria i defensar la seva extensió a altres àmbits econòmics i més enllà d'ells, legitimar la capacitat d'intervenció pública com a eina de canvi, transformació i millora de la societat.

Es donen les condicions objectives perquè l'Estat democràtic, entès com representació de la voluntat i els interessos de la majoria de la ciutadania, guanyi protagonisme com agent actiu en el procés d'evolució cap a una societat millor, més justa, més igualitària, més solidària i més sostenible. Aquest renovat discurs de l'esquerra, econòmic en primera

instància, ha de perfilar idees, orientacions i mesures que vagin en la direcció del canvi de model productiu i del canvi social. Es tracta de treballar per una societat millor; no cal discutir sobre si realment existeix una alternativa global i completa al sistema capitalista, sinó fer possible canviar i transformar el model que hem conegut al llarg d'aquestes dècades.

Cal fer propostes eminentment polítiques que puguin ser assumides i resultin beneficioses per a la gran majoria de la població i possibilitin amplis consensos socials, encara que, inevitablement, amb graus molt diversos d'utilitat, capacitat transformadora, cost, dificultat d'aplicació, implicacions polítiques i socials, etc.

b. Com hem arribat fins aquí?

Una conjunció d'avarícia, falta de regulació, falta d'escrúpols, excés de confiança, procés de globalització sense control, tipus d'interès baixos, desmesurat apalancament bancari, ànsia consumista, etc. ha derivat en una crisi sense precedents. Encara que sempre és molt important conèixer com i perquè hem arribat fins aquí, aquest no és el nostre objectiu prioritari; ben al contrari, el que pretenem és llançar propostes per superar aquesta situació.

Existeix un consens generalitzat quant a què ens trobem enfront d'una "crisi sistèmica", eufemisme utilitzat per no parlar de "crisi del sistema", però això sembla sonar molt malament, i encara és pitjor si l'anomenem "crisi inherent al sistema capitalista"; però és justament del que es tracta, al menys del capitalisme tal i com l'hem conegut les últimes dècades, en què el sistema financer mateix ha estat a punt de llançar-se pel precipici.

Als anys 90, després de la caiguda del mur de Berlín, predominava una representació del món en la qual la globalització, amb força imparable, arribava amb tot al seu pas: els Estats, les societats, les normatives i els sistemes de control... sense considerar-ne les regulacions i les fronteres. Una visió d'un planeta sotmès a les forces de l'economia i la rendibilitat com a valors suprems. Els recents esdeveniments han desmuntat una part substancial d'aquesta visió del món, situant en un primer pla la necessitat de regulació del sistema financer i la intervenció de l'Estat com a agent actiu en el sistema econòmic.

Avui és una certesa que la crisi financera és un estadi previ de la recessió econòmica que ja ha començat i que es reflecteix en la brutal contracció del consum que, en el cercle infernal del sistema, provocarà a la vegada un aprofundiment d'aquesta mateixa recessió.

Ni els i les economistes ni les i els polítics qüestionen la recessió, el que discuteixen és la seva intensitat, duració i forma gràfica: de V, d'U, potser de W, i els i les més pessimistes es decanten per la forma d'L prolongada i ja parlen de depressió (sempre és fascinant la capacitat del món anglosaxó per sintetitzar les idees).

La situació a Catalunya i a l'Estat espanyol té algunes característiques pròpies, ja que a la crisi financera global s'hi sumen altres efectes autòctons, singularment la nostra particular bombolla immobiliària, l'impressionant dèficit exterior i la crisi del sector turístic (un sector molt important i que, precisament, ha sufragat en part el dèficit exterior).

Hem crescut amb tipus d'interès alemanys imposats pel BCE (i amb una reduïda taxa de risc fruit de l'adopció de l'euro). Això ha estimulat la demanda interna sense el corresponent increment de la producció nacional, amb els consegüents increments del dèficit exterior i de la inflació i la disminució de la nostra competitivitat.

No cal oblidar altres elements molt característics de la nostra economia, com l'enorme dependència energètica (encara que els preus del petroli han donat una treva temporal), la baixa productivitat i els efectes destructius que sobre el medi té el model de creixement basat en la construcció com a activitat locomotora.

A Catalunya i a l'Estat espanyol ens enfrontem a una crisi interna que, només en part, és causa de la crisi financera global i que requerirà una resposta contundent d'intervenció pública i un profund ajust macroeconòmic.

c. On som?

Ens endinsem en una situació d'incertesa. El viatge al desconegut ha començat amb els plans d'intervenció massius de les economies occidentals, i ningú no sembla saber exactament on som ni cap a on anem.

La reacció d'Occident dona a entendre que el sistema financer estava a un pas de la bogeria i immers en un procés de ràpida autodestrucció; només així es poden entendre les contundents mesures intervencionistes de governs que, fins abans d'ahir, defensaven amb furor el lliure mercat.

Respecte a moltes de les mesures que s'han adoptat o anunciat hi ha importants incerteses que no estan resoltes, com per exemple els seus efectes a llarg termini sobre el sistema bancari, o les conseqüències d'una emissió massiva de deute públic. Tampoc no hi ha consens sobre si les quantitats anunciades seran suficients. En qualsevol cas, un element que ens ha de fer reflexionar sobre l'espantosa gravetat de la crisi financera és l'altíssim consens que s'ha produït en l'adopció d'aquestes mesures, fins i tot amb els riscos i incerteses que comporten.

Tot i així podem atènyer-nos a algunes certeses més o menys evidents:

- Sembla clar que ha començat una recessió econòmica que té moltes aparences de ser profunda i duradora. Hi ha gent experta que ha arribat a parlar d'una possible depressió, terme que semblava desaparegut del llenguatge econòmic.
- Les conseqüències de la recessió en termes d'increment de l'atur seran molt importants a Catalunya i a l'Estat espanyol, pel seu model de creixement i les característiques del seu sistema productiu.
- És molt difícil endevinar la intensitat i la repercussió de la recessió a Occident, però en la nostra economia globalitzada és encara més complex preveure què passarà a la Xina, a la resta dels BRIC i a les economies en desenvolupament, sense parlar dels països del tercer món "subdesenvolupats".
- El dogma de la contenció de la inversió pública es fa ara molt elàstic per finançar els plans de rescat i suport a la banca i al sistema financer (fins ara, 2'5 billons d'e a Europa i 700.000 milions de \$ als USA). Naturalment, això fa trontollar el dogma associat a la limitació restrictiva del dèficit públic.

- La inflació sembla continguda i el risc de deflacció és baix, per això ara no hi ha cap excusa per a la imprescindible disminució dels tipus d'interès del BCE.
- Hi ha moltes probabilitats que les mesures adoptades fins avui no siguin un fet aïllat, sinó que anunciïn una nova etapa d'intervenció dels Estats en l'economia, un escenari on les decisions públiques cobrin un nou protagonisme.
- Hi ha una necessitat de regulació dels mercats financers i de controlar o no permetre determinades pràctiques i productes financers.
- Les mesures per reactivar l'economia s'inspiren de nou en les doctrines keynesianes, afavorint la inversió pública i la intervenció estatal, deixant de banda les idees neoliberals fins ara predominants.

d. Quines conseqüències té tot això?

La crisi ha qüestionat irreversiblement l'ideal neoliberal de dissociació entre sistema financer i realitats socials. El món dels diners no pot seguir funcionant hermèticament com una bombolla aïllada del món real que l'envolta. Quan els milers de milions d'euros s'evaporen, les pensions, l'habitatge, l'ocupació i l'estalvi de la ciutadania en pateixen les conseqüències. La crisi financera no és només una catàstrofe col·lectiva, sinó també individual per a milions de persones.

La intervenció pública a través de l'Estat ha tornat a aparèixer com a "salvadora suprema" (o pot ser més adequat "salvadora última"), l'únic recurs capaç d'evitar la catàstrofe econòmica que es perfila. El discurs neoliberal ja no només és rebutjat per l'altermondisme o sectors del pensament d'esquerres, sinó que és criticat des de tots els sectors de l'espectre ideològic.

Aquest nou rol de l'Estat (i dels governs) com a subjecte actiu en l'àmbit econòmic és una de les conseqüències evidents de la crisi actual, i d'aquí es deriva que la política, és a dir, l'estructura política en quant a la seva capacitat de direcció de l'actuació estatal, té un paper necessari de control del sistema econòmic.

Aquesta simple idea de la política capaç d'intervenir realment en l'economia, suposa un canvi fonamental dels valors ideològics predominants i té efectes d'una profunditat i un abast indubtables, que les forces de l'esquerra hem de saber aprofitar.

Han caigut de forma estrepitosa els dogmes que predicaven que les decisions de política econòmica, bàsicament reduïdes a la política monetària, estaven al marge dels governs, de les i els polítics i de la política. La Reserva Federal i el BCE eren els instruments encarregats d'administrar la recepta monetària que en cada moment consideraven com a més oportuna, independentment de qualsevol control i poder polític (com si les decisions concretes fossin preses per "extraterrestres" i no per persones que tenen opinions, preferències, idees i ideologia).

La intervenció estatal no solament ha esdevingut imprescindible per salvar el sistema financer, sinó que la seva acció abastarà altres àmbits econòmics i socials, i la inversió pública esdevindrà el principal instrument per combatre la recessió i lluitar contra l'atur.

Aquesta reaparició dels Estats a l'escena econòmica suposarà també un pas més en el procés de reequilibri de les diverses potències mundials, que ja s'havia iniciat al

començament d'aquest segle, on s'estan configurant els nous interessos estratègics i geopolítics de les potències mundials (les velles i les noves).

L'Estat no només concreta els interessos geopolítics "col·lectius"; també està legitimat per intervenir en l'àmbit econòmic. Des de les nostres posicions ideològiques, hem d'aprofitar aquest cicle intervencionista per reclamar la intensificació de l'actuació de l'Estat també als àmbits social i mediambiental, aspectes totalment desapareguts de l'univers ideològic i polític del neoliberalisme i que són trets fonamentals que identifiquen les polítiques de l'esquerra en aquests moments.

Especialment preocupant és la possibilitat d'endarreriment que, amb l'excusa de la crisi, poden patir algunes actuacions ambientals de caràcter global (per exemple, l'acompliment del Protocol de Kioto, el tancament de les centrals nuclears, etc.) o locals (plans d'estalvi energètic, ús d'energies no convencionals, reciclatge de residus, etc.).

Les contradiccions d'algunes forces polítiques i d'alguns governs seran evidents quan es pretengui justificar la intervenció estatal i l'ús de recursos públics només per salvar la banca i el sistema financer i, pel contrari, es rebutgi aquesta mateixa actuació per a polítiques públiques de reactivació econòmica, per lluitar contra l'atur o per cobrir necessitats socials prioritàries.

D'altra banda, també és probable que s'estengui una nova escala de valors socials en la qual, en contraposició a l'etapa passada, destaquin els valors del treball i l'esforç en contraposició a l'enriquiment ràpid, la supremacia de l'empresariat respecte al sector financer, de la retribució "justa" de l'esforç; en definitiva, una nova supremacia dels valors lligats a l'economia real com a contraposició als valors de l'economia financera i l'especulació.

e. Què fer?

S'obren enormes expectatives que allò que és públic recuperi, a través de la intervenció estatal dirigida pels governs democràtics, el paper que en bona part havia perdut des de la caiguda del comunisme i la crisi dels partits socialdemòcrates. Per a l'esquerra, com a defensora a ultrança d'aquests valors, apareix una oportunitat única de ser capaç de satisfer aquestes expectatives i fer propostes que retornin a les seves polítiques la legitimitat i el reconeixement que semblaven perduts.

Però, com aportar noves empentes a aquestes expectatives socials? Com transformar-les en projectes polítics constructius i no únicament defensius?

Avui l'esquerra sembla exhausta, i ara en les societats democràtiques predominen la inquietud, l'angoixa i el sentiment d'impotència sobre la manifestació de demandes clares i precises.

És imprescindible per a ICV articular un programa, un conjunt de propostes amb expectatives d'avenç i millora social per a la majoria de la ciutadania. Des d'aquesta òptica, algunes mesures a proposar són les següents:

- Creació d'un Fons públic per al refinançament d'hipoteques. Renegociació de terminis i/o tipus d'interès amb acord amb les entitats de crèdit que haurien de vehicular l'operativa. Sense pretendre aquí concretar les condicions, seria interessant estudiar perquè ha evolucionat a l'alça l'Euribor a un any, que és la referència generalitzada de les hipoteques a l'Estat espanyol, el diferencial del qual respecte al tipus del BCE ha passat de 0'5 a 1'5 l'últim any.
- Modificació del tipus d'interès de referència de noves hipoteques per a l'adquisició d'habitatge habitual (i/o les renegociades a les quals es referia l'apartat anterior). Tindrien un tipus variable referenciat al tipus d'interès del BCE més un percentatge entre el 0'5% i l'1%; per tant, aquest nou tipus no prendrà como a referència l'Euribor a un any, l'IRPH o similars.
- Agència estatal que proporcionarà avals per a determinades figures creditícies prioritàries:
 - Hipoteques per a habitatges de protecció oficial.
 - Promocions d'habitatges de protecció oficial.
 - Determinats crèdits productius per a empreses.
- Derogació de la Llei d'estabilitat pressupostària. Una mesura evident perquè, amb tota probabilitat, ja no s'acomplirà l'any 2009.
- Mecanisme polític de control de les actuacions i decisions del Banc Central Europeu. És imprescindible substituir l'autonomia (a la pràctica, independència o, encara pitjor, dependència d'interessos no col·lectius) per un mecanisme polític de control i direcció que orienti les decisions del BCE amb el criteri del màxim consens. A curt termini, cal reduir el tipus d'interès del BCE a una banca entre el 2% i el 3%.
- Nou model de finançament per a Catalunya, mesures de refinançament de deute pels governs autonòmics i locals, nova Llei d'hisendes locals. Són els governs autonòmics i locals que suporten una gran part de la despesa social.
- Política industrial activa.

Un altre axioma de la intervenció pública en l'economia és la necessitat d'actuar activament amb polítiques industrials, malgrat les seves inevitables (encara que no sempre negatives) seqüeles de proteccionisme. En realitat, els governs europeus no han deixat d'intervenir en allò que han considerat sectors o empreses estratègiques.

- Política industrial discriminada per impulsar certs sectors (i més en concret, determinades empreses) que poden ser abanderats en la concreció d'un "nou model productiu". En especial, aquelles que desenvolupen investigació i tecnologia punta, que presenten capacitats competitives, que actuen com a locomotores d'ocupació, etc.
- Fons de Recerca i desenvolupament. Destinat al finançament de programes innovadors d'empreses i universitats (un dels dèficits més importants de la nostra economia) i dotat mitjançant un impost extraordinari al sector financer. Un 5% sobre els beneficis dels bancs i un 10% dels beneficis de les caixes d'estalvi.
- Essencial i amb futur sembla l'estímul al desenvolupament de tecnologies sostenibles, energies netes i processos d'estalvi energètic.
- Donar suport directe a empreses "líders" amb capacitat per ser competitives en el mercat global que, sens dubte, tornarà a ser el marc en el qual haurem de jugar.
- Fons públic per intervenir en la compra (a preus de mercat) d'empreses estratègiques i impedir que escapin als interessos del conjunt de l'economia del país.
- Plans d'inversions públiques en infraestructures i obres públiques capaços d'estimular la demanda agregada per combatre la recessió. Es tracta d'una de les més clàssiques

mesures del manual keynesià. En aquests moments cal potenciar les inversions en infraestructures sostenibles de mobilitat i equipaments de caràcter ambiental, així com incrementar el parc d'habitatge públic.

- Regulació del sistema financer internacional:
 - Control sobre els productes derivats (prohibició d'alguns d'ells per les dificultats de control i manca de transparència).
 - Desaparició dels paradisos fiscals i les operacions *off-shore*.
 - Mecanismes de regulació i control sobre les transaccions econòmiques internacionals.
 - Necessitat de refundar les institucions financeres internacionals, especialment l'FMI i el Banc Mundial, l'actuació del qual en aquests anys, i no només el desconcert que han escenificat en els moments àlgids de la crisi financera, pot qualificar-se de dogmàtica i unidireccional en el millor dels casos.
- Nova regulació del sistema bancari:
 - Limitar i/o eliminar sobresous i els sistemes de retribució sobre bonus o incentius il·limitats.
 - Promoure els préstecs "responsables": no préstecs per a operacions especulatives, o per tancament d'empreses, que financin indústries contaminants o que incompleixin la normativa laboral.
 - Humilitat, modèstia i senzillesa en les formes, en les despeses, en el comportament; nova austeritat i ètica del treball.
 - Fiscalitat específica sobre el benefici dels bancs. En certa manera, els bancs tenen una funció pública en el sistema econòmic i obtenen beneficis d'aquesta funció.
 - Intervenir des de dins en el control dels bancs: participació pública en òrgans de supervisió, Consells, etc.

f. El Projecte d'ICV i l'horitzó de l'esquerra.

Sembla evident que el capitalisme "salvatge" sense cap tipus de control, en el qual l'interès d'una minoria preval de manera immoral sobre l'interès de l'immensa majoria, ha estat el principal culpable de la crisi actual. Hi ha qui augura que estem davant de la fi del capitalisme. Probablement no serà per a tant, però sí és probable que es faci imprescindible una certa "refundació del sistema" (ara ho diu fins i tot Sarkozy ¿?). Malgrat que no sembla fàcil trobar un recanvi eficaç per al lliure mercat –un recanvi real–, com a mínim allò que s'imposa és la seva reforma sobre bases més ètiques i amb mecanismes més efectius de control públic.

Els propers anys seran molt difícils per a una part important dels treballadors i treballadores; la recessió derivarà en altes taxes de desocupació i s'incrementarà la pressió sobre les condicions de treball. En aquest context, cal trobar les línies d'actuació més adequades i les propostes més agosarades per ser un referent per a qui mantingui l'esperança que la política i la intervenció pública pot millorar les condicions de vida de la gent, que pot millorar la societat.

En un context de mesures eminentment materialistes, convé no perdre la perspectiva que les nostres actuacions i propostes es basen en l'ideal, no la utopia, que el món es pot millorar.

Després de la reaparició de l'Estat en el primer pla dels àmbits financer i econòmic, només entrarem en una fase de transformació on l'Estat exerceixi legítimament el seu

paper social si es transformen en pressions reivindicadores i demandes realistes allò que, pel moment, revesteix solament l'aspecte d'alteració de l'ànim i cert temor al futur.

Aquesta nova fase d'intervenció dels governs i dels Estats, entesa com a preeminència de l'interès públic, és necessària i positiva des dels punts de vista moral i ideològic, alhora que cal trobar els actors polítics que sàpiguen estructurar-la adequadament.

ICV i el conjunt de l'esquerra tenim l'oportunitat de ser part actora i contribuir a estructurar i orientar aquest procés.

3.2.6. Reforma fiscal: polítiques fiscals socialment justes, sostenibles ecològicament i democràtiques.

- a) L'escassa regulació i control sobre els moviments del capital als escenaris internacional, europeu i espanyol, permeten moviments especulatius que estan causant pobresa i fam, injustícies socials i econòmiques i deteriorament ambiental a tot el planeta. Per això, les institucions polítiques han de controlar el capital.
- b) Introducció d'una fiscalitat sobre els moviments internacionals del capital, una taxa Tobin de caràcter social i ambiental.
- c) Fer més progressiu el sistema fiscal, incorporant-hi més trams i amb un tipus marginal màxim més alt (45%). Aquests trams haurien de servir també com a referència per fixar les multes i penalitzacions, de tal manera que es democratitzi i es faci més efectiva la seva funció dissuasòria.
- d) Invertir la tendència actual de la política fiscal, que augmenta els impostos indirectes i redueix els directes. La fiscalitat sobre la renda ha de ser el factor de distribució de la riquesa, i no els impostos sobre els béns de consum de primera necessitat. Cal abaixar els IVA aplicats a productes de primera necessitat (bolquers, tampons, cremes solars...). Però sí que hem d'augmentar la fiscalitat indirecta sobre els béns de luxe i malbaratadors de recursos ambientals o energètics (combustible dels avions, cotxes de luxe, etc.)
- e) Per una reforma fiscal verda i socialment justa. Per avançar en un model d'economia ecològica que incentivi comportaments respectuosos amb el medi ambient i que obligui a internalitzar els costos ambientals de l'activitat econòmica, cal modificar la fiscalitat sobre els béns i serveis de primera necessitat (aigua, gas, electricitat), per tal de fer-la més progressiva. Els paràmetres a considerar serien garantir el servei mínim universal a preu públic, i augmentar els preus o els impostos a partir d'aquest llindar. Aquesta política fiscal i de preus hauria de garantir l'accés als drets bàsics i contribuir a l'estalvi d'aquests recursos. Aquests ingressos s'haurien de destinar a la millora en l'eficiència dels sistemes de generació i distribució de l'energia i l'aigua.

3.3. *Preservem el territori amb una modernització ecològica del país.*

Com a força ecosocialista, ICV se sent part dels dos grans moviments globals de transformació social: el dels treballadors i treballadores del món per la globalització de la justícia, la igualtat i la lluita contra l'ultraliberalisme en la superació del capitalisme, i el de la defensa del medi ambient i la biodiversitat. Avui, la crisi econòmica mundial ens fa constatar novament que no s'han après les lliçons dels *shocks* petrolífers dels anys 70 i 80, i que no

s'està actuant amb la contundència i la diligència necessària per evitar l'escalfament planetari, amb els efectes terribles que això pot tenir sobre la vida sobre la Terra. **Un dels orígens de la crisi és ambiental i té a veure precisament amb la dependència de fonts d'energia fòssil, no renovable. Per tant, la superació de la crisi no es pot fer en contra del medi ambient.** Tot i això, avui les empreses amb interessos a sectors diversos com ara el de l'energia nuclear, la promoció residencial, l'automoció o l'explotació forestal uneixen les seves veus i les dels intel·lectuals afins per relativitzar l'abast de l'escalfament o els efectes de l'activitat humana sobre el clima, i es llancen a defensar propostes productivistes que amenacen amb aguditzar els problemes ambientals. D'altra banda, des d'exposicions no menys cíniques hi ha qui proposa, com feia el Sr. Bush, el joc del passatger gratuït, fent que siguin altres països que lluitin per la preservació de l'entorn. Ans al contrari, **som partidàries i partidaris d'un green new deal (nou acord verd) mundial contra el canvi climàtic i un nou model de desenvolupament.**

En conseqüència, l'ecologisme d'ICV no es queda en el nivell de les grans declaracions, sinó que implica responsabilitzar-se de l'impuls a Catalunya de les polítiques contra el canvi climàtic, pel canvi del model productiu i energètic, per l'ús sostenible dels recursos, per la preservació dels espais naturals i la biodiversitat. La nostra presència al Govern gestionant el Departament de Medi Ambient i Habitatge és una oportunitat que cal seguir aprofitant. Precisament, un dels elements principals del pacte polític que va donar lloc a la reedició del govern tripartit **és el pacte per a la modernització ecològica del país**, que no està renyida amb la necessària existència i potenciació d'un teixit industrial propi, respectuós amb el model de desenvolupament sostenible, tal com ICV-EUiA reclamava en la seva campanya electoral. Més enllà de les etiquetes i dels conceptes que en ocasions poden portar a equívocs, hem de fer un esforç per explicar de forma entenedora que no estem en contra del creixement econòmic, que els nostres plantejaments no pretenen tornar a les caveres. Ans el contrari, es tracta de plantejaments clarament progressistes, que busquen el creixement econòmic amb un menor consum de recursos (menys energia, menys aigua, menys sòl, etc.).

Alguns dels elements bàsics d'aquest pacte han de ser, al nostre parer, els següents:

- **Canvi radical de les polítiques energètiques**, per afavorir tant l'estalvi energètic com el canvi d'energies fòssils i de l'energia nuclear per energies renovables.
- **Preservació del territori**: garantir la conservació i gestió dels espais naturals existents i les zones d'interès paisatgístic, no només els que estan dins dels PEIN i de la Xarxa Natura 2000, sinó també els delimitats en els Plans Territorials, Plans Directors i catàlegs del paisatge, incloent-hi el sòl agrari i forestal.
- **Biodiversitat**: redacció i aplicació de les pautes necessàries per complir els objectius de la Xarxa Natura 2000, que protegeix el 30% del territori català. Potenciar i mantenir els corredors ecològics. Defensar normatives avançades de tracte just als animals.
- **Concreció dels compromisos de Catalunya en els objectius del protocol de Kioto** en la lluita contra l'escalfament global, és a dir, reducció de les emissions de CO₂ i altres contaminants en les diverses esferes: producció industrial, consum energètic a l'habitatge i els serveis, mobilitat sostenible, etc.
- **Qualitat ambiental**: normativitzar i controlar la qualitat de l'hàbitat, amb mesures concretes contra la contaminació de l'aire, l'aigua i el sòl i mesures contra la contaminació lumínica i el soroll, tal i com recull la legislació. Fer realitat una Catalunya que classifica els residus del seu teixit industrial, comercial i domèstic.

- **Elaboració del projecte per a la creació de l'Agència de la Natura.**
- **Seguir avançant en una política de residus** a través de la reducció, la recollida selectiva, el reciclatge i la reutilització i la valorització dels residus.
- **Refermar el compromís amb la Nova Cultura de l'Aigua**, amb la reducció del consum domiciliari, industrial, turístic i agrari, la recuperació dels cabals ambientals i la sostenibilitat de les conques hidrogràfiques, especialment als rius més afectats com ara el Ter o el Gaià, la millora de les conduccions i de la qualitat de l'aigua, la no urbanització de zones inundables, la protecció dels deltes i altres desembocadures i la dessalinització com a alternativa als transvasaments, solució que cal descartar en el benentès que l'equilibri territorial s'ha d'aconseguir apropant l'activitat humana als recursos naturals i no pas subordinant aquests recursos a les necessitats, no estrictament domèstiques, de l'àrea metropolitana. Constitució de bancs d'aigua com a un element més de la nova cultura de l'aigua. Modernització eficient dels regadius de Catalunya. Confeccionar el mapes de les zones urbanes o urbanitzables inundables, i preveure les actuacions necessàries per als casos de fortes pluges torrencials, que cada cop seran més freqüents i fortes degut a les conseqüències del canvi climàtic en les zones mediterrànies. Aquests aiguats en zones urbanitzades cada any costen vides humanes i importants pèrdues de béns.
- **Impulsar l'agricultura ecològica**, la biodinàmica i la de protecció integrada, tant des del punt de vista del perfeccionament de la legislació vigent (fent-la més àgil i eficaç), com amb estímuls econòmics a les explotacions que canviïn de model productiu, i amb l'ampliació de la recerca i dels serveis tècnics d'assessorament orientats a la producció sostenible. També, garantint el ple control i autenticitat de les produccions sostenibles i donant-ne suport i promocionant-ne el consum, atès el benefici sobre la salut i els hàbits alimentaris de la població. Tot això com a part d'una alternativa general que permeti la recuperació de la vida rural, del territori i de les rendes del camp. Apostar per un nou model agrari que asseguri mínimament la nostra sobirania alimentària, basat en una agricultura ecològica, adaptada a les condicions específiques de cada comarca i que potenciï els mercats de proximitat i ajudi a fixar la població a les zones rurals.
- **Avançar en una nova política forestal** que faci compatibles objectius diversos als nostres boscos: valorització de la fusta, millora del paisatge, conservació de la biodiversitat, protecció davant dels incendis, augment d'ingressos agraris, etc.
- **Acabar amb un model de creixement urbanístic extensiu** totalment insostenible, que ha estat encertadament nomenat "urbanització", per la seva depredació del territori i dels recursos naturals, en benefici d'un model intensiu, en cas de necessitat de creixement de les poblacions, que prioritzi les necessitats reals de la població a l'hora de permetre nous desenvolupaments urbanístics, la reutilització del teixit residencial existent, la consolidació d'un parc estable d'habitatge assequible que desvinculi el dret a l'accés a un habitatge digne dels condicionants i interessos del mercat.
- **Bastir una fiscalitat ecològica** entesa no tant com un conjunt de nous impostos i recàrrecs, sinó com un sistema travessat pel vector ambiental.
- **Apostar per una mobilitat sostenible** que no prioritzi les grans infraestructures viàries.
- **Establir els límits definitius de totes les àrees protegides de Catalunya**, terrestres i marítimes; desenvolupar i aprovar els plans de gestió per a cadascuna d'elles, i preparar plans de recuperació de les zones costeres degradades.
- **Creació de l'Agència d'Estalvi i Energies Renovables.**
- **Llei d'energies renovables**, per potenciar les energies renovables, amb l'objectiu d'assolir un 30% de l'energia primària l'any 2020, i un 80% l'any 2050.

- **Desenvolupar un nou model agrari sostenible i lliure de transgènics** a partir del sistema d'espais naturals protegits.
- **Promoure des dels PEIN una veritable agricultura pagesa en harmonia amb l'entorn.** S'hauria d'apostar des de l'Administració per polítiques d'ajuda (suport tècnic i econòmic) a la pagesia que treballa encara dins d'aquests espais, per ajudar-la a una veritable reconversió agroecològica i allunyar-la del model productivista.
- **Preparar una proposta sobre “pagament per serveis ambientals” (PSA)** aplicable a Catalunya, a partir de l'experiència en altres països.

Per a ICV, aquest Pacte és un element cabdal del segon bienni d'aquest Govern i hauria d'estar enllestit abans del final de la legislatura. No obstant això, cal ser conscients que la transició des de l'actual model de país fins al que defineix el Pacte generarà contradiccions que caldrà saber gestionar. Per aquest motiu, serà necessària molta pedagogia de les nostres propostes i accions de govern, amb l'objectiu de no despertar a curt termini expectatives impossibles de complir.

3.3 bis. Inclusió social i benestar quotidià, polítiques a mig camí rere el fum de la bonança especulativa.

3.3.1. Malestar dins del nostre Estat de Benestar.

Ja fa més de 25 anys que el nostre país va aconseguir sortir de la dictadura i va començar a construir la seva democràcia i el seu Estat de Benestar. I l'anàlisi d'aquest benestar mostra un resultat clarament insuficient, ja que, tot i els avenços molt importants que s'han viscut, el nivell de vida a Catalunya i a l'Estat espanyol de gran part de la seva població és encara relativament baix i suporta uns nivells de desigualtat més elevats que als països veïns. A la vegada, apareixen (o es fan visibles) nous reptes que desafien les lògiques tradicionals de l'Estat de Benestar.

Un sistema avançat hauria de mantenir un nivell d'impostos elevat i molt progressiu, i un retorn econòmic elevat via serveis i transferències. A l'Estat espanyol aquest volum de diners és d'un 20'9% sobre el PIB, mentre que a la UE-15 és del 27'5%. En relació als serveis de l'Estat de Benestar, tenim un bon sistema sanitari però amb llistes d'espera massa llargues i amb pocs minuts d'atenció mèdica personalitzada, escoles amb resultats educatius insuficients però molt dispersos i amb pocs recursos per fer front a les seves realitats, tenim uns serveis socials sovint col·lapsats per la demanda, tenim uns serveis que tot just comencen en atenció a la dependència, etc. Si bé és cert que el Govern progressista català ha dut a terme importants canvis pressupostaris que han aconseguit que més de la meitat de la inversió pública catalana estigui focalitzada en el benestar de la seva població, encara queda molt per fer. I és que la distància de recursos que gasta l'Estat espanyol destinats a la protecció social (per a sanitat, serveis socials, etc.) comparat amb el que gasta Europa ens impossibilita tenir uns serveis d'alta qualitat. L'Estat espanyol gasta 5.163 € per persona a l'any en protecció social, mentre la UE-27 hi destina de mitjana 6.349 €, la UE-15 7.278 € i Suècia, d'exemple, arriba als 8.998 €.

Les transferències socials i, dins d'aquestes, les pensions, eviten, per exemple, que el 68% de les persones grans a Catalunya avui siguin pobres. El nivell de redistribució, però, és encara insuficient, ja que permet que Espanya mantingui un 19% de la seva població en situació de pobresa moderada i un 7,2% en situació de pobresa extrema. De fet, existeixen

col·lectius d'alt risc, com ara la gent gran (majoritàriament dones) que demostren que la redistribució que duu a terme el nostre Estat de Benestar no està aconseguint els seus objectius. Un 36% de les dones majors de 75 anys viuen en situació de pobresa.

Observant la gent que treballa a la sanitat, l'educació i demés serveis de benestar, Catalunya demostra un desenvolupament baix: un 5'5% de la població adulta a l'Estat espanyol treballa en serveis de benestar, un percentatge menor que el que es registra als països veïns (12% a la UE-15) i evidentment als països de referència en protecció social (20% a Suècia). En contrast amb aquesta realitat, i fruit de la transformació de les estructures de població, del context de globalització i del sosteniment de la privacitat de la cura, durant els darrers anys ha proliferat en l'àmbit privat la mà d'obra en serveis domèstics en condicions de força precarietat laboral o directament mitjançant treball submergit. L'externalització d'aquests treballs, que havien estat tradicionalment assumits per les famílies (dit eufemísticament), ara continuen sent assumits en l'esfera laboral per dones, però, novedosament, en bona part són provinents d'altres països, tot produint-se el que s'ha anomenat la *cadena global de la cura*, generadora de nous tipus de "malestars", econòmics i personals.

La disponibilitat de temps és un clar indicador del benestar quotidià de les persones. Aquesta es relaciona estretament amb l'estat de salut, i permet l'accés a tot un altre conjunt de béns socials i culturals. Al nostre país la població treballa en el mercat de treball més hores setmanals que la mitjana europea (42 hores, per sobre de la llei). Per altra banda, és ben sabut que la cura de les famílies, llars i criatures en particular no queda suplert per una actuació de l'Estat sinó que recau en les dones, que dediquen el doble de temps a la llar i la família que els homes (dones, 4'37 h, homes 2'14h, de mitjana diària). De fet, un de cada quatre homes no participa del treball no remunerat.

3.3.2. Més i millors polítiques de benestar.

Davant d'aquesta situació, el Benestar ha de ser una de les prioritats estratègiques de la nostra força política. Els governs autonòmic i estatal tenen un doble repte en matèria de Benestar, que han abordat de forma insuficient. Cal:

- a) Reforçar i universalitzar els serveis de Benestar clàssics per apropar-nos en quantitat i qualitat a estàndards europeus (UE-15). Algunes passes positives en aquest sentit han estat protagonitzades per la Generalitat de Catalunya, amb la Llei d'Habitatge o el Pacte Nacional per l'Educació.
- b) Reconèixer nous drets socials de ciutadania, a partir de la necessitat de repensar l'Estat de Benestar per donar resposta a necessitats fins ara inexistentes o no visibles. Els avenços en aquesta línia han estat diversos. Els casos més paradigmàtics s'han produït a nivell estatal, principalment amb la Llei d'autonomia personal, o parcialment amb la Llei d'igualtat entre homes i dones. A Catalunya s'han generat nous drets socials (per exemple, en relació a l'adopció) i s'han encarat altres mesures, com ara el Pla d'actuació dels usos dels temps.

La manca de compromís econòmic en relació a aquests dos àmbits –i en alguns casos, la falta d'ambició política transformadora– ha deixat a mig camí les polítiques concretes per fer més i millors polítiques de Benestar, malbaratant-se un context gairebé excepcional: governs progressistes a l'Estat i a la Generalitat, en un context econòmic favorable per a l'increment de la inversió pública.

Cal adoptar una posició crítica davant d'aquesta doble mancança. Per a ICV, el benestar avui a Catalunya passa per enfortir els serveis clàssics de Benestar, i alhora fer front a les desigualtats al nostre país des d'un abordatge transformador i atent als constants canvis socials. Hem de trencar amb les grans bosses de pobresa, necessitem respostes a la creixent flexibilització i precarització del món laboral, ens trobem amb uns cicles vitals nous vinculats a l'augment de l'esperança de vida, necessitem respostes de l'Estat a la necessitat social de l'equitat de gènere i un canvi de perspectiva sobre els usos dels temps i la valoració dels treballs, cal fer viables econòmicament les alternatives al model tradicional de família –alternatives que ja s'estan donant–, i vivim un augment significatiu de persones immigrades que han arribat a les nostres societats buscant una vida millor a les quals tenim el deure de no decebre i amb les quals ens trobem amb el repte de la integració i la convivència als barris. La fragmentació social creixent no pot ser resposta amb esquemes envellits.

Per això cal entendre el Benestar com a benestar quotidià: el mercat de treball no pot ser entès com a l'únic eix que articula la ciutadania social. Cal defensar una noció de benestar que consideri totes les tasques socialment necessàries, siguin o no remunerades, i tenir en compte les necessitats en tots els moments del cicle vital. Cal l'articulació de polítiques que garanteixin tant els recursos materials (econòmics) com immaterials (de temps, relacionals, d'informació i formatius). El benestar quotidià fa front a múltiples eixos de desigualtat: no només el de classe, vinculat al mercat, sinó el que es produeix entre homes i dones, entre grups d'edat, entre persones de diferents condicions físiques o de diferents provinències o grups culturals.

Cal entendre les polítiques de ciutadania social com a polítiques d'inclusió social. Això vol dir, en primer lloc, donar prioritat a la proximitat en les polítiques socials i per tant donar instruments i recursos suficients als ajuntaments per poder-les realitzar. Es tracta de donar accés a homes i dones als mecanismes per al desenvolupament humà i la inserció en xarxes socials, i l'àmbit local és una esfera privilegiada per a fer-ho. En segon lloc, parlar d'inclusió vol dir garantir el dret a la diversitat. Es tracta de superar una noció d'universalitat de drets que els entén només a través de l'estandarització de totes les necessitats, i d'entendre la universalitat com el dret de totes les persones a dur a terme els seus projectes vitals en condicions de màxima llibertat i igualtat en un marc generador d'autonomia i reconeixement de totes les diferències.

Volem més i millors polítiques per al benestar de les persones. Ja sigui des del Govern o des de l'oposició, cal continuar defensant i liderant el debat sobre propostes tan pròpies del nostre perfil com:

- Augmentar les partides destinades al suport econòmic fins a un nivell digne als sectors amb debilitats comparatives, com és la vellesa, l'atur, la invalidesa, la pobresa, etc. No podem tolerar que aquests estatus socials obliguin les persones a malviure.

- Impulsar un programa de “Pobresa Zero” per combatre l'exclusió social, que s'hauria d'implantar al llarg d'aquesta legislatura, que inclogui la millora de les pensions de viduïtat fins a constituir el 100% de la base reguladora o pensió de la parella en cas d'ingressos insuficients, i fins el 70% de la base reguladora la pensió de viduïtat per a les persones majors de 65 anys.
- Incrementar la pensió mínima contributiva per equiparar-la al salari mínim, que ha de ser de 1.000 €.
- Millorar i unificar les pensions no contributives, establint per llei la pensió bàsica universal per sobre de l'índex de suficiència (actualment la pensió no contributiva és de 328 ¤ mensuals) en l'horitzó de: instaurar una Renda Bàsica, per dotar la població treballadora de major poder de negociació; donar a les dones que no han treballat fora de la llar autonomia econòmica; trencar radicalment amb la pobresa extrema i la necessitat de mendicitat; atorgar a les i els estudiants una major igualtat d'oportunitats; evitar que una mala decisió faci caure ningú fora del circuit social, per a què l'Estat sigui l'acompanyament de totes aquelles persones que, en un moment determinat, formen part d'un col·lectiu de risc.
- Fer una Llei del Temps.
- Desplegar la Llei de Dependència en tots els seus punts.
- Aplicar el principi de subsidiarietat en l'atenció a les persones, resolent el finançament autonòmic i local.
- Aconseguir un major compromís econòmic per una xarxa de serveis de qualitat que assegurí el benestar de tota la població, mantenint i millorant l'actual xarxa de salut i educació i activant els mecanismes necessaris per a la creació d'una xarxa semblant en l'atenció domiciliària o altres serveis socials.
- Modificar la fiscalitat, amb l'augment de la pressió fiscal i una reforma dels trams de recaptació cap a una major progressivitat, de tal manera que augmenti la pressió fiscal sobre els trams més rics. Amb la lluita decidida contra el frau fiscal, amb recursos materials i jurídics, incloent els delictes fiscals al codi penal. Amb l'augment dels impostos directes (progressius) i la reducció dels impostos indirectes (regressius), especialment sobre els productes bàsics.

3.4. El nostre horitzó nacional.

3.4.1. Introducció.

ICV és un partit nacional català que va heretar del PSUC i l'ENE una concepció nítida sobre el fet nacional i unes polítiques definides sobre el fet nacional i la defensa de la sobirania i l'autogovern de Catalunya.

Ara és, però, el moment de fer un pas més que clarifiqui i actualitzi aquestes polítiques, i és per això que convocarem d'acord a allò aprovat a l'informe de gestió unes jornades sobre el fet nacional.

Des d'ICV tenim una aportació específica a fer en la construcció nacional de Catalunya, en l'ampliació del nostre horitzó d'autogovern i d'autodeterminació, que associem als continguts socials, ecològics i solidaris. La nostra és una proposta de país liderada pels sectors socials populars més dinàmics i més avançats.

Per a ICV no són indiferents ni la forma ni els continguts de la nostra construcció nacional. Entenem aquests conceptes i aquests objectius com una part indestriable de la construcció d'un ordre social més just, més respectuós amb el medi i més solidari amb d'altres pobles i nacions, tant en el nostre entorn immediat com a escala més àmplia.

La nostra manera d'entendre l'autodeterminació no passa per la confrontació entre territoris i societats, sinó per la construcció d'una nova forma d'entendre la sobirania dels pobles i les institucions de govern, des de la llibertat i el respecte. Estem per assumir els reptes de la interdependència, de la mundialització, com a única forma plausible de mantenir la pròpia identitat.

Hem de lluitar, amb les armes de la pedagogia, de la fermesa democràtica i de la confrontació política, per una nova constitució federal, en els seus múltiples sentits, que abasti tots els nivells d'autoorganització i representació social i política: des del reforçament de l'autonomia local, les institucions d'autogovern de Catalunya, sense desentendre'ns d'intervenir en els àmbits espanyol i europeu. Això ho volem fer des de la radicalitat democràtica i la participació permanent de la ciutadania, com el millor instrument per fer efectiu el ple reconeixement a la identitat de tots els pobles, que necessàriament ha de comportar la construcció de noves formes d'interrelació i cooperació basades en la llibertat, la solidaritat i el respecte mutus.

ICV ha de reivindicar amb força i actualitzar el que ha estat una de les grans aportacions de l'esquerra catalanista en el passat segle: un catalanisme inclusiu, plural, obert i implicat en les realitats polítiques i institucionals de les quals també en formem part, sense renunciar a la nostra singularitat.

En primer lloc, situant la proposta d'autogovern de Catalunya en un lloc capdavanter de la política d'ICV, i no com a part d'una proposta d'articulació de l'Estat espanyol, de tal manera que, sent-ne el marc d'actuació propi, informi i impregni totes les polítiques del partit. La segona és conseqüència de la primera, no a l'inversa.

En segon lloc, fent compatibles tres conceptes que sovint hem utilitzat de forma inconnexa: la defensa de l'Estatut de 2006, el dret a l'autodeterminació i l'aposta per un Estat espanyol federal i plurinacional en el camí cap a l'Europa federal dels pobles. Es tracta de donar coherència al nostre discurs nacional.

I finalment, considerant les tres vessants de la definició d'ICV com a esquerra verda nacional en plena igualtat. El paper jugat per ICV en l'elaboració i defensa de l'Estatut de 2006 ha esdevingut ja una característica de la nostra força política, que ens permet actuar en aquest camp en positiu i a la ofensiva.

En definitiva, la 9a Assemblea ha de suposar la culminació d'un procés que es fonamenta en les aportacions del PSUC i l'ENE a les arrels d'ICV.

3.4.2. L'Estatut de 2006, el nostre full de ruta.

Durant el període 2004-2006 ICV va liderar des del Govern de la Generalitat el procés d'elaboració del nou Estatut. Foren fites d'aquesta tasca: el nostre paper des de la direcció de la conselleria encarregada d'impulsar el procés estatutari, les aportacions de

l'Institut d'Estudis Autònoms, depenent de la conselleria de Relacions Institucionals, o la confecció d'un marc participatiu pel que fa a les aportacions de la ciutadania, que ha merescut el reconeixement de l'ONU.

L'empremta d'ICV es va fer palesa en la tramitació parlamentària, en especial en qüestions com el títol de Drets i Deures presents a l'actual Estatut per la fermesa d'ICV en la defensa de la seva inclusió, o el redactat de determinades competències de la Generalitat. **L'actitud d'ICV a favor del sí en el referèndum del 15 de juny de 2006 fou un encert, confirmat pel vot afirmatiu del 74% dels i les votants.**

L'Estatut fixa un nou sostre d'autogovern que cal afirmar i desenvolupar enfront dels recursos d'inconstitucionalitat presentats pel PP o pel Defensor del Pueblo. El Tribunal Constitucional, que s'ha vist desprestigiat per les seves picabaralles, no pot qüestionar la voluntat de la ciutadania de Catalunya, ni la constitucionalitat d'un Estatut.

ICV no acceptarà cap retallada de l'Estatut aprovat pel poble de Catalunya. Una sentència adversa del Tribunal Constitucional comportaria una lectura restrictiva i centralista de la Constitució de 1978. En aquests cas, ICV plantejarà una resposta unitària acordada pels partits que varen aprovar el projecte d'Estatut al Parlament el 30 de setembre de 2005: aquesta reacció hauria d'atorgar la capacitat de resposta al Parlament de Catalunya i hauria d'implicar la mobilització democràtica de la ciutadania.

La resposta d'ICV hauria de ser acordada pel Consell Nacional, que podria utilitzar els mecanismes de consulta a la militància que preveuen les nostres Normes de Funcionament.

També cal defensar l'Estatut davant de les resistències i incomprensions del Govern central: cal exigir la reforma de les lleis estatals que es deriven de l'Estatut i tots els traspasos previstos, en especial aquells que influeixen en la qualitat de vida de la gent: serveis de rodalies i regionals de RENFE, aeroports, immigració o inspecció de treball, entre d'altres.

El ple desenvolupament de l'Estatut ha de ser l'objectiu d'ICV. De fet, la lluita per a aquest ple desenvolupament marcarà la política a Catalunya i a l'Estat espanyol durant els propers anys. No obstant això, ICV té un horitzó d'autogovern superior.

3.4.3. Un finançament just, primera assignatura.

L'opció d'ICV per al finançament de Catalunya, manifestada repetides vegades al llarg dels seus anys d'existència, era el "concert econòmic solidari". Atès, però, que en l'etapa en què se n'inicià la discussió dins de la de l'Estatut, no es veia possible obtenir-ne consens, Iniciativa va donar per bona la fórmula reflectida finalment a l'Estatut. Així doncs, en el desenvolupament estatutari és imprescindible assolir el finançament més just que el text estatutari preveu.

A tal finalitat, cal complir l'Estatut a través de la major participació i responsabilitat als ingressos fiscals, de la correcta distribució de la inversió pública de l'Estat i de la definició clara de quins són els elements de la solidaritat, basats en la igualtat de drets en l'accés als serveis de benestar, tal com indica l'article 206 de l'Estatut.

Des d'ICV refermem clarament la nostra aposta per la solidaritat social i territorial.

La recent publicació de les balances fiscals mostra una contribució a la solidaritat de més de 16.000 milions d'euros, prop del 10% del PIB català, que no té comparació a la Unió Europea i que es deriva en molt bona part de la discriminació de Catalunya per part dels successius governs espanyols a l'hora de decidir les seves inversions.

Cal assenyalar que si no s'assoleix un acord de finançament just i que segueixi la llei espanyola que és l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, **ICV actuarà com a partit (i portarà al Govern la seva posició) i impulsarà tots els recursos legals al seu abast i la mobilització social corresponent.**

3.4.4. Dret d'autodeterminació.

ICV sempre ha defensat aquest dret. I ens hem presentat a totes les conteses electorals dels darrers anys (Parlament Europeu, Corts Generals, Parlament de Catalunya) amb aquesta formulació:

“En tots els seus programes, ICV-EUiA ha reivindicat el dret a l'autodeterminació com a objectiu estratègic: per a l'esquerra verda i nacional el dret a decidir significa que un poble, en el nostre cas Catalunya, pot decidir partir de la seva sobirania com a nació si vol tenir un Estat propi i independent, si vol estar integrat en un altre i, en aquest cas, de quina manera es materialitza aquesta integració. Si bé és cert que avui, en el procés de construcció de la UE, no té sentit plantejar-se els poders de l'Estat en els mateixos termes que el segle passat, no podem negar que els Estats tenen encara molt poder a Europa i, per tant, no es pot rebutjar el dret a l'autodeterminació com un assumpte ja superat.”

Aquests darrers temps s'ha equiparat el dret a l'autodeterminació al dret a decidir. Rebutgem la idea d'alguns sectors de l'esquerra espanyola que el poble s'autodetermina cada vegada que vota en unes eleccions. Cada consulta electoral representa un àmbit de discussió diferent i no pot barrejar-se una consulta popular o referèndum amb unes eleccions de diputades i diputats. Alhora, defensem la decisió del poble català de votar de forma afirmativa en el referèndum de l'Estatut de l'any 2006.

ICV considera que Catalunya és una nació i, en conseqüència, té dret a decidir lliurement el seu futur. És evident que entre les opcions legítimes figura la independència. Però alhora rebutgem la idea simplista que el debat és tan sols entre dues alternatives: continuar com a Comunitat Autònoma o la independència. El debat de futur ha d'incloure totes les alternatives. I és necessari recordar l'ampli suport que les enquestes d'opinió serioses atorguen a l'opció que Catalunya sigui un Estat propi dins un Estat espanyol federal. En tot cas, si totes les opcions són legítimes, ho són totes, i el debat les ha d'incloure totes. El Pla sectorial definit al document organitzatiu determinarà la creació d'una sectorial nacional per a l'estudi i posicionament nacional de la nostra organització. I en aquest debat de futur ICV vol ressaltar com un valor prioritari a preservar el de la cohesió social de Catalunya: que continuem sent i sentint-nos “un sol poble”. Alhora, entenem que fem el debat sobre els drets nacionals, que no desapareixen les diferències entre dretes i esquerres i que els valors propis de l'esquerra ens són més útils i necessaris que mai.

ICV considera un greu error que alguns sectors pretenguin dibuixar una línia divisòria entre les forces polítiques en relació a si defensen o no la independència. L'autèntica diferència rau, primer, en la defensa de l'Estatut i, en segon lloc, en la defensa del dret a decidir entre les diverses opcions (sigui l'Estat autònom, el federal, el confederal o la independència), sense oblidar que aquestes opcions es manifesten en l'interior de diverses forces polítiques, inclosa ICV.

A Iniciativa hi participen, i hi han de poder conviure-hi i sentir-s'hi còmodes els adherits i les adherides que es reclamen del federalisme amb d'altres que optarien per la confederació o per la independència.

3.4.5. El català, llengua nacional i element de cohesió social.

El català és la llengua comuna i compartida per la ciutadania dels territoris de parla catalana. La nostra llengua pròpia és el nostre principal tret d'identificació nacional i una eina d'inclusió a la qual no podem renunciar, així com ho és l'aranès en el seu àmbit lingüístic.

Volem aconseguir un entorn que asseguri la normalitat, l'estabilitat i la viabilitat de l'ús de la llengua en el seu territori, recuperar la normalitat de l'ús de la llengua catalana en tots els àmbits, entenent-la com a patrimoni comú i com a eina d'integració en la societat, assolint la bilingüïtzació efectiva i generalitzada de la població no-catalanoparlant, l'aprofundiment i desenvolupament normatiu de l'Estatut i de la Llei de política lingüística, la recuperació per a la llengua dels valors de prestigi social, de progrés i de modernitat i la seva incorporació plena a les tecnologies de la informació i la comunicació, a més del reconeixement del plurilingüisme de l'Estat espanyol. Des d'aquesta perspectiva, apostem per potenciar la llengua catalana –i de l'occità a l'Aran, en el marc que defineix l'Estatut– com a instrument d'igualtat d'oportunitats, de cohesió social i de ciutadania.

La llengua catalana es troba encara en una posició de desavantatge pel que fa a l'ús social davant del castellà, i per això és obligació de les institucions democràtiques protegir-la i fomentar-la, com a patrimoni de la humanitat que cal preservar, cosa que vol dir mantenir-ne viu l'ús, mantenir viva la voluntat dels seus i les seves parlants d'utilitzar-la i de transmetre-la als fills i les filles. I aquesta voluntat està lligada als valors i les expectatives que les persones hi associen, i per tant als avantatges funcionals i de promoció social que el seu ús comporta.

En aquest context, l'instrument fonamental per garantir el coneixement al mateix nivell del català i el castellà —i, per tant, l'exercici del dret a triar la llengua que s'usa— és l'escola. Que el català sigui la llengua vehicular de l'ensenyament és l'única garantia perquè l'alumnat acabi l'ensenyament obligatori dominant les dues llengües. El sistema d'immersió lingüística és, ara per ara, el millor mètode per fer-ho possible (si bé amb elements millorables, especialment a Secundària). I és per això que ICV considera irrenunciable la defensa, la consolidació i l'enfortiment d'aquest sistema.

Les darreres manifestacions del nacionalisme lingüístic espanyol (*Manifiesto por la lengua común* i altres) s'han d'atribuir a un intent d'acabar amb la diversitat lingüística del nostre país i a l'Estat espanyol.

ICV continuarà treballant per liderar totes les iniciatives polítiques necessàries per impulsar l'ús normal del català amb tots els instruments al nostre abast i destinant-hi tota la nostra capacitat com a partit als governs, amb una concepció de la política lingüística com a política pública transversal, que treballa per possibilitar la convivència sostenible a Catalunya de les diverses llengües en presència, d'acord amb el marc legal que ens hem donat democràticament.

Una política lingüística que ha de contribuir a la vitalitat de l'ús de la llengua, garantint-li espais d'ús públic i funcions de prestigi, en exercici de la responsabilitat en la defensa del patrimoni cultural propi que correspon a cada govern i establir funcions compensatòries per preservar-ne l'ús de la força assimilatòria de les lleis del mercat; que ha de contribuir al benestar i l'autoestima de les i els parlants, facilitant-los-en l'ús normal, habitual o natural: un entorn lingüístic segur amb l'establiment de drets no instrumentals; que ha de contribuir a la inclusió social de la població immigrada a partir del principi de no discriminació per raó de llengua, establir drets lingüístics instrumentals per a l'accés als serveis públics durant la fase d'acollida, promoure l'aprenentatge de les llengües oficials entre la població infantil i adulta, i facilitar també l'aprenentatge en edat escolar de la llengua primera de les comunitats de persones immigrades significativament nombroses; que ha de promoure entre la població els valors positius de la diversitat lingüística, i incentivar l'aprenentatge i l'ús de les llengües no només amb criteris funcionals, sinó també d'arrelament al territori, en el marc del compromís col·lectiu en la creació d'una societat plural, inclusiva, d'avantguarda i amb personalitat pròpia, que ha de revertir en l'autoestima individual i col·lectiva. Una política lingüística que reflecteix amb claredat el doble vessant com a política cultural i com a política social.

El català és el nostre principal tret d'identificació nacional i una eina d'inclusió a la qual no podem renunciar. Volem aconseguir un entorn que asseguri la normalitat, l'estabilitat i la viabilitat de l'ús de la llengua en el seu territori, recuperar la normalitat de l'ús de la llengua catalana en tots els àmbits, entenent-la com a patrimoni comú i com a eina d'integració en la societat.

Des d'ICV mai no hem jugat amb aquests temes i menys s'hi pot jugar ara, quan les noves migracions poden generar temptacions segregacionistes de duplicar les xarxes de serveis de benestar social. Per això, amb aquesta mateixa claredat, **també manifestem la nostra preocupació per actituds que, tot formant part d'una perillosa espiral d'acció-reacció, poden posar en dubte la credibilitat de la població catalana en aquest esforç per la immersió.**

Exemples com el boicot d'alguns regidors al pregó inaugural de les Festes de la Mercè de Barcelona llegit per la novel·lista madrilenya Elvira Lindo, o la crítica airada i absolutament injustificable de Felip Puig, secretari d'organització de CDC, a la forma d'expressar-se en català del president Montilla, són excepcions preocupants en un país com el nostre, si bé amb elements millorables, on la immersió s'ha fet amb èxit i, sobretot, amb el protagonisme de la comunitat educativa. Recordem que la primera ciutat de Catalunya que va completar en els anys 80 la immersió va ser Santa Coloma de Gramenet, amb un 90% de la població d'origen immigrant i castellanoparlant. **ICV continuarà exercint el paper responsable i actiu que va jugar el PSUC en la construcció de Catalunya com a un sol poble.**

Així mateix, ICV no pot reduir el debat lingüístic a una qüestió estrictament catalana. Avui, aquest debat és a tot el món i cal donar una resposta global a reptes locals. En aquest sentit, i com no podria ser d'una altra manera per a una força com la nostra, apostem per una gestió del multilingüisme des d'una perspectiva ecolingüística –o sostenibilisme lingüístic –, com a discurs per aplicar les polítiques lingüístiques a qualsevol territori. Així, considerem que les llengües no són meres eines comunicatives sinó que són patrimoni, riquesa i valor afegit, fet pel qual s'han de conservar. Una llengua perduda a l'Àfrica és una pèrdua per a tota la humanitat. A Catalunya, doncs, haurem d'aplicar les tesis ecolingüistes per resoldre els reptes lingüístics.

3.4.6. L'Estat federal plurinacional en el marc de l'Europa federal dels pobles.

ICV defensa que els drets nacionals de Catalunya i la seva cohesió social com a poble es poden veure reconeguts en el marc d'una Unió Europea políticament enfortida, moderna i federal i d'un Estat espanyol federal i plurinacional.

El principal punt feble d'un Estat espanyol plurinacional i federal és la manca de sectors realment federalistes, a més de la no-admissió de la seva plurinacionalitat pels dos principals partits espanyols. Això sembla barrar de moment les possibilitats de transformació de l'Estat per la via constitucional cap a qualsevol altra fórmula que no sigui la de l'autonomisme actual. No cal dir que altres opcions distintes del federalisme, com la de la independència, ho tindrien encara més difícil.

En aquest sentit, per trencar la barrera estatal caldrà que les forces que reivindiquin per a la nació catalana el dret a decidir vagin guanyant pes al nostre Parlament i entre el poble de Catalunya fins a esdevenir amplament majoritàries, per a la qual cosa el paper d'ICV esdevé imprescindible.

L'opció federalista d'ICV, federalisme que sempre hem definit com asimètric, comporta l'aspiració que Catalunya disposi d'un Estat propi dins d'un Estat espanyol federal i plurinacional. Cal recordar que les enquestes del Centre d'Estudis d'Opinió atorguen avui a una formulació similar el suport de més del 33% de la població. **Per això cal definir la nostra proposta en el marc del federalisme plurinacional o pluralista, que podem resumir en aquest decàleg:**

- **Un poble lliure és un poble que s'autogoverna.** La voluntat de la ciutadania és la font de la legitimació federal, que fa possible l'autodeterminació dels pobles i, també, la constitució de les federacions democràtiques i plurinacionals.
- **El federalisme és un sistema territorial i consociatiu de govern,** que neix fruit del pacte entre subjectes polítics que decideixen constituir una unió federal, compatible amb la continuïtat i garantia de l'autogovern dels mateixos. La federació és, per tant, autogovern més govern compartit. A la federació no hi ha un centre prevalent sinó policentrisme, no hi ha uniformitat sinó diversitat. La simetria i l'asimetria caracteritzen l'organització federal i la distribució de competències.
- **El pluralisme és consubstancial al federalisme democràtic.** El federalisme pluralista promou una divisió real i efectiva dels poders, el reconeixement i la representació de la diversitat, el pluralisme nacional, el desenvolupament dels

diferents àmbits territorials de govern a partir del poder públic més proper a la ciutadania: el govern local.

- **El federalisme implica solidaritat entre la ciutadania i entre els pobles.** La llibertat, la igualtat, la justícia i el pluralisme són valors superiors de tot ordenament constitucional democràtic i federal. La reunió d'aquests valors és la fraternitat, que és implícitament federal. No hi ha federació sense dos o més de dos, i no és possible democràticament la federació de dos o més de dos si no es fonamenta en el pacte entre iguals, en la reciprocitat i en la solidaritat.
- **Més enllà de les característiques institucionals, una federació, per ser viable i estable, necessita fomentar una cultura política federal entre la ciutadania i, per suposat, entre les i els representants públics.** Aquesta cultura federal implica el reconeixement de la diversitat social, cultural i nacional i la seva promoció com a un valor positiu i enriquidor, garantir l'empareda de les minories i dels seus drets i, per suposat, protegir la diversitat nacional i promoure una divisió de poders que permeti la lliure realització de les identitats nacionals mitjançant l'autogovern dins del federalisme. En definitiva, es tracta de la construcció d'unes institucions i d'unes regles federals que siguin capaces d'acomodar el pluralisme nacional intern d'un Estat democràtic, de manera que la ciutadania s'hi senti còmoda en termes nacionals, amb independència de quina sigui la nació que reconeix com a més pròpia o propera.
- **El federalisme pluralista és participatiu** i no es redueix als poders i a l'acció política de les i els representants elegits. Les institucions de democràcia directa, la implicació de la ciutadania en els assumptes públics, l'impuls del federalisme consociatiu, el desenvolupament de l'associacionisme a la societat civil i la garantia del control i rendiment de comptes de les institucions públiques formen part de la pràctica federalista en la democràcia participativa.
- **En una federació s'entén que són les entitats federades que cedeixen voluntàriament part de les seves competències a l'Estat i no a l'inrevés.** La distribució de competències es garanteix a la Constitució i tot allò que no s'ha confiat a la federació es pressuposa que és competència de les entitats federades que no hi han renunciat. Cada entitat federada compta amb una constitució pròpia, en la qual s'hi precisen les institucions de govern de cadascuna d'elles. La reforma constitucional necessita el consentiment tant de les institucions de la federació com de les de la majoria de les entitats federades.
- **Al segle XXI avançaran els processos d'unió supraestatal, perquè és el camí més lògic, modern, eficient i natural. Ara bé, cal que incentivem aquests processos, que els empenyem. La Federació Europea és l'objectiu i repte de totes i tots els federalistes europeistes,** a partir de la transformació dels Estats nació vigents, de manera que la ciutadania legítimi directament i mitjançant eleccions les institucions de la Federació Europea i, alhora, es reconegui la voluntat política dels pobles que formen part de l'actual Unió Europea. En aquest context, les velles estructures dels Estats nació aniran perdent sentit, ja que no només suposen un impediment per a l'autogovern dels pobles europeus, sinó que també obturen el camí cap a un govern federal europeu, amb capacitat real de gestió i escollit pel Parlament europeu.
- **El federalisme econòmic és part fonamental per al funcionament just, eficient i eficaç de les federacions.** Els poders públics, federals i federats, han d'intervenir en igualtat de condicions en la legislació i execució del federalisme fiscal. Alhora, les entitats federades tenen la responsabilitat de l'ordenació econòmica dels seus

respectius territoris i són presents en els organismes o les institucions econòmiques de la federació.

- **El federalisme assegura la distribució dualista i horitzontal del poder polític** i de les competències mitjançant un Tribunal Constitucional Federal, que resol els conflictes de competències i garanteix el respecte i el compliment de l'ordenament constitucional i dels principis federalistes.

3.4.7. La reforma de la Constitució de 1978.

La Constitució complirà, el desembre de 2008, trenta anys de vigència. Sens dubte, ha estat la Constitució amb més èxit de la història constitucional de l'Estat espanyol. La Constitució no és, però, ni sagrada ni immutable. Per una banda, no va resoldre plenament els problemes d'encaix de les diferents nacions que componen l'Estat, i possibilita una interpretació antidemocràtica segons la qual l'exèrcit podria esdevenir garant de la unitat de l'Estat; òbviament, les forces armades estan supeditades a les Corts Generals i al Govern. No reconeix plenament la plurinacionalitat ni la igualtat de totes les llengües; és jeràrquica i vertical a favor de l'Estat central; romanen velles estructures de l'Estat centralista, com les províncies, i no dóna al Senat les funcions que li correspondrien com a Cambra territorial.

A més de tractar de solucionar els dèficits esmentats, **cal adaptar la Constitució als nous temps, incorporant-hi nous drets, com els mediambientals, o establint clarament l'Estat laic i la separació entre l'Estat i l'Església.**

La reforma de la Constitució és molt difícil, ja que comporta necessàriament àmplies majories. I no és descartable una entesa dels dos grans partits de l'Estat per acordar una reforma limitada i recentralitzadora.

Però tard o d'hora caldrà abordar la reforma de la Constitució per transformar o almenys reformar l'Estat, per tal de donar solució als problemes nacionals i per obrir-lo a models socials més justos. En aquest sentit, el simple pas de les dècades allunya el 'poder constituït' (encarnat per la Constitució vigent de 1978, amb uns mecanismes de reforma extremadament rígids i que, en una democràcia, només s'expliquen per les circumstàncies d'aquell moment històric) del que és el veritable 'poder constituent' encarnat en la sobirania popular. Per una qüestió de simple pas del temps, cada vegada són menys els ciutadans i les ciutadanes que van poder participar com a 'poder constituent' en el procés de 1978; i cada vegada som més els ciutadans i les ciutadanes que no hi vàrem poder participar. Sense que aquest fet empíric comporti, per si sol, un qüestionament del 'poder constituït' actual (Constitució de 1978), tampoc es pot obviar que es poden desenvolupar mecanismes de plena legitimitat democràtica que permetin superar aquest tipus de situacions, mecanismes que alguns països ja han utilitzat.

Les bases de reforma constitucional que ICV proposa són:

- La Constitució haurà de preveure i regular el reconeixement de la plurinacionalitat i, com a conseqüència, el dret dels pobles a l'autodeterminació, des dels principis del federalisme.
- El Títol preliminar haurà de reconèixer el caràcter plurinacional, pluricultural i plurilingüístic de l'Estat, així com regular en la igualtat de drets l'oficialitat de les

llengües castellana, catalana, basca i gallega. Nova redacció en sentit federal del Títol preliminar.

- **El Títol I, Dels Drets i deures fonamentals, Capítol II, Drets i llibertats, Secció I, Art.16.3, serà revisat per aconseguir la plena separació entre l'Estat i l'Església.**
- El Títol II serà revisat en el sentit d'implicar totes les institucions de l'Estat en la representació de la plurinacionalitat.
- El Títol III haurà de regular l'elecció de les Corts Generals, basada en les circumscripcions nacionals o comunitats federades. El Congrés de Diputats serà elegit pel sistema proporcional. El Senat, com a Cambra territorial, serà elegit pels Parlaments dels Estats membres de la Federació, que tindran una representació ponderada segons la població.
- El Títol VI adequarà l'estructura i organització del poder judicial a la plurinacionalitat de la Federació.
- El Títol VIII haurà de ser revisat i reformat en el següent sentit:
 - a) Les nacions o comunitats federades són les parts que componen la Federació. Per tant, l'estructura, l'organització i el finançament del poder local serà competència exclusiva i exclouent de les institucions de govern de les comunitats federades.
 - b) Les nacions o comunitats federades aprovaran les seves respectives Constitucions o Estatuts sense altra condició en el seu procediment que el respecte i els límits establerts per la Constitució federal.
 - c) La Constitució federal relacionarà les competències de la Federació, assegurant la distribució dual de competències, de manera que es garanteixi l'exercici exclusiu i exclouent de les competències que corresponen a les nacions o Comunitats membres de la Federació, regulades en les mateixes constitucions o estatuts, i amb la clàusula residual incorporada a favor d'aquests. Alhora, es garantirà les asimetries competencials inferides de la plurinacionalitat i drets històrics, especialment pel que fa al dret civil, la llengua, la cultura, l'educació i la comunicació.
 - d) Les constitucions o els estatuts establiran el sistema de govern i incorporaran la regulació del poder judicial.
 - e) S'aprovarà un sistema fiscal i de finançament de la federació que assegurï la participació de les diferents instàncies de govern en la legislació, recaptació, gestió, liquidació i inspecció dels impostos.
 - f) Les parts membres de la Federació podran establir convenis entre elles mateixes si així ho decideixen els respectius poders públics.
 - g) Es suprimiran aquells articles del Títol VIII que neguen la federació, o bé permeten actuacions harmonitzadores o excepcionals per part dels poders generals de l'Estat (per exemple, els articles 145.1, 150.3 o 155).
- El Títol IX adequarà la composició del Tribunal Constitucional federal a la plurinacionalitat de l'Estat i n'assegurarà la representació de les nacions de la Federació.
- El Títol X s'haurà de revisar en el sentit d'incorporar la participació dels membres de la Federació al procés de reforma constitucional quan aquesta afecti el model territorial de l'Estat.

Així mateix, caldrà tenir en compte la incorporació de nous drets de ciutadania i nous principis rectoris: drets i principis socials, mediambientals, d'equitat de gènere, laïcitat, memòria històrica, cultura de pau, llibertats individuals, drets polítics i socials per a totes i tots els residents a Catalunya, d'accés a l'educació, a la cultura i a les noves tecnologies, etc.

Al marge de les necessàries modificacions a la Constitució espanyola, no hem d'oblidar que el dret a l'autodeterminació dels pobles és un dret que considerem inalienable i que s'ha de poder exercir amb total llibertat. En aquest sentit, considerem que el camí a fer cap a l'Europa federal que proposem, passa per la convocatòria d'una consulta popular al territori català sobre el seu futur. Aquesta consulta, però, ha de poder recollir les diferents opcions. El nostre no és només un discurs catalanista, sinó que, de fet, és un discurs profundament europeista. Volem més Europa, i per tenir més Europa hem de tenir més Catalunya. I volem més Catalunya, i per tenir més Catalunya, necessitem més Europa.

3.4.8. Les relacions amb altres territoris de parla catalana.

ICV també es pronuncia per una relació estreta amb els pobles del País Valencià, les Illes, la Catalunya Nord i la Franja d'Aragó, i per la màxima col·laboració possible amb les seves institucions de govern i amb els partits i organitzacions socials que ens hi són políticament més pròximes. I també amb els d'Andorra i l'Alguer, amb qui compartim també llengua, cultura i segles d'història.

Aquesta relació es fonamenta en vincles històrics, culturals i lingüístics, però també en raons de col·laboració en matèries com el medi ambient, l'economia o el turisme. **ICV propugna l'eliminació l'article 145.1, que prohibeix la federació de Comunitats Autònomes. Alhora, ICV defensa el dret de cada territori a decidir el seu futur polític, ja que avui cada un d'aquests territoris disposa del seu propi i específic sistema polític.**

Així mateix, ICV aposta per la creació d'una Euroregió Transpirinència. Entenem que els pobles occitans i catalans comparteixen una història, una llengua i una cultura comunes, responen a una unitat geogràfica i ambiental, i junts poden afrontar molt millor els reptes d'una era global. Per a tal Euroregió, caldrà establir ponts polítics, econòmics, socials, culturals i lingüístics entre aquests pobles.

3.5. Un nou municipalisme per a un nou context social, econòmic i ecològic. El municipalisme del segle XXI.

ICV ha estat sempre una organització política compromesa amb les polítiques de proximitat. Aquest és un dels perfils de la nostra identitat: som una força clarament municipalista.

L'abril de 2009 farà trenta anys de les primeres eleccions democràtiques als ajuntaments, després de la dictadura. Aquests han estat trenta anys en els quals els ajuntaments han demostrat la seva capacitat de transformar els pobles i ciutats de Catalunya, i han esdevingut una Administració determinant en el benestar de la ciutadania i en la modernització del conjunt del país.

Els nostres ajuntaments mereixen avui el reconeixement i la confiança dels poders públics per seguir consolidant-se com a espai institucional clau en l'assumpció dels nous reptes que té plantejats la nostra societat. És inclús, en aquest sentit, que en els municipis sense representació municipal al govern cal elaborar un Pla d'aprofundiment de l'espai

polític municipalista, crear nuclis locals d'acció electoral i política permanent allà on es consideri convenient impulsar-los.

Però avui el nostre món local té importants problemes estructurals. Problemes en el marc de les competències, del finançament i de l'organització, que ens impedeixen estar a l'alçada de les demandes del nou context social, econòmic, ecològic i polític.

Per tant, cal obrir un debat rigorós per plantejar els canvis que s'han de promoure en el si del municipalisme. El compromís històric d'ICV amb el municipalisme ens ha d'exigir ser la força impulsora d'aquest debat i intentar liderar els canvis avui necessaris, promovent així l'inici d'una nova etapa per a un nou municipalisme: el municipalisme del segle XXI.

El nostre compromís amb les polítiques de proximitat reclama l'esforç per estendre i consolidar la nostra presència en l'àmbit municipal. Sense caure en voluntarismes estèrils, ICV ha de planificar i realitzar un esforç organitzatiu permanent adreçat a preservar, ampliar i en el seu cas recuperar el nostre espai polític municipal, el qual ens ha de permetre fonamentar l'ancoratge del lideratge en el territori, del tot necessari tant si preval la nostra aposta estratègica central pel Govern d'esquerres com si es generen escenaris adversos a una majoria de les esquerres.

El nou context. Nous problemes i noves oportunitats. La vida quotidiana en un món global.

La màxima ecologista de l'estreta relació entre allò local i allò global avui és més indiscutible que mai i clarament perceptible per a totes les persones. Vivim en un món globalitzat en el qual cal donar respostes també locals. La globalització forma part de les vivències del conjunt de la ciutadania en el marc de la quotidianitat. L'impacte de la societat del coneixement i la socialització de les tecnologies de la comunicació està suposant un canvi molt transcendent en la vida de les persones i, lògicament, de les nostres comunitats.

Així mateix, la relació directa que tenen aspectes determinants en la vida quotidiana de les persones, com poden ser la gestió de l'aigua, l'energia, els residus, la mobilitat i el treball (l'actual situació de crisi ho fa molt evident), és deguda, en bona part, a les polítiques globals. Aquestes polítiques globals tenen els seus principals efectes en els marcs locals, per això els ajuntaments han de poder donar respostes des de les polítiques de proximitat procurant estar al davant dels esdeveniments i no pas a remolc.

Per tant, les polítiques municipals són instruments privilegiats per transformar les condicions de vida de les persones de forma immediata i visible. Aquesta proximitat és fonamental en l'objectiu d'una societat de dones i homes lliures i diversos perquè puguin portar a terme amb autonomia els seus projectes vitals. Per assolir aquest objectiu cal intervenir en la quotidianitat, espai en el qual es mantenen fortes desigualtats derivades de la separació dels àmbits públics i privats i l'assignació de rols segregadors dins d'aquests espais a homes i dones, que releguen un sexe a l'altre.

Cal, en primer lloc, lluitar contra les situacions extremes que són fruit d'aquesta divisió de rols, especialment la feminització de la pobresa i la violència de gènere; però cal també intervenir en els elements estructurals, compensant les inèrcies socials per garantir la igualtat d'oportunitats i també capgirar les prioritats existents, en donar veu a les dones i

construir un municipi que reconegui totes les tasques necessàries per a la societat, ja siguin realitzades per homes o per dones.

Aquest nou context planteja un repte que els municipis han d'estar en condicions d'afrontar, el repte de les "3 E": ecologia, economia i equitat.

Les polítiques de sostenibilitat basades en la gestió dels recursos naturals i el foment d'una nova cultura urbana.

El necessari impuls del dinamisme econòmic i la promoció de polítiques d'ocupació.

El repte de la cohesió, la convivència i la justícia social en una societat i unes comunitats cada cop més plurals i diverses culturalment i sociològicament.

Eixos vertebradors del municipalisme català del segle XXI.

Racionalització de les administracions locals per fer-les més fortes, construcció de les vegueries i de les figures d'agrupació municipal que calguin per aglutinar municipis petits, i eliminació dels Consells Comarcals i les Diputacions. Catalunya és un país amb aproximadament 6 milions d'habitants que actualment té els següents nivells de govern: Generalitat, Diputacions, Consells Comarcals i Ajuntaments. Al marge d'aquests òrgans perfectament delimitats legalment i en ple funcionament des de l'arribada de la democràcia, l'Estatut de 2006 aprova la substitució per les vegueries de les actuals Diputacions, i crea en total 6 vegueries que serien fruit de diferents unions comarcals. Darrere d'això hi ha tota una sèrie d'entrebancs, com l'obligatorietat de les Diputacions, que la Constitució espanyola de 1978 recull per a totes les Comunitats Autònomes, o com la unitat electoral bàsica, que també passaria de Diputació a Vegueria, amb tota la implicació política i electoralista que aquest fet comporta. Amb aquest estat de la situació, des d'ICV s'hauria d'obrir un debat en el qual es posin sobre la taula dues qüestions bàsiques: en primer lloc, un replantejament sobre els nivells de govern, ja que és del tot ineficient l'existència de 4 o 5 nivells de govern amb una població de 6 milions d'habitants que necessitaria com a molt 3 nivells (Generalitat, Vegueria o Diputació i Ajuntaments); per tant, s'ha d'anar cap a una reducció de nivells per augmentar l'eficiència. I en segon lloc, plantejar el debat sobre la viabilitat d'impulsar de manera decidida o no aquesta nova divisió territorial, per no malbaratar recursos i per convenir una proposta comuna sobre quines han de ser aquestes vegueries, com s'han de desplegar i amb quines competències compten per actuar sobre la realitat social territorial.

Som a prop del 30è aniversari dels ajuntaments democràtics. Durant aquests trenta anys la societat ha viscut processos de transformació continus. Des del punt de vista de l'administració pública, tant l'Estat de les Autonomies com la construcció europea han evolucionat i s'han adaptat als nous temps, tot dotant-se d'un marc jurídic competencial i financer més modern. El món local no ho ha pogut fer, probablement per la desconfiança que provoca en els governs central i autonòmic.

Aquest 30è aniversari és una oportunitat per fer un replantejament del món local, per donar-li un gir i un nou impuls, en revisar les seves estructures, el seu poder i el seu protagonisme i, per què no, en abordar el debat sobre una modificació de la llei electoral pel que fa a les eleccions municipals.

Quins han de ser els eixos vertebradors d'aquest nou impuls al municipalisme català?

- **L'aproximació de la política a la societat.** Un dels reptes més urgents que tenim des dels partits polítics, i també des de les administracions, és el de reduir la desafecció de la ciutadania vers la política. Per això hem d'actuar amb valentia i impulsar accions i debats que li permetin fer-se més seva la política i identificar-se plenament amb la institució municipal. ICV hem de ser la força que impulsi i protagonitzi aquests debats. Per això proposem obrir un debat sobre l'actual Llei electoral de forma oberta i decidida. Les llistes obertes, l'elecció directa de l'alcaldia, les circumscripcions, el prorrateig i les constitucions dels governs locals... són alguns dels debats que cal tenir en compte a l'àmbit local a l'hora d'aproximar la ciutadania a la política i als seus i les seves representants, com per exemple, la promoció de les polítiques públiques elaborades de forma participativa, tot garantint el retorn de les propostes en els processos participatius. Cal, alhora, desenvolupar mesures que facilitin la participació en càrrecs de representació institucional, a qualsevol ciutadà o ciutadana que tingui interès en fer-ho. I superar les moltes dificultats amb què actualment es troben aquells i aquelles qui tenen el seu lloc de treball en l'àmbit de l'empresa privada, la qual cosa obstaculitza la compaginació de la tasca laboral amb la de representació, i la reinversió laboral un cop esgotada l'etapa en una institució.

De la mateixa manera, hem de reclamar que els municipis tinguin reconeguda la competència de convocar consultes populars vinculants per a qüestions transcendents de la política municipal.

En la línia de prestigiar la política davant de la ciutadania, des d'ICV hem d'impulsar la proposta de creació d'un codi ètic obligatori als i les nostres representants municipals i de totes les formacions que s'hi vulguin adherir, en el qual hem d'incloure l'austeritat en la contractació de càrrecs de confiança política i la renovació dels càrrecs electes.

- Avui, bona part dels nous problemes dels municipis estan situats en el marc de les **competències no obligatòries dels ajuntaments.**

- Les competències obligatòries, les assumides des dels primers ajuntaments democràtics, han de continuar gestionant-se de forma eficaç i eficient. Però ara el repte es planteja en aquelles competències que, sense ser obligatòries per als ajuntaments, tenen una incidència directa en la política municipal, com són, per exemple, l'educació, la immigració, les polítiques socials i les polítiques de comunitat com les esportives, d'equitat de gènere...

En aquest sentit, cal atorgar als ajuntaments la possibilitat de poder innovar per entrar en la gestió d'aquests nous espais de treball, amb els recursos econòmics necessaris per poder-ho fer. Els ajuntaments, mitjançant la contractació pública i els plecs de condicions, influeixen directament sobre la qualitat de l'ocupació dels treballadors i les treballadores que presten els serveis, i s'han de garantir en aquestes contractacions clàusules socials que assegurin les condicions del convenis col·lectius aplicables i impliquin la subrogació de les plantilles.

És necessari un nou marc legislatiu que permeti la reforma integral de l'administració local. Encara tenim estructures de mitjan el segle XX. Els nous reptes, les

noves competències, la societat actual, requereixen estructures àgils, eficaces i d'eficiència.

- Cal apostar clarament per un pacte que suposi establir un **nou marc financer per als ajuntaments**. Un nou marc financer que els permeti participar en els ingressos generats per impostos estatals directes, com l'IRPF, i indirectes, com l'IVA. Aquest nou marc financer dotaria els ajuntaments de més capacitat de generar polítiques públiques i de prestar els serveis socials necessaris. Estem molt lluny del reivindicat 50% - 25% - 25% de la inversió pública dels tres nivells institucionals, que avui hauríem de poder superar.
-
- El foment de l'equitat de gènere des de la proximitat és un objectiu bàsic en el context municipal. Aquesta fita ha d'abastar tots els àmbits: l'accés a la salut, a la cultura, al món laboral i els serveis públics necessaris per acomplir tasques que sovint han recaigut sobre les esquenes de les dones (mares, germanes, filles de persones dependents). I cal fer-ho tot allunyant-nos de perspectives "assistencialistes" i paternalistes, i dissenyant els serveis públics a partir de l'empoderament i la participació de la ciutadania. Perquè cal dissenyar ciutats i pobles on l'urbanisme, els horaris, l'educació, la mobilitat, on les prioritats públiques i privades tinguin en compte els treballs que realitzen les dones i tendeixin a repartir-los. Per això, un instrument imprescindible són els Pactes Locals dels Temps, recollits a la Llei d'igualtat de l'Estat a proposta del grup d'ICV al Congrés. Com a una de les estratègies principals, s'ha d'aplicar la transversalitat de la perspectiva de gènere en totes les àrees de govern, també en els pressupostos municipals, i cal defensar els drets de les dones i l'equitat de gènere a través de les regidories de dones o d'igualtat.
-
- **Constituir els espais de cooperació entre els ajuntaments i la Generalitat que determina el nou Estatut**. Des d'ICV hem d'exigir el compliment de l'article 85 de l'Estatut d'Autonomia, que preveu la creació de Consell de Governos Locals. Aquest ha de ser l'òrgan de representació de municipis i vegueries en les institucions de la Generalitat, i ha de ser escoltat en la tramitació parlamentària de les iniciatives legislatives que afecten de manera específica les administracions locals. El Consell de Governos Locals ha de ser regulat per una llei del Parlament de Catalunya. Dos anys després de l'entrada en vigor de l'Estatut, aquesta llei encara no ha estat impulsada.
-
- **Impulsar un moviment municipalista a nivell de la Unió Europea**. El municipalisme ha de tenir una dimensió europea. El desenvolupament econòmic i social de la UE ha comportat canvis en el món municipal. Els moviments econòmics, però sobretot el moviment humà a l'interior de la Unió Europea, té el seu principal impacte en els municipis. Malgrat aquesta evidència, la UE no té una política municipalista definida, tot i existir un òrgan com el Comitè de les Regions que, en teoria, ha de representar l'esperit de les regions i els municipis dintre de la UE.
-
- Davant d'aquesta mancança, és necessari impulsar un nou moviment municipalista a la UE que doti d'un rol polític en el seu interior a pobles i ciutats i que garanteixi, així, una política municipalista europea.
-
- L'acció política municipal sempre haurà de fonamentar-se en la racionalitat administrativa, organitzativa i econòmica.
-

- Pactes locals del temps per donar prioritat a la vida quotidiana.
- Visibilització de l'impacte de gènere en els pressupostos municipals i elaboració de pressupostos amb perspectiva de gènere.

L'acció municipal pot esdevenir acció de govern. Aquest és un objectiu que l'organització s'ha d'esforçar en assolir i, quan aquesta circumstància tingui lloc, els grups municipals i les agrupacions locals han d'incloure en la seva acció quotidiana les reflexions, criteris i mandats que de forma general s'expliciten en aquest document en la relació govern-partit (punt 4.4), així com les anàlisis contingudes en els apartats de partit de lluita i de govern.

4. El Govern d'Entesa.

Anys de canvi.

Durant tot el període democràtic hem exercit responsabilitats de govern. Estem en el Govern de la ciutat de Barcelona i de la Diputació des de 1979, a molts ajuntaments d'arreu del país i, des de 2004, al Govern de Catalunya. És el moment de la història d'ICV en què tenim més responsabilitats. **Tenim l'oportunitat històrica de governar Catalunya.**

L'any 2003 la societat catalana va fer una opció de canvi, després de vint-i-tres anys de Govern conservador, que va revalidar el 2006. Les forces d'esquerres estem desenvolupant un programa de canvi en tots els àmbits de l'acció de govern que marca la diferència amb els anteriors governs de CiU, amb l'objectiu de superar els dèficits socials, ecològics i d'autogovern que vam heretar.

El balanç d'aquests anys és positiu però desigual. Sens dubte, hi ha dificultats, insuficiències, estils diferents de cada una de les forces del Govern, que en alguns casos i en moments puntuals dificulten l'acció del que ha de ser la majoria plural d'esquerres que governa el país, i resta, especialment, encara un llarg camí a recórrer fins assolir plenament la transformació que planteja l'acord del Govern d'Entesa. Però allò fonamental és que estem intentat canviar la política, la manera de fer política, i les polítiques concretes, les grans opcions estratègiques de país, que són les que donen sentit a un Govern d'esquerres. Malgrat això, queda molt camí per recórrer en la transformació de les formes de fer, de manera que la ciutadania percebi la política i les i els polítics com quelcom proper. Les administracions públiques s'han de caracteritzar per l'austeritat, especialment en moments de crisi econòmica.

L'herència rebuda és negativa. El Govern de CiU va deixar la Generalitat amb un fort endeutament i amb una manca de planificació que va ser un llast important per al primer Govern d'esquerres.

En aquests anys hem passat d'un Govern que escoltava poc i menyspreava la participació a un Govern que fa del diàleg, l'acord i la participació un dels seus trets fonamentals, amb els pactes nacionals per l'educació i l'habitatge o l'Acord Estratègic, amb la creació d'espais de participació com el Consell de la Cultura i les Arts o el Consell de Seguretat, amb l'elaboració de lleis a través de processos participatius o el suport als centenars de projectes de participació que estan realitzant molts ajuntaments arreu de Catalunya. És necessari, però, que els pactes subscrits pel Govern i els agents socials es concretin després també de forma concertada i s'estableixin mecanismes de seguiment de

la seva execució. Aquest no ha estat el cas del projecte de la Llei d'Educació, que no reflecteix amb coherència allò acordat en el Pacte Nacional per l'Educació.

Hem passat d'un nivell de despesa social baix a un fort increment de la despesa social, amb l'objectiu d'apropar-nos a la UE-15, afavorint l'educació i la sanitat públiques, front al tradicional suport de CiU a l'escola i la sanitat privades. Des de 2003 fins a 2008, la despesa social per habitant s'ha incrementat un 56%.

Hem passat d'un sistema de benestar social raquític i amb poques perspectives al disseny d'un model de serveis socials modern i avançat, amb la Llei de prestacions socials de caràcter econòmic, la Llei de serveis socials i el desplegament de la Llei de l'autonomia personal.

Hem passat d'una cultura centralista i per a minories a una cultura que participa de les polítiques inclusives i per a totes les persones, pensant en la ciutadania i el territori, tot fent-ne partícips les creadores i creadors mateixos i els sectors culturals. Malgrat que caldrà fer un gran esforç pressupostari, perquè aquests avenços encara no disposen d'un finançament suficient per al seu desplegament.

Hem passat de la manca de política d'habitatge a un Govern que ha impulsat una veritable política d'habitatge, amb el Pacte Nacional per a l'Habitatge i la Llei per al dret a l'habitatge. L'any 2003 la construcció d'habitatge protegit va ser de 5.073 unitats. Enguany la construcció d'habitatges de protecció oficial s'incrementarà un 33%, fins arribar als 12.000 habitatges, i se'n rehabilitaran 40.000.

Hem passat d'un Govern que no es preocupava pels barris a un Govern que ha iniciat polítiques integrals d'intervenció urbanística, social, educativa, cultural i sanitària en aquells amb més dificultats i ho fa acompanyat de processos de participació. Ja s'han realitzat cinc convocatòries de la Llei de Barris, la darrera de les quals ha beneficiat 22 projectes amb un total de 99 milions d'euros.

Hem passat d'un Govern que no protegia el territori ni li preocupava el canvi climàtic a un Govern que ha incrementat la protecció del territori i està impulsant un pla per la mitigació del canvi climàtic. L'aprovació de la Xarxa Natura 2000 va suposar la protecció del 29% del territori i l'ampliació de diferents parcs naturals. S'ha aprovat el Pla Català de Mitigació del canvi climàtic amb un procés participatiu.

Hem passat d'una situació de bloqueig de l'autogovern a assolir el nivell més elevat d'autogovern de la nostra història contemporània, amb l'aprovació del nou Estatut d'Autonomia.

I això només per esmentar alguns exemples. Allò fonamental és que aquest Govern posa en el centre de les seves preocupacions les persones i la lluita per reduir les desigualtats. Un Govern que pensa que el mercat no soluciona les desigualtats ni ordena el territori, que creu en la intervenció dels poders públics per garantir els drets socials a totes les persones i promoure el desenvolupament sostenible. Però encara hi ha molta feina a fer, especialment en certes àrees on encara cal activar moltes iniciatives per canviar radicalment el sistema posat en marxa per CiU (educació, sanitat o serveis socials).

Estem protagonitzant una etapa apassionant, que té dificultats però que és una gran oportunitat per a ICV, per a les esquerres en general i per al país.

L'opció estratègica d'ICV: una majoria plural d'esquerres per transformar Catalunya.

L'objectiu estratègic d'ICV és la transformació social i ambiental de Catalunya, en un sentit democràtic, socialista, feminista i ecologista. Un projecte de país basat en el desenvolupament humà sostenible.

ICV és l'instrument polític per impulsar aquests objectius. I la participació en espais de poder polític com el Govern de la Generalitat, els ajuntaments o els moviments socials són el mitjà per realitzar polítiques de millora de les condicions de vida i de treball de la ciutadania i avançar en els nostres objectius estratègics. La nostra acció política ha de ser global, coherent i coordinada amb tots aquests àmbits.

La profunda transformació social i ecològica que planteja ICV és també una batalla cultural perquè valors com la igualtat, la solidaritat, la cooperació o la sostenibilitat siguin majoritaris. Perquè les nostres polítiques avancin cal ampliar el suport social a ICV i disputar el terreny de les idees i els valors a les forces conservadores. I per disputar aquest terreny de les idees i els valors a les forces conservadores cal analitzar a fons les raons de la manca d'hegemonia cultural de les esquerres i la necessitat d'una major presència cultural del pensament crític i de les idees de l'ecologisme d'esquerres. Per això cal disputar la confrontació d'idees amb una presència més activa i organitzada als mitjans de comunicació i a la vida acadèmica i cultural, tot aprofitant els espais possibles i teixint aliances perquè actors socials que comparteixen els mateixos valors amb nosaltres també realitzin aquest pas.

Governar ens dona una gran oportunitat de demostrar la nostra utilitat i disputar aquesta batalla política i cultural, fent evident que els canvis que proposem, que la redistribució de la riquesa, els drets socials, la nova cultura de l'aigua, de l'energia, de la mobilitat, que les noves polítiques d'habitatge o de seguretat, no només són necessaris sinó que són possibles. Com a força d'esquerres transformadora, governar és un mitjà per transformar la societat i no una finalitat en si mateix. Per tant, la nostra presència al Govern ha de garantir que aquest desenvolupi polítiques d'esquerres.

ICV va assolir l'any 2003, i revalidar encara amb més força el 2006, la seva estratègia d'una majoria plural d'esquerres. La tesi d'ICV es va demostrar vàlida: a Catalunya les esquerres són plurals i competeixen electoralment perquè representen projectes i espais polítics diferents, però per aconseguir una majoria de Govern cal sumar els diferents espais

de les esquerres: el centre esquerra que representa el PSC, l'independentisme d'ERC i l'esquerra verda nacional i alternativa d'ICV-EUiA.

- a) La 9a Assemblea Nacional es ratifica en l'obligatorietat d'obrir processos interns de consulta previs a les principals decisions sobre aliances i govern.
- b) La clara aposta per un Govern d'esquerres va ser un dels factors que explica el nostre creixement electoral a les passades eleccions al Parlament de Catalunya, afegit al nostre paper en l'acció de govern, ja que havíem impulsat noves polítiques des del rigor i la seriositat. Tanmateix, cal reconèixer que en la negociació del nou Govern vàrem quedar situats en una posició molt condicionada pel paper dels altres protagonistes. Això fa necessària una acció de govern compromesa, valenta i creïble en totes aquelles qüestions que formen part del nostre ideari. L'Assemblea és un bon moment per relançar el nostre projecte polític, els nostres valors, les nostres alternatives i també la nostra organització, davant del nou escenari econòmic, social i polític que s'està configurant a Catalunya, a l'Estat espanyol, a Europa i al món. Hem de buscar complicitats socials més àmplies per impulsar un projecte que és prou obert i ambiciós, sempre des de posicionaments d'esquerra, ecologistes, feministes, catalanistes i de radicalitat democràtica.
- c) La direcció del partit va aprovar acceptar la responsabilitat de la Conselleria d'Interior i que el nostre president fos alhora el Conseller d'aquest Departament. No podem ignorar el debat que aquestes decisions van obrir dins d'ICV ni les oportunitats que comporta aquesta responsabilitat, però tampoc els riscos de la decisió. Ara l'objectiu es esmerçar tots els esforços al partit i al Govern per garantir una immillorable gestió dels nostres Departaments, influir des de lògiques d'esquerres, ecologistes i feministes en l'acció del conjunt del Govern, i comunicar i capitalitzar el nostre treball i propostes. Cal una major presència d'ICV, del seu president i de la direcció en el debat ideològic de Catalunya, en liderar les posicions més avançades que hem de defensar en la sana confrontació d'idees que s'ha de produir en els propers temps: modernització ecològica, sortida de la crisi amb cohesió social, defensa dels serveis públics i les polítiques públiques, europeisme, catalanisme popular i federalisme. L'acció d'ICV no pot limitar-se a la tasca de govern, sinó que ha de funcionar com a laboratori de les idees progressistes del país, com a impulsora de transformacions des de la societat mateixa.
- d) Creiem fermament que les nostres propostes responen a les necessitats objectives de la majoria de la ciutadania. Per això no podem ni volem situar-nos en els marges de la política catalana. Tenim voluntat i capacitat de liderar els canvis que necessita el país, ara més que mai, i demostrar la centralitat dels nostres plantejaments. Les aliances de govern d'ICV tenen com a principal prioritat els acords programàtics. La coherència dels programes de govern pactats amb les nostres polítiques és el que justifica que ICV participi en majories governamentals. Arribar a pactes amb les altres forces d'esquerres no és una obligació en si mateixa per a ICV. Podem estar a l'oposició o donant suport des del Parlament. Sí que es deure per a ICV barrar el pas a la dreta i esmerçar tots els esforços per aconseguir majories d'esquerres i amb programes d'esquerres.
- e) De les experiències en la gestió de govern dels darrers anys se'n desprén la necessitat d'assegurar un adequat tractament polític i comunicatiu, i més en cas de crisi, així com una gran sensibilitat cap a l'organització d'ICV.

El Govern d'Entesa és una fórmula de Govern assentada en l'eix esquerra/dreta i en el catalanisme d'esquerres. Una fórmula, hem de ser-ne conscients, que avui a Europa és minoritària. Els governs progressistes són pocs, els governs de l'esquerra plural encara són menys. **Europa continua vivint un procés de dretanització, que no es produeix tant per un brusc gir cap a la dreta, sinó pel desdibuixament de l'eix esquerra/dreta, per la progressiva convergència cap al centre.**

Determinats sectors voldrien que aquest Govern només fos un parèntesi en la història de Catalunya o un període de transició cap a una nova correlació de forces més bipolaritzada.

A Catalunya els adversaris del Govern de l'Entesa són molt nombrosos: qui creu que només el nacionalisme conservador pot interpretar la voluntat del país i està legitimat per governar-lo; les i els partidaris de la sociovergència o un govern CiU-ERC, que en bona mesura són els sectors econòmics i mediàtics més poderosos de la societat catalana; però també aquells sectors de l'esquerra social que d'una forma o altra formen part d'allò que anomenem "desafecció cap a la política". Malgrat això, les enquestes indiquen que el suport social al Govern és elevat.

La dreta ha intentat generar un clima de desànim, frustració i baixa autoestima. CiU ha intentat difondre la idea d'una Catalunya decadent, per afeblir el Govern d'esquerres. Una imatge que ni es correspon a la realitat ni és percebuda així per la majoria de la societat.

Les esquerres hem demostrat que podem governar i que ho podem fer millor i amb orientacions diferents a les de CiU, representant la realitat plural i complexa d'aquest país. Hem desmentit tant que Catalunya estigui en decadència com que estigui perdent els seus trets d'identitat nacional.

El sistema de partits polítics catalans està molt consolidat. Perquè les esquerres continuïn governant, les tres forces polítiques de la majoria han de poder ampliar els seus espais electorals i fer-ho mobilitzant l'electorat d'esquerres i reduint l'espai electoral de les dretes. I el creixement d'ICV, en especial, és la principal garantia per a la continuïtat del Govern d'esquerres.

I per això cal consolidar la fórmula de Govern d'Entesa garantint la seva solidesa i projectant la diferència ideològica dels partits que la componen, presentant el Govern com la màxima expressió de consens de les esquerres catalanes i amb la garantia del compliment del programa acordat. Les tres forces de la majoria han de poder capitalitzar l'acció de Govern, les realitzacions dels departaments gestionats per cada força política i les del conjunt del Govern. Cal treballar més la cultura de coalició amb la resta de forces que componen el Govern.

Catalunya es governa des de la pluralitat. Altres fórmules com "el pal de paller", les "cases grans" o les "cases comunes" han caducat i no tenen capacitat per representar la pluralitat de la societat catalana. Per això és tan important remarcar que en cap cas la política d'aliances a nivell nacional s'obrirà a noves formacions polítiques, perquè governar amb CiU és l'antítesi del projecte que ICV defensa, i impedeix que es puguin impulsar polítiques socials, ecologistes i feministes.

4.1. Governar des de l'esquerra i l'ecologisme.

Som a la meitat de la legislatura. És el moment de decidir quins són els reptes i les estratègies, en la perspectiva del proper cicle electoral i amb l'objectiu d'ampliar l'espai electoral d'ICV.

Per a ICV, Catalunya es governa i s'ha de governar des de les esquerres, no des del centre. Allò que cal posar en el centre de l'acció de Govern són els problemes de la majoria i els conflictes socials i territorials reals.

L'estratègia política d'ICV s'ha basat des de l'any 2000 en la construcció d'un espai d'esquerra verda nacional, amb una proposta de país que es confronta amb la dreta i es diferencia de la resta de forces d'esquerres, amb l'objectiu de sumar per un Govern d'esquerres. Un govern en el qual ICV fos la garantia de les polítiques d'esquerres, ecologistes, feministes i catalanistes.

La política d'aliances d'ICV ha estat sempre molt clara, i aquest és un dels nostres actius: pactem amb les forces d'esquerres per possibilitar polítiques d'esquerres i ecologistes. ICV no és ni serà al Govern a qualsevol preu. ICV només participa i participarà en un Govern si és un Govern format per forces polítiques d'esquerres i està basat en un programa d'esquerres. El creixement d'ICV és la millor garantia per a la continuïtat del Govern d'esquerres i la realització de polítiques d'esquerres, ecologistes, feministes i catalanistes. Hem de fer arribar a la població aquesta idea.

La situació d'ICV ha canviat en relació a la legislatura anterior. Com a conseqüència del creixement a les eleccions al Parlament de 2006, ara gestionem dos grans departaments: Interior i Relacions Institucionals i Participació, i Medi Ambient i Habitatge. La nostra responsabilitat és molt superior a la primera legislatura de Govern. També ha canviat el Govern, i les situacions de "soroll" o divisió han disminuït clarament.

L'experiència d'aquests quatre anys de Govern ens exigeix precisar la nostra estratègia al Govern, amb l'objectiu que ICV sigui més decisiva. La nostra estratègia es fonamenta en el bon govern; en esdevenir, encara més, protagonistes i motor del canvi i en mantenir en tot moment una veu pròpia. Hem de governar fent sentir la nostra veu i tenint clar l'horitzó on volem arribar. Per això és important que, tal com hem fet a les negociacions de la Llei d'Educació de Catalunya, si no estem d'acord amb determinats plantejaments no només tinguem la capacitat de traslladar-los al si del Govern, sinó també a l'opinió pública. Si aturem determinats projectes, si ens mostrem inconformistes, cal que la gent també ho percebi d'aquesta manera. El valor d'ICV al Govern el constitueixen aquelles polítiques que impulsa, que modifica i que atura.

Bon govern.

Sense estabilitat no hi ha capacitat de transformació, sense bon govern no és possible realitzar cap política de canvi. Una política de reformes profundes necessita cohesió i temps.

En un Govern de coalició no és possible imposar les pròpies posicions, sinó que cal dialogar, negociar i acordar de forma constant, alhora que es manté el perfil propi. Cal

defugir tant la imatge d'imposició del partit gran sobre els partits menors, com la possible imatge d'uns partits menors que bloquegen les actuacions del Govern. Evidentment, en un Govern de coalició el debat és constant i les diferències hi són i hi seran, perquè som tres forces polítiques diferents. Però les dinàmiques de qui guanya i qui perd, de qui s'ha imposat sobre qui, en un govern plural, són negatives. Per això és important que els mecanismes de diàleg i acord interns funcionin adequadament.

Cohesió i pluralitat són i han de ser compatibles en un Govern de coalició. Aquesta és la base d'una cultura de coalició que ha d'impregnar més encara el Govern de Catalunya.

Per a ICV és estratègic disputar el terreny del bon govern, de qui té capacitat per governar Catalunya. L'eix del conflicte polític a Catalunya no passa per optar entre PSC o CiU, sinó entre les polítiques d'esquerres i les de dretes, les polítiques insostenibles o les polítiques ecològicament sostenibles. Un eix de conflicte que supera en molt els partits amb més representació al Parlament.

La primera legislatura vam demostrar que som una força seriosa i rigorosa de Govern, amb una opció clara i sense ambigüitats per un Govern d'esquerres. En aquesta primera part de la legislatura, ICV hem demostrat que tenim capacitat de govern, que no som una força sectorial o perifèrica, sinó que tenim capacitat de gestionar el Departament d'Interior, un dels Departaments centrals en tot govern, i que ho fem des de valors i polítiques d'esquerres, amb propostes innovadores.

El concepte de bon govern va més enllà de la seriositat, el rigor i la capacitat d'acord. Per a ICV, el bon govern està estretament lligat a la radicalitat democràtica, a la transparència en la gestió, als comptes clars i a la participació ciutadana, tot i que en aquest últim mandat en alguns moments no s'hagi sabut transmetre. Caldrà treballar perquè no es torni a repetir, fent que determinades decisions controvertides tinguin al darrera una bona planificació i estratègia política, lluny del clientelisme i l'opacitat de governs anteriors.

L'esquerra verda nacional té l'oportunitat de demostrar que hi ha una forma diferent de governar. La nostra presència al Govern ens ofereix espais de visibilització i no podem caure en l'error de fer política per a la ciutadania, sinó que hem de fer política des de la ciutadania i amb la ciutadania. La participació, el diàleg territorial, l'austeritat, la transparència en la presa de decisions i l'assumpció de responsabilitats, són mostres de respecte envers la ciutadania, que ho sap identificar i valorar, i que retornen credibilitat i dignitat a la política.

ICV com a protagonista i motor del canvi.

La ciutadania exigeix governs estables i sòlids. La ciutadania que ens ha donat suport exigeix, també, un Govern que faci les polítiques d'esquerres, ecologistes, feministes i catalanistes compromeses al programa de govern.

ICV hem de fer un discurs global sobre el Govern, un relat sobre els objectius i les polítiques de Govern. Cal *repolititzar* l'acció de govern no només remarcant-ne la bona gestió sinó els aspectes més qualitatius, l'orientació diferent que suposa en relació al Govern de CiU en tots els camps. Un relat del Govern basat en els valors i els eixos

programàtics d'esquerres. El vot d'ICV-EUiA és el més crític i el menys incondicional en relació a l'electorat d'altres forces polítiques. Cal projectar nítidament les nostres actuacions al Govern i exigir coherència en el compliment del programa de govern.

ICV ha de ser percebuda encara més com a motor de les polítiques de canvi, liderant les polítiques més avançades que estan definides en el pla de Govern. Cal explicar més la nostra participació al Govern, les polítiques que es fan gràcies a ICV, les que es fan amb una orientació diferent i les que no es fan. Cal fer un esforç perquè es visualitzi el segell d'ICV en tota l'acció de govern en les àrees pròpies, però també en les gestionades per altres, perquè es visualitzin els elements més distintius de la política d'ICV al Govern.

Sense la participació activa d'ICV al Govern no s'hagués impulsat, com s'ha fet, una política hidrològica basada en la nova cultura de l'aigua; la recuperació de la memòria democràtica; la política d'habitatge més avançada que s'ha fet mai a Catalunya; el debat sobre la mobilitat sostenible; la reducció del límit de velocitat a 80 km/h en algunes zones metropolitanes per reduir la contaminació i els accidents; una política de seguretat pública radicalment compromesa amb la defensa dels drets de les persones; una política coherent de lluita contra el canvi climàtic; o l'impuls d'una política pública de participació ciutadana.

El Govern ha de governar per a tota la ciutadania i ha de dialogar i arribar a acords amb tots els sectors socials. Però és fonamental que el Govern en general i ICV en particular mantinguem una estreta relació, un diàleg permanent i constructiu, des de l'autonomia de cadascú, amb els sindicats i el conjunt dels moviments i les forces socials progressistes.

ICV som la força de la confrontació amb la dreta, la que té una major confrontació ideològica i política amb CiU i el PP. Una confrontació que abasta el model de societat, la política econòmica, el model territorial i les polítiques ambientals. En bona part això és així perquè en molts àmbits, com la política ambiental, tenim una de les dretes més anacròniques d'Europa.

Sempre hem estat partidaris dels Pactes Nacionals, especialment pel que fa a l'avenç de l'autogovern o a les grans qüestions estratègiques de país, com per exemple l'habitatge. Ara bé, en cap cas la voluntat d'acord amb l'oposició pot diluir la voluntat de l'electorat que ha donat suport a una determinada majoria de Govern i a un programa.

ICV som i hem de ser encara més la força de la innovació i de la creativitat. La innovació política, la capacitat de generar i llançar noves idees és fonamental per a una força que és referència dels sectors més joves i dinàmics de la societat.

Una veu pròpia.

ICV té i ha de tenir opinió i veu pròpia sobre tot allò que afecti la ciutadania. No som una força sectorial ni especialitzada en uns determinats temes. És imprescindible que la veu del partit es faci sentir sempre i en totes les qüestions.

Creiem que governar és una eina bàsica de transformació social. Per aquest motiu, no renunciem a gestionar les contradiccions que això suposa, sense en cap cas renunciar als nostres objectius. Això vol dir posar límits a les contradiccions que hem d'assumir i, per

tant, mantenir aquells posicionaments que són cabdals per al nostre projecte polític. Entenem, doncs, el mecanisme de negociació com a vàlid per arribar a acord, sense que això impliqui un canvi en el posicionament del partit.

Volem ser una eina útil de transformació. No som un projecte de queixa: nosaltres som una alternativa real al model econòmic, social i polític imperant. La nostra alternativa ha de tenir la capacitat d'influir i canviar les polítiques que es fan al nostre país, fins i tot quan l'escenari polític i econòmic no ens deixi arribar fins allà on voldríem. Si demostrem que una altra manera de fer política és possible i que ni totes les i els polítics ni totes les polítiques són iguals, tindrem oberta la porta a la transformació social que perseguim. És per això que volem governar, per endegar polítiques transformadores. Per a nosaltres, governar és el mitjà, i l'objectiu és transformar.

Aquelles qüestions que formin part de l'acord de Govern les defensem i les defensarem amb coherència. En aquelles propostes o projectes que depassin l'acord de Govern, ICV expressa i expressarà en tot moment el seu propi posicionament. Per això en aquesta Assemblea hem de deixar constància de la insatisfacció i fort descoratjament que ens causen les desqualificacions públiques que ens situen com a "radicals" o com a responsables d'"aturar el país", quan l'únic que resta aturada, en aquests temes que marquen perfil, és la voluntat política d'aproximar posicions i de ser fidels a la lletra i a l'esperit del que està acordat al Pacte d'Entesa o en resolucions aprovades en el Parlament mateix.

Com a força d'esquerres hem de tenir el valor afegit de la coherència. Defensem les nostres propostes fins i tot quan no tenen rèdits electorals, com és el cas de la fiscalitat, la immigració o les llibertats personals. Per tant, hem de mantenir aquest valor afegit que ens dona la coherència, essent conscients que la nostra presència al Govern ens obliga a gestionar contradiccions.

És evident que amb les altres forces del Govern hem tingut o tenim diferències en la política d'infraestructures, en Educació, en la política energètica o en les polítiques fiscals. Aquestes diferències formen part del perfil propi d'ICV i han de ser adequadament expressades, tant a les institucions com al conjunt de la societat, independentment de la nostra responsabilitat com a part del Govern d'Entesa.

A tot això cal afegir que en alguns temes especialment sensibles, en què existien posicions diferenciades, quan ens hem mostrat amb voluntat conciliadora, amb actitud oberta a la negociació i hem procurat formular propostes alternatives per trobar sortides coherents i acords transaccionals, ens hem trobat davant actituds tancades que no volen anar més enllà dels canvis "nominalistes", per mantenir els mateixos projectes i les mateixes polítiques insostenibles que arrosseguem des d'etapes anteriors o que afavoreixen sectors socials, econòmics i polítics que no estan en la base social d'aquest Govern.

Cal tenir present que no podem aspirar a imposar sempre els nostres criteris. La qüestió fonamental és la incidència que hem tingut en l'impuls de les polítiques del Govern i en modificar les polítiques que inicialment no compartim.

El partit ha de ser impulsor de la política de govern, però de manera especial de la nostra aportació concreta i del posicionament propi i diferenciat dins de la gestió general de tot el Govern. Aquesta tasca no ha de ser responsabilitat única dels i les membres del Govern, sinó del conjunt del partit, que ha de fer seva la nostra acció dins del mateix. Per a això caldrà mantenir un esforç important en la informació i participació sobre l'acció de govern d'ICV, així com amb els moviments socials, els sindicats i altres forces socials.

L'objectiu, doncs, és incrementar la coresponsabilització de tot el partit amb la nostra intervenció al Govern, perquè tots i totes puguem esdevenir agents de comunicació i difusió de les nostres propostes i del nostre treball dins del Govern de Catalunya.

4.2. Eixos prioritaris per a ICV de l'acció de govern 2008-2010.

La segona meitat de la legislatura estarà molt condicionada per la situació de crisi econòmica i per les dificultats de desplegament de l'Estatut. L'acord del Govern d'Entesa es va subscriure en una situació econòmica molt diferent, amb uns comptes de la Generalitat progressivament sanejats i unes bones perspectives de creixement de la inversió pública. Ara, l'escenari ha canviat, i cal definir les prioritats.

Els darrers anys, Catalunya ha patit una crisi de creixement, amb un notable increment de la població i de les demandes de nous serveis, que ha suposat una forta pressió sobre l'educació, la sanitat i els serveis socials. Al mateix temps, l'apagada elèctrica, la crisi de les rodalies i la sequera han posat en evidència que el model d'infraestructures construït les darreres dècades està exhaurit.

L'esquerra verda nacional té una oportunitat per davant. Cal que reivindicuem i garantim amb la nostra presència, amb més força que mai, que el Govern d'Entesa, un govern d'esquerres, faci polítiques per als treballadors i les treballadores.

Dins i fora del Govern hem de demostrar que som la força que representa esperança per a tota aquella gent que se sent d'esquerres, ecologista i feminista. Això passa necessàriament perquè les prioritats que des del Govern fixem representin les necessitats i exigències dels col·lectius i les persones que més estan patint les conseqüències de la crisi.

Malgrat que els efectes de la crisi econòmica, energètica i del model d'infraestructures del país tenen sens dubte efectes negatius, també són una oportunitat per canviar les polítiques i avançar cap un nou model productiu i un nou model de gestió de la mobilitat, l'aigua i l'energia que sigui més sostenible. També,

en quant a l'habitatge, pot representar una oportunitat de canviar un model que especula invertint en un bé de primera necessitat, estudiant i apostant per polítiques

que vagin en la direcció de l'habitatge com a dret de la ciutadania. És el moment de treballar amb més força les polítiques d'habitatges de lloguer.

La crisi econòmica és una dificultat afegida, però cal mantenir i augmentar la despesa social fins a superar el diferencial amb la UE-15. En una situació de crisi, la inversió social en educació, habitatge, salut i serveis socials és imprescindible per a les persones amb més dificultats i és també un element de dinamització econòmica, d'increment de la competitivitat i de la inclusió social.

Som la força dels drets socials i de ciutadania, dels drets de les treballadores i els treballadors, la força de l'ecologisme. **Fer política ecosocialista al Govern de la Generalitat és impulsar la modernització social, econòmica i ecològica de Catalunya. Una modernització entesa no com l'adaptació acrítica a la globalització neoliberal, sinó com l'impuls d'un nou model que plantegi respostes d'esquerres i ecologistes als reptes del país.**

La transformació de la societat catalana requereix d'una redistribució més justa de la riquesa i de les oportunitats, tant socialment com en el conjunt del territori de Catalunya.

Per impulsar aquest procés de modernització cal que el sector públic tingui un paper actiu i la capacitat d'influir significativament en el conjunt de l'activitat econòmica. El mercat ha demostrat clarament els seus límits per satisfer les necessitats socials i per promoure un nou model de desenvolupament ecològic.

ICV donarà prioritat, en la perspectiva de 2010, a deu eixos de l'acció del conjunt del Govern. D'aquests deu eixos, les cinc grans prioritats són:

- **Fer front a la crisi econòmica amb un canvi de model productiu.** Defensar amb eficàcia els treballadors i les treballadores i els drets socials. Defensar el teixit industrial existent i fomentar-ne el creixement. Catalunya no pot renunciar a tenir un teixit industrial propi.
- **Garantir els drets socials.** Enfortir l'Estat de Benestar, la seguretat pública, l'ocupació de qualitat i garantir el dret a l'habitatge. Una única xarxa educativa de servei públic. Cultura de proximitat.
- **Avançar en la modernització ecològica.** Catalunya ha de ser el país de les energies renovables i del transport col·lectiu, com el ferrocarril.
- **Més i millor autogovern. Desplegar l'Estatut.** Un model de finançament just.
- **Avançar en l'assoliment de l'equitat de gènere i en fer efectius els drets de les dones reconeguts a l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.** D'acord amb les nostres prioritats polítiques, a les àrees de govern d'ICV però també al conjunt del Govern a i la societat catalana, principalment, a través de l'aprovació de la Llei catalana d'igualtat.

4.2.1. Fer front a la crisi econòmica. En defensa dels treballadors i de les treballadores. Per un canvi de model productiu i social.

Les conseqüències de la crisi econòmica se senten amb força. Cal que la sortida de la crisi no es resolgui en termes de pèrdua de cohesió social. Els costos de la crisi no poden recaure sobre els sectors que es troben en situació de més vulnerabilitat, sinó que s'han d'exigir responsabilitats als causants de la situació. Els poders públics han de tenir un

paper actiu en la defensa de l'ocupació, actuant amb fermesa davant dels casos d'expedients de regulació de plantilla d'empreses amb beneficis, i han de garantir l'erradicació de sistemes d'explotació laboral, l'economia submergida com són les falses cooperatives, que desregulen i eliminen totalment els drets dels treballadors i les treballadores.

Cal avançar cap a un model productiu centrat en activitats de major valor afegit, que posi l'accent en la formació, la recerca i la innovació, que promogui el sector *verd* de l'economia i l'atenció a les persones. ICV treballarà perquè el Pacte Nacional per la Recerca i la Innovació esdevingui un instrument efectiu per impulsar el canvi de model productiu i **social** de Catalunya i ens situem als nivells de la UE en despesa en I+D. Aquest és un element clau per avançar en la modernització ecològica i social de Catalunya.

L'Acord Estratègic per la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'economia 2008-2011, acordat pel Govern i signat pels sindicats i la patronal, és un bon instrument per promoure, a partir de la concertació social, aquest canvi. ICV farà un seguiment exhaustiu del desplegament de l'Acord per tal d'obtenir el màxim grau d'assoliment dels seus objectius. Cal promoure també un acord per l'ocupació juvenil i lluitar contra la precarietat i la sinistralitat laboral. Cal un reforçament de les oficines del Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC) i el desenvolupament de polítiques d'ocupació més eficients i dinàmiques (ajustar polítiques en funció dels resultats). Millorar l'observatori del mercat de treball i els mecanismes de previsió i d'anticipació a les previsible evolucions del mercat d'ocupació. Cal reduir la jornada de treball a 35 hores setmanals.

ICV lluitarà per un sistema fiscal just i progressiu que afavoreixi la redistribució de la riquesa i proporcioni els recursos necessaris per a la millora de la qualitat dels serveis públics i les prestacions socials. Els serveis públics i els serveis socials bàsics hauran de quedar garantits per llei, i el seu control en mans públiques. **Per a ICV, la lluita contra el frau i l'elusió fiscal són una prioritat. Els nous instruments d'autonomia tributària que es deriven de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya permetran al Govern de la Generalitat abordar aquesta lluita amb més ambició i recursos.**

Cal abandonar el model ultraliberal i desregularitzat als sectors on s'ha estat aplicant, especialment el financer. La legislació ha d'evitar que es torni a produir una altra disbaixa provocada per una lògica de mercat sense fre.

Per damunt del mer afany de lucre, l'objectiu del conjunt del sistema econòmic ha de ser eminentment social, amb eficiència en la gestió de recursos, en la producció de béns i en la prestació de serveis.

4.2.2. Garantir els drets socials pel benestar i exercir la plena ciutadania. Per una educació pública, gratuïta i de qualitat. Per l'accés de totes les persones a la cultura. Per l'accés de totes les persones al català i la consolidació del seu ús social. Per una salut pública i una assistència sanitària equitativa i eficient. Per una política d'habitatge assequible que garanteixi el dret a l'habitatge digne de tota la gent que resideix a Catalunya.

Per a ICV, els drets socials de benestar es basen en la promoció de l'autonomia personal, en aconseguir l'accés a l'habitatge de qualitat i en la garantia de rendes de suficiència, allò que hem anat identificant com a la política de pobresa zero. Així, perquè puguem aconseguir la ciutadania plena, cal garantir que aquests drets socials s'acompleixen, amb la seva universalització a tota la població, amb independència de la condició socioeconòmica o de residència. Aquesta legislatura s'han creat unes enormes expectatives per l'aprovació de la Llei de la Dependència i de la Llei de Serveis Socials, amb l'objectiu que els serveis socials siguin un dret subjectiu. La combinació d'ambdues lleis conforma la quarta pota de l'Estat de Benestar. El seu desplegament, malgrat l'esforç realitzat pel Govern català, s'està produint amb retard i amb enormes dificultats a causa de la manca dels recursos adients.

Cal garantir però que no es perverteixi l'esperit de la Llei i cal potenciar la dotació de serveis per part de l'Administració i no utilitzar les prestacions econòmiques com a una via per no augmentar el nombre de serveis i professionals indispensable per al correcte desplegament de la Llei.

En aquest context, es fa encara més necessari incorporar canvis en les prioritats de la inversió pública; cal prioritzar la despesa social i introduir criteris d'austeritat en d'altres.

En els següents exercicis pressupostaris el Govern ha d'incrementar l'esforç econòmic per desplegar plenament la Llei de Serveis Socials i la cartera de serveis socials. Cal exigir al Govern de l'Estat el finançament adequat per al desplegament de la Llei de promoció de l'autonomia personal i atenció a persones en situació de dependència, de manera que l'atenció a les mateixes sigui realment una prioritat. Especialment important serà arribar a eliminar el copagament en les prestacions no hoteleres, tant per evitar la cronificació de la inaccessibilitat efectiva de les classes mitjanes als serveis socials com per prevenir que aquesta figura, contrària a les bondats de la via impositiva, s'estengui a les altres potes de l'Estat de Benestar.

Cal garantir:

- L'aplicació d'una nova cartera de serveis socials amb serveis i recursos de major abast i amb una dotació adient de recursos.
- La promoció de la desinstitucionalització, mitjançant el desplegament d'un pla de xoc d'assistència personal i d'assistència tecnològica per a totes les persones amb diversitat funcional que puguin requerir d'aquests suports per fer vida independent.
- La promoció de l'atenció de proximitat, mitjançant el desplegament d'un pla de xoc d'assistència domiciliària per a totes les persones en situació de dependència que desitgin ser ateses en l'àmbit familiar.
- L'increment del suport a ajuntaments i Consells Comarcals per a la millora dels serveis socials d'atenció primària; que els plecs de condicions dels ajuntaments per a la subcontractació del Servei d'atenció domiciliària valorin de manera prioritària les condicions salarials i laborals de les persones professionals.
- El desplegament de tots aquests serveis es farà en el marc de la universalització dels serveis bàsics i amb garanties d'un treball de qualitat per a les persones professionals d'aquest sector.

És necessari aprovar una nova llei d'infància, que ha de definir clarament el conjunt de recursos i serveis que una societat moderna, complexa i canviant ha de desenvolupar per tal de fer possible la infància de tots i totes i per aconseguir el veritable exercici dels seus drets.

ICV considerem que l'atenció a la infància no pot seguir reduïda al Sistema Protector o a les actuacions de Serveis Socials. Ha de fer-se la corresponent definició i planificació del conjunt de necessitats d'atenció, a partir de les administracions locals, des del suport a les tasques educatives de les famílies fins a l'acompanyament de l'escolarització, des del desenvolupament maduratiu en les edats primerenques a l'educació en el lleure.

La Llei ha de recollir clarament sistemes d'escolta i participació d'infants i adolescents, no només en els seus afers sinó en els de la comunitat. ICV reclama que es posi en marxa una figura més potent de Defensor o Defensora de la Infància, amb competències pròpies, que avalui periòdicament l'estat dels Drets dels Infants a Catalunya i avalui el grau d'acompliment de la Convenció dels Drets dels Infants de Nacions Unides.

A Catalunya hi ha un 19% de la població que es troba en situació de pobresa relativa. La llei de prestacions socials de caràcter econòmic ofereix instruments per pal·liar aquesta realitat, però també cal potenciar i revisar els instruments que garanteixin una renda mínima de suficiència (PIRMI i pensions). Cal adaptar la renda mínima d'inserció als nous perfils d'exclusió social, millorant la cobertura de la prestació i incrementant i afavorint les mesures d'inserció laboral de les persones perceptores de l'RMI.

Cal també incloure, entre les mesures afavoridores de la lluita contra l'exclusió social, el foment dels Plans Locals d'Inclusió Social com a eina planificadora de polítiques públiques locals de manera transversal, i sempre treballant des l'estudi exhaustiu de la realitat municipal.

De totes les pobreses, la infantil és la menys acceptable, ja que suposa la vulneració il·legal d'una norma com és la Convenció dels Drets dels Infants, que forma part del nostre Dret fonamental. Per això, des del Govern promouem l'elaboració d'un pla de lluita contra les situacions de pobresa infantil, que prioritzi les ajudes a les llars on viuen, que pal·liï els efectes de desprotecció i vulneracions dels seus drets que genera i que faci possible l'accés en primer lloc als recursos i serveis.

Totes aquestes mesures no han de suposar la desatenció de les causes que originen aquesta pobresa. ICV no només ha d'actuar per suavitzar les conseqüències del sistema capitalista, sinó que ha de proposar activament la seva reforma.

A les dificultats d'accés a l'habitatge per a molts sectors, s'hi han afegit l'altíssim endeutament familiar, que dificulta el manteniment de bona part de la ciutadania a les seves cases, i la crisi de la construcció immobiliària, o del sector immobiliari en general. Per això, avui la política d'habitatge té encara més importància.

Les polítiques d'habitatge són fonamentals per tal de facilitar l'exercici del dret a l'habitatge a bona part de la població, i en especial les i els joves, els treballadors i treballadores de rendes baixes i ocupació temporal i els sectors afectats per problemes d'exclusió social: gent gran, persones amb diversitat funcional, persones immigrades, famílies monoparentals, persones en situacions de crisi familiar i atur.

La nova Llei pel Dret a l'Habitatge i les mesures contingudes en el Pacte Nacional per a l'Habitatge haurien de permetre de manera global i per primera vegada, tots aquells aspectes que garanteixin l'accés a l'habitatge, com ara la construcció, promoció, gestió, habitabilitat, conservació i rehabilitació, i les garanties als consumidors i contra l'assetjament immobiliari. Amb aquesta Llei es fixa, per primera vegada, el dret a l'habitatge com una actuació política prioritària. Cal desvincular el dret a l'habitatge del dret de propietat. Atents a l'evolució social, caldrà preveure nous instruments.

El nombre de llars beneficiàries dels ajuts a l'habitatge (pagament de lloguers, construcció HPO, parc d'habitatges desocupats, rehabilitació d'habitatges...) per a l'any 2008 s'estima en 110.000, amb un pressupost total de 204 milions d'euros.

El Pla Territorial Sectorial de l'Habitatge serà l'instrument essencial per a la planificació territorial en matèria d'habitatge i permetrà saber quin és l'estat real del parc d'habitatges de Catalunya (tant pel que fa a la quantitat com a la qualitat).

Entre les actuacions en procés d'aprovació cal destacar: l'adjudicació i transmissió dels habitatges amb protecció oficial mitjançant el **Registre de sol·licitants**, com a registre públic que es crea mitjançant Decret en aplicació de la Llei del dret a l'habitatge. I l'aprovació del decret pel qual s'adapta el Decret de **condicions d'habitabilitat**, per tal de complir amb els nous criteris de qualitat i habitabilitat que han de reunir els habitatges de Catalunya en aplicació de la Llei del dret a l'habitatge.

Pel que fa als objectius immediats en política d'habitatge, cal prioritzar la creació i consolidació d'un parc públic d'habitatge assequible i el foment de noves formes de promoció i règim de tinença d'habitatge, entre les quals es troben les cooperatives de cessió d'ús, ambdós aspectes objectius del Pacte Nacional per a l'Habitatge 2007-2016. Així mateix, cal destacar: la creació de l'Agència d'Habitatge, el reforçament de la lluita contra l'assetjament immobiliari, la creació de l'Observatori de l'Hàbitat i la Segregació Urbana, l'aprovació del Decret sobre la inspecció tècnica dels edificis i la creació del Fons de Solidaritat Urbana, per a la creació d'un parc d'habitatge social en municipis de més de 5.000 habitants.

Cal reforçar les polítiques de lloguer com a alternativa més assequible a la de compra de l'habitatge. Però l'actual política de lloguers és un terrible *handicap*, sobre tot per a la gent gran, que pot veure com el seu lloguer es duplica cada cinc anys, mentre que les expectatives d'augment del seu sou amb prou feines es situen a nivell de l'IPC.

Les administracions públiques han de jugar un paper determinant en la creació d'una demanda efectiva directa d'instal·lacions en els edificis públics i municipals d'energies i materials alternatius, i indirecta a través de normatives municipals que indueixin el sector productor a la reorientació de la seva oferta de materials, *inputs* i instal·lacions energètiques.

Una aposta definitiva per a la creació i consolidació d'un parc estable d'habitatge accessible que elimini les dependències històriques que a Catalunya l'accés a l'habitatge ha patit respecte al mercat immobiliari. Cal que l'habitatge, entès com a dret de la ciutadania a un lloc digne per viure-hi, deixi de ser considerat com un bé d'intercanvi i, per tant, passi a tenir la consideració objectiva de servei públic a l'abast de tota la ciutadania.

L'educació és un repte fonamental del Govern i de la societat catalana, que va més enllà de l'escolarització obligatòria. És també un espai de confrontació de models educatius i socials. ICV estem compromeses i compromesos amb el desenvolupament del Pacte Nacional per l'Educació, i volem que es compleixi amb coherència. Pel que fa a la nova Llei d'Educació i tenint en compte d'una banda el debat sorgit a la comunitat educativa de la xarxa pública, i d'altra banda els objectius de la dreta del país, ICV ha de continuar el procés de debat intern que ha de concloure amb una Convenció Nacional sobre la situació de l'educació a Catalunya i la política educativa, que ens permetrà influir en el debat social i tenir capacitat negociadora per poder incloure en el debat parlamentari les nostres idees força.

ICV aposta per l'Educació Pública laica i de qualitat com a eix vertebrador del país i com a garantia de la cohesió social. Davant la situació actual cal superar l'existència de la doble xarxa escolar pública i concertada, garantint que els centres privats finançats amb diners públics tinguin plena igualtat de requisits, drets i obligacions que els centres públics, que, entre d'altres qüestions, significaria la coresponsabilització amb els centres públics en l'escolarització de l'alumnat migrat o amb especials necessitats educatives.

Cal instaurar la matrícula progressiva a les universitats públiques catalanes, de tal manera que el preu de la matrícula variï des dels seu cost total fins a rebre beques en funció de la renda i variables acadèmics i de mobilitat.

Des d'ICV defensem amb fermesa el caràcter públic de l'educació, i és per això que no donarem suport a una llei que no garanteixi que l'educació és un servei públic universal.

Els Plans educatius d'entorn són un instrument a potenciar.

Cal lluitar seriosament contra la xacra social que representa l'abandonament escolar prematur en tots els seus nivells i la baixa taxa d'estudis d'FP2 i universitaris. Entre molts altres aspectes, és necessari millorar l'ensenyament públic, sobre tot prestant una atenció més especialitzada a l'alumnat amb dificultats i millorant la formació del professorat, i potenciar l'ensenyament professional, fent-lo més atractiu i adequat a les necessitats reals d'una societat ràpidament canviant, tot combinant-lo amb períodes de pràctiques en les empreses.

Defensarem l'educació pública i gratuïta a l'educació obligatòria (primària i secundària). És imprescindible el traspàs de la gestió de beques i ajuts a l'estudi a la Generalitat, i una nova política de beques universitàries i no universitàries que garanteixin de forma real el dret a l'estudi. Així mateix, cal un millor finançament de les infraestructures educatives a tots els nivells.

Cal elaborar programes nacionals sòlids per a l'albetització i l'educació de persones adultes, així com programes de formació professional per facilitar la inserció laboral dels treballadors i de les treballadores.

A l'etapa educativa 0-3 anys, a finals de 2008 hi haurà una oferta de més de 59.000 places públiques a Catalunya. Tot i l'esforç esmerçat pel Govern en la creació de noves

places públiques, el curs 07-08 del total d'alumnes entre 0 i 3 anys, el 48% anava a l'escola pública i el 52% a la privada. Cal doncs prioritzar la universalització de l'escolarització assequible a tota la població i de qualitat a l'educació infantil de primer cicle 0-3, per tal que dones i homes estiguin en igualtat de condicions per fer compatible la vida laboral i familiar.

Per a ICV és imprescindible treballar per l'elaboració d'un nou Pla de Formació Professional de Catalunya, que aposti per una formació moderna i de qualitat, que enforteixi el finançament i la planificació dels centres públics d'FP i que treballi contra la precarietat laboral d'aquest sector.

ICV defensarà que des de la Generalitat s'augmentin les partides destinades a les beques, com a un dret d'aquelles persones que no poden accedir en igualtat d'oportunitats a l'educació superior. El finançament que es dedica a la millora de les infraestructures educatives (FP, universitats...) és deficient i no permet cobrir les necessitats que avui els i les joves tenen. Cal, doncs, incrementar el programa de beques (generals i de mobilitat), perquè aquestes siguin més i millors.

Respecte al Pla de Bolonya, cal dotar-nos de la suficient partida pressupostària per tal d'assegurar-nos que funcioni correctament, sense discriminar ningú per raons econòmiques, i vetllar perquè la formació de postgrau sigui accessible al conjunt de la ciutadania.

ICV defensarà la universitat pública, catalana i de qualitat, que es veu amenaçada per la crisi econòmica i les polítiques liberals.

L'accés a la cultura forma part també dels drets socials a garantir. Cal fer efectiva la democràcia cultural i la cultura de proximitat, com a garantia d'aquest dret i alhora com a reconeixement de la diversitat cultural i la inclusió social. La cultura ha d'incorporar una mirada transversal (cultura, ciència, humanitats i tècnica), amb accent prioritari en l'educació i incorporant la cultura popular i patrimonial a les estratègies del desenvolupament social i econòmic. La formació per comprendre els llenguatges artístics i gaudir-ne, la possibilitat de crear i mostrar les creacions artístiques arreu del nostre territori, el suport al risc, l'experimentació i coneixement, a la creació en la nostra llengua... han de ser les prioritats en política cultural que desplacin les grans inversions en obres i equipaments faraònics. Ara cal l'aposta pels equipaments del territori que donin suport al patrimoni, a la creació, al coneixement: biblioteques, arxius, museus, equipaments escènics i d'arts visuals.

En el disseny de les polítiques culturals s'ha fet un pas important amb l'aprovació de la Llei de Creació del Consell Nacional de la Cultura i de les Arts per substreure la decisió partidista de la cultural i artística. Ara cal el compromís en el seu desplegament i la concreció de la participació que defineix. ICV impulsarà la utilització del programari lliure i en català tant en l'organització mateixa com en l'administració municipal, els organismes autònoms públics i les empreses públiques i de capital mixt sota control majoritari de les institucions públiques. També fomentarà i es prioritzarà la utilització, el desenvolupament, la distribució i la difusió de programari lliure en català en aquells convenis de col·laboració o decrets d'atorgament de subvencions que tinguin relació amb l'àmbit de les noves tecnologies.

Educació: ICV col·laborarà en la difusió del programari lliure en català a la ciutadania en general, i entre les associacions, organitzacions i institucions, públiques o privades, posant un èmfasi especial en l'àmbit educatiu, i alhora fomentant així la indústria informàtica catalana.

La llengua catalana (i l'aranès en els termes de l'Estatut) ha d'esdevenir realment comuna. Per això ens cal una política lingüística que reflecteixi el doble vessant, com a política cultural i com a política social basada en un model polític fonamentat en la construcció d'una societat inclusiva i en evolució, un model d'Estat realment plural, que assumeixi clarament la seva diversitat cultural i lingüística amb mesures polítiques, una societat formada per persones plurilingües, la continuïtat del model educatiu de conjunció lingüística, una distribució de funcions de les llengües que en possibiliti la convivència sostenible, l'atorgament de drets lingüístics no instrumentals a les persones que parlen les llengües oficials (català, castellà i occità), a partir de principis d'equitat i raonabilitat i de drets lingüístics instrumentals a les persones d'immigració recent durant el període d'acollida, i la pedagogia i sensibilització de la població en relació als valors positius de la diversitat lingüística i de la preservació del patrimoni lingüístic col·lectiu.

Pel que fa al **sistema de salut**, el nostre objectiu és garantir un servei públic i de qualitat per a totes i tots, més participatiu i que resulti eficient i sostenible financerament.

El gran **augment de la població i els canvis demogràfics, el progressiu envelliment de la mateixa, són dos fets que han incrementat les necessitats de finançament de la sanitat catalana**. Tot i amb això, les llistes d'espera per a intervencions quirúrgiques s'han reduït en més d'un 28%.

Alguns dels reptes que cal abordar durant els propers anys i precisament davant de les restriccions pressupostàries que s'esdevenen des d'ara mateix són:

- Fer créixer el percentatge de despesa sanitària pública en relació al PIB espanyol, que avui encara és un punt inferior al de la mitjana dels països de la UE-15 (inclòs l'Estat espanyol).
- Dins de l'actual sistema espanyol, cal assolir un nivell de finançament que contempli adequadament les diferències de renda entre Comunitats Autònomes, i millorar també la gestió pròpia dels recursos.
- Enfrontar, amb finançament explícit i amb coratge, la gran manca de professionals assistencials, en nombre, en diversitat de funcions i amb més qualitat i temps de dedicació, que han de ser, a més, ben retribuïts i amb dedicació íntegra al sistema públic.
- Intervenir sanitàriament contra les desigualtats: per pobresa, per gènere, per orientació sexual, per origen territorial, per patiment mental o per addicció. Transversalitat en les accions de govern.
- Continuar ampliant, de manera responsable i participada, la cartera de prestacions del sistema.
- Incorporar a l'atenció convencional les teràpies naturals que hagin estat validades, i que han de ser garantides de manera equilibrada pel sistema general.

- Continuar reduint les llistes d'espera.
- Implantar el Pla d'Atenció Integral per a l'atenció a les persones amb problemes de salut mental i d'addiccions (amb o sense substàncies). Entre les darreres, aconseguir una llei de mesures de prevenció de l'alcoholisme, que fou retirada de manera vergonyant pel Govern espanyol, i que és la base de la prevenció, entre altres problemes, de l'epidèmia d'accidents de trànsit i dels maltractaments domèstics.
- Estendre i democratitzar les atencions a la salut sexual i reproductiva i implantar el protocol de detecció de maltractament de dones.
- El mateix cal dir de les estratègies encaminades a la prevenció de l'obesitat i del fet que productes alimentaris que la fomenten ocupin el 50% de la publicitat als mitjans de comunicació i altres. Implantar polítiques de prevenció basades en la informació alimentària i dietètica, promoure la pràctica de l'exercici físic i l'esport no competitiu.
- Millorar les condicions laborals i salarials de la gent, i prevenir i reduir els accidents laborals.
- Racionalitzar l'ús de medicaments i potenciar l'ús de genèrics i implantar la recepta electrònica. Adaptar la política farmacèutica a les necessitats reals i econòmiques del país.
- Seguir amb el procés de millora de les infraestructures sanitàries.

En aquesta mateixa legislatura s'ha d'haver aprovat i reglamentat la Llei de Salut Pública, creat l'Agència de Salut Pública integradora, entre altres, de la seguretat alimentària i la laboral, i s'ha de donar contingut definitiu al sistema de cogovernança entre els governs nacional i locals que ha de regular tot plegat.

Dins d'una perspectiva de possible reforma i modernització, per a ICV és fonamental mantenir el caràcter de servei públic gratuït, en salut pública i assistència sanitària, amb una diferenciació clara entre el nostre Sistema Nacional de Salut basat en un sistema sanitari integral d'utilització pública regit pel Departament de Salut i la sanitat privada que no es finança públicament, és a dir, a través de la solidaritat.

El nostre Sistema Nacional de Salut ha d'estar ben acotat, destacar per la seva qualitat, cohesionat a partir de l'Atenció Primària (i no pas per contractes discrecionals i dispersos), amb mitjans per a una integració i servei a la ciutadania, i eficient (continuitat assistencial, història clínica compartida, transparència, i amb l'ICS com a pal de paller del sistema).

LES POLÍTIQUES ENVERS LES FAMÍLIES DEL SEGLE XXI.

Un partit amb visió global i objectius polítics concrets ha de plantejar mesures per alleugerir, des de la intervenció política, la càrrega de la crisi que pateixen ja les famílies de les treballadores i els treballadors. Cal plantejar, així, un pla de suport a les famílies treballadores que no es basi exclusivament en una política de xecs, de transferències monetàries, sinó que tingui un eix bàsic en les mesures de facilitació del accés a l'exercici

real dels drets de l'Estat del Benestar. En qualsevol cas, el paper de les famílies ha de tenir no només el seu reconeixement social, sinó també institucional i econòmic.

ICV apostem per la conciliació efectiva del món de les famílies amb el món del treball. Les mesures de conciliació han d'estar pensades per a totes les parts d'una família, tant per a les dones com per als homes.

ICV vol garantir que les persones, independentment del tipus de família de la qual en formin part, gaudeixin dels mateixos drets i tinguin els mateixos deures. En aquest marc, ICV apostarà perquè les persones no es vegin en situació de vulnerabilitat pel fet de pertànyer a un tipus de família o un altre.

Cal donar una resposta adient i integral a les necessitats i els nous reptes que plantegen els diversos tipus de famílies, amb especial atenció a aquelles que puguin trobar-se en situació de vulnerabilitat, com és el cas de les famílies monoprogenitores. Una resposta integral i transversal que ha d'incorporar: mesures de conciliació familiar a partir del Pla estratègic sobre els usos i la gestió del temps a la vida quotidiana; d'atenció a la gent gran i dependent en el marc de la Llei de Dependència; de garantia dels drets de la infància i l'adolescència en el marc de la Llei de drets i oportunitats de la infància i l'adolescència; d'equitat de gènere entre homes i dones en el marc de la futura Llei catalana d'Igualtat; de mediació en situacions de conflicte familiar a partir de la Llei de mediació familiar catalana; i de coresponsabilitat entre mares i pares per vetllar pel benestar dels fills i de les filles en el marc del llibre segon del Codi Civil de Catalunya.

El nucli de les polítiques de famílies són els infants. En el marc de la nova Llei de drets i oportunitats de la infància i l'adolescència de Catalunya, ICV hem de vetllar per garantir i prioritzar els drets de la infància i l'atenció a les seves necessitats en les millors condicions.

ICV volem assegurar l'autonomia de totes les persones. Les mesures de conciliació han d'estar pensades tant per a les dones com per als homes. Hem d'evitar que avenços socials com la Llei d'Autonomia Personal acabin repercutint de forma negativa en el model social que volem construir, en particular en la vida quotidiana de les dones. Per això la Llei d'Autonomia Personal s'ha de desenvolupar comptant amb els serveis i el finançament adient.

En situacions de separació o ruptura de les parelles, cal vetllar per protegir els drets dels i les menors i prioritzar les seves necessitats i el seu benestar. La mediació familiar pot ser una eina efectiva en aquests casos.

En la distribució de les responsabilitats dels pares i les mares cal prioritzar, en qualsevol cas, les necessitats dels i les menors. L'exercici de l'autoritat parental i marental de forma compartida o l'assignació individual de la guarda ha de respondre a les necessitats i interessos dels i les menors al seu càrrec.

No obstant això, l'enfocament que s'està fent al desenvolupament reglamentari i al finançament apunta cap a un model d'atenció familiar complementada amb recursos com les residències, el SAD o els centres de dia. Aquest és un model de contenció de les desigualtats (la que pateixen les persones amb diversitat funcional, la que pateixen les dones –i alguns homes– que fan suport no professional i la que pateixen les dones –i alguns homes– que fan suport professional), no d'eradicació de les causes de les desigualtats. Cal fer una aposta decidida per la desinstitucionalització i la vida independent de les persones amb diversitat funcional, com a millor via per lluitar per la superació de situacions de desigualtat que estan lligades entre si, que només es podrà realitzar amb un abordatge conjunt coherent de totes elles. Cal doncs:

- Fer efectius els Drets Humans de les persones amb diversitat funcional com a garantia d'una vida digna, amb plena participació social i amb igualtat d'oportunitats.
- Rescabalar la llibertat total de les dones (i alguns homes) que fan suport no professional, fent efectiva la plena ciutadania en igualtat d'oportunitats.
- Valoritzar i dignificar la feina de les dones (i alguns homes) que fan suport professional, combatent la precarietat laboral i l'economia submergida. Intentar solucionar alguna d'aquestes tres desigualtats sense tenir prou en compte alguna de les altres dues seria èticament inacceptable i estaria condemnat al fracàs social. La desinstitucionalització de les persones amb diversitat funcional és la millor estratègia, èticament coherent i socialment eficient.

També cal incloure de forma explícita els canvis que els homes, com a col·lectiu, han de fer per tal d'incorporar-se a la responsabilitat de l'àmbit domèstic i situar al centre de les seves vides el valor de la cura de l'altre com a un nou eix d'una masculinitat alternativa, no misògina ni homofòbica, que s'ha de potenciar com a imaginari social dominant en el futur immediat.

I cal promoure un canvi social que impliqui activament els homes. No podem permetre que el tema de la igualtat sigui només una responsabilitat de les dones i del col·lectiu gai, lesbià, transsexual, intergènere i bisexual. La igualtat és un tema que ha d'importar totes les persones.

4.2.3. Un país capdavanter amb un model de desenvolupament ecològicament sostenible.

4.2.3.1. Energies renovables.

La modernització del nostre país exigeix que integrem en un model de desenvolupament sostenible l'impuls econòmic, el benestar social i la millora del medi ambient, a través de l'elaboració d'una Estratègia Catalana de Desenvolupament Sostenible (ECDS) dins del

context de l'estratègia europea. **El Departament de Medi Ambient i Habitatge impulsarà l'Estratègia Catalana a partir de la concertació amb agents socials i econòmics i moviments ecologistes en una Convenció que es durà a terme el 2009.**

Cal avançar en un nou model energètic que internalitzi els costos econòmics, ambientals i socials produïts en la generació d'energia i fer una aposta clara per les energies renovables. El Pla de l'Energia de Catalunya, així com el Pla d'Acció de l'Estratègia d'Estalvi i Eficiència Energètica, són dues referències en les quals cal seguir avançant.

En la perspectiva de la renovació del Pla, el balanç és que fins ara s'ha avançat força en la millora del subministrament energètic, però cal desenvolupar íntegrament el conjunt del Pla, especialment pel que fa a la creació de l'Agència de l'Energia de Catalunya, l'impuls de les energies renovables, les mesures d'estalvi i eficiència i el suport en I+D en energies renovables. L'estalvi i la racionalització energètica han de fer innecessària l'actual proposta de la MAT.

Pel que fa a les energies renovables, el Pla de l'Energia estableix per a 2015 l'objectiu d'arribar a una participació de l'11% sobre el consum d'energia primària. L'assoliment d'aquest objectiu suposarà multiplicar per 4 el consum d'energies renovables en relació a l'any 2003. Per aconseguir-ho cal premiar i incentivar les administracions que s'apliquen en la idea de l'estalvi energètic i penalitzar les que no promoguin accions en aquest sentit.

La perspectiva d'ICV és el progressiu abandonament de l'energia nuclear, que és cara i insegura. A més, el problema dels residus nuclears està lluny de solucionar-se. ICV planteja un Pla pont per a l'energia nuclear basat en un acord social i polític entre tots els sectors implicats per disposar d'unes dates de tancament de les centrals nuclears. Per a ICV, aquestes dates s'han de basar en 20 anys de vida útil de les centrals nuclears més 5 anys de transició, amb l'objectiu d'una societat plenament desnuclearitzada.

ICV es confronta amb els *lobbies* nuclears que defensen aquest tipus d'energia. Avui l'energia nuclear no és viable sense les subvencions de l'Estat. De fet, des de la liberalització del mercat energètic no hi ha hagut cap projecte privat que hagi invertit en la construcció d'una central atòmica. La defensa de l'energia renovable no és només una qüestió de política ambiental, sinó també de política industrial. Per això, ICV defensa subvencionar durant un període de temps limitat les empreses que inverteixen en energies renovables. Actuacions d'aquest tipus modernitzen el model productiu català tant econòmicament com ecològicament.

Paral·lelament, cal exigir al Govern central (que és l'Administració competent) un aprofundiment en els aspectes tècnics de control rigorós i de seguretat, en la informació i transparència, en la participació amb els governs locals i els territoris afectats. D'altra banda, cal exigir una distribució dels sobrebeneficis originats i destinar-los a la dinamització econòmica i social dels territoris on s'hi ubiquen les centrals, així com la creació d'uns fons per invertir en energies renovables i en operacions de millora de l'estalvi i l'eficiència energètica. D'aquesta manera, el mateix tancament de les centrals serviria per afrontar els principals reptes del nostre model energètic: estalvi i eficiència, i major impuls de les renovables. També cal exigir que el Govern de la Generalitat pugui participar de forma adequada i eficient en el Consell d'Energia Nuclear per evitar la falta d'informació i

coordinació en els casos d'incidències en les centrals nuclears, degut a la forma poc transparent d'actuar del CEN.

4.2.3.2. Mobilitat.

És necessari un nou model de mobilitat que doni prioritat a l'ecomobilitat (transport públic, desplaçaments a peu, en bicicleta...) i afavoreixi un ús racional del cotxe. Això s'ha de traduir en la política d'infraestructures. Les inversions en infraestructures s'han de decantar clarament per aquelles que afavoreixin un creixement de la capacitat de la xarxa de transport públic, especialment del ferrocarril. **Cal insistir en el rebuig del Quart Cinturó: un Pla de mobilitat per als dos Vallès. Cal desenvolupar un model efectiu de transport públic per a tots els polígons industrials i de serveis de Catalunya.**

En el context de l'exigència del traspàs dels serveis de Rodalies i Regionals de Renfe i del Pla d'Infraestructures, ICV considera prioritari realitzar les inversions necessàries per a la millora de la xarxa actual. Cal millorar el servei, resoldre els colls d'ampolla per posar-hi més trens. Convé prioritzar aquelles infraestructures que històricament han estat més abandonades. Les propostes de construcció de nova infraestructura ferroviària es basen en trens de menor cost que els d'alta velocitat. Cal millorar i incrementar a nivell nacional el transport de llarg recorregut de mercaderies per tren, molt inferior al d'altres països de la UE, per tal de disminuir el consum energètic, millorar la seguretat de la xarxa viària i disminuir fortament els nivells de contaminació atmosfèrica.

L'ambigüitat en matèria d'infraestructures del primer partit del Govern és una dificultat afegida. Propostes com el Pla Tren 2020, acceptades per la major part de forces polítiques catalanes, tret del PSC, són una referència fonamental per al disseny d'un model potent de servei ferroviari.

4.2.3.3. Residus.

La recollida selectiva de residus municipals a Catalunya s'ha anat incrementant, així com el reciclatge i la reducció de residus. La tendència a la separació de residus per part de la ciutadania catalana és clarament a l'alça. Ara la població selecciona pràcticament un 34% del total dels residus que genera. Per tant, separa per reciclar un de cada tres quilos dels residus que genera, un percentatge per sobre de la mitjana de l'OCDE que és del 30%, i molt per sobre de la de l'Estat espanyol, que es situa en el 12%. **Cal continuar amb programes de sensibilització ciutadana que ens permetin augmentar aquests percentatges fins arribar als màxims nivells de selecció.**

Aquesta legislatura cal donar un salt endavant més en la política de gestió de residus, amb l'aprovació de la modificació de la Llei bàsica de residus, que establirà la recollida selectiva de residus a tots els municipis de Catalunya, independentment del seu nombre d'habitants, i la Llei sobre finançament d'instal·lacions i cànon, que regula l'obligació de la Generalitat de finançar les infraestructures de gestió de residus municipals.

Independentment d'aquesta tasca concreta de govern en l'administració autonòmica, ICV ha de defensar en totes les instàncies polítiques, administratives i socials en què està present, la necessitat d'avançar radicalment en les polítiques de reducció de residus i la modificació de la Llei de Residus. L'administració local, que percep directament l'esforç que

la ciutadania realitza en les tasques de reciclatge, està en situació de prendre protagonisme en aquesta actitud reivindicativa de l'acció preventiva.

El DMAH i el Govern català tenen l'oportunitat de concretar en un territori les noves polítiques integrals i transversals de modernització social i ecològica: així, la conca minera del Bages necessita un Pla Estratègic que cal implementar durant els propers anys, amb consens territorial i institucional i amb finançament plural (administracions i empreses).

4.2.3.4. Qualitat de l'aire.

Pel que fa a la contaminació atmosfèrica s'ha iniciat la implantació de mesures (73) del **Pla d'actuació 2007-2009 per a la millora de la Qualitat de l'Aire de 40 municipis de la Regió Metropolitana de Barcelona**. De les mesures implementades destaquen les relacionades amb el transport terrestre (a través dels plans de mobilitat i la gestió de la velocitat de circulació), mesures concretes a ports i aeroports, activitats industrials i energètiques i mesures de prevenció: plans d'ordenació urbanística, autorització d'activitats industrials i energètiques. La limitació dels 80 km/h en determinades vies ràpides ha generat un gran debat i ha incrementat la consciència de la ciutadania.

En la mateixa línia, cal establir polítiques de subvenció d'ús del transport públic i de creació de zones de vianants.

4.2.3.5. Espais naturals.

Cal treballar en la perspectiva de crear l'Agència de la Natura. I com a primer pas és necessari modernitzar les estructures administratives dedicades al medi natural i a la biodiversitat, per tal de guanyar en agilitat i eficàcia,. És necessari incrementar la inversió per garantir la protecció i la conservació dels espais naturals de Catalunya.

A més de continuar amb la inversió per garantir la protecció i conservació dels espais naturals de Catalunya, durant els propers mesos es preveu aprovar tres propostes de parcs naturals, en les quals s'està treballant des de ja fa molt de temps, i són els de **Montgrí-Medes-Baix Ter, Muntanyes de Prades i Collserola**. Paral·lelament, s'està ultimant la proposta d'ampliació del **Parc Nacional d'Aiguestortes** i del **Parc Natural de Montserrat**. Així mateix, cal iniciar els treballs previs per a la **declaració de la serralada del Montsec**, situada a les Terres de Ponent, **com a Parc Natural**.

Paral·lelament, s'han iniciat els treballs de redacció dels futurs parcs del Pla de l'Estanty i llac de Banyoles i de les Gavarres.

Es preveu, també, aprovar la **Llei de protecció de la biodiversitat**, que permetrà fer un salt endavant en la gestió dels espais protegits.

El Pla Territorial de Connectivitat Ecològica que les futures planificacions urbanístiques hauran de tenir en compte té com a objectiu garantir el manteniment i la recuperació dels processos ecològics i del funcionament dels sistemes naturals, terrestres, fluvials i marítims de Catalunya. Forma part dels compromisos de la Unió Europea per aturar la pèrdua de biodiversitat l'any 2010.

Hem de continuar treballant contra els aliments modificats genèticament, amb l'objectiu de poder declarar Catalunya lliure de transgènics. ICV proposa la creació d'un sistema

d'etiquetatge per a tots els productes alimentaris, que indiqui no només els seus components, sinó les referències completes de com s'han produït, on ho han fet i en base a quina tècnica.

4.2.4. Guanyar la batalla de la nova cultura de l'aigua.

Els darrers episodis de sequera han coincidit en el temps amb la implementació d'una política estructural, d'un nou model de gestió basat en la nova cultura de l'aigua, iniciada el 2004, fonamentada en els principis de la **Directiva marc de l'aigua** aprovada a finals de l'any 2000, la transposició de la qual a la normativa estatal i catalana fa que sigui absolutament necessari **compatibilitzar el seu ús i explotació amb la conservació del medi ambient**, reconeixent la seva funció ecològica i social en la mesura que es tracta d'un bé públic que cal protegir i conservar.

S'han incrementat les inversions en milers de milions d'euros per a la qualitat de l'entorn fluvial i de la vegetació de ribera i la millora de la capacitat hidràulica. Aquestes estan incloses en les dues grans línies d'actuacions d'acord amb les directrius de la Directiva Marc de l'Aigua (DMA) en relació a les riberes: actuacions de conservació i manteniment de lleres 2007-2011 i actuacions de gestió, conservació i recuperació d'espais fluvials. Així mateix, s'estan realitzant les gestions amb el Consorci Alba Ter per tal d'establir una temporalització del retorn gradual del Ter.

Les mesures estructurals impulsades han de garantir en el futur el subministrament d'aigua, fins i tot en situacions de sequera excepcional. **Es tracta d'una política ecològica, radicalment diferent de la política de CiU i PP, basada en la idea que cal gestionar la demanda, aprofitant de forma sostenible els recursos del territori, a partir dels principis d'estalvi, reutilització, regeneració, recuperació d'aqüífers i dessalinització.**

El Govern té uns objectius clars i abastables: l'any 2011 ha d'estar endegada totalment la nova política d'aigües, amb les mesures d'estalvi i eficiència en marxa, la construcció de noves depuradores, la reutilització d'aigües regenerades, la prevenció de la contaminació (especialment per purins), la recuperació d'aqüífers contaminats i les dessalinitzadores. Una qüestió fonamental és la modernització dels recs, la lluita contra els transvasaments i per la sostenibilitat de les conques hidrogràfiques.

Un cop s'hagi conclòs definitivament l'episodi de sequera, el Govern preveu la constitució de la **Taula de l'Aigua**, amb l'objectiu de debatre sobre el model de planificació i de gestió de l'aigua de cara al futur i de promoure un diàleg permanent sobre el cicle integral de l'aigua dins d'un marc d'ús i gestió sostenible.

4.2.5. Una política pel canvi climàtic.

Avui, el canvi climàtic és una realitat inqüestionable. L'Estat espanyol és un dels principals països incomplidors en la lluita contra el canvi climàtic, a la vegada que es preveu que la Península Ibèrica sigui una de les regions més afectades per aquest canvi.

El Govern de la Generalitat, a través del Departament de Medi Ambient i Habitatge, ha posat en marxa en aquesta legislatura l'Oficina Catalana contra el Canvi Climàtic. Aquesta

oficina encapçala el Pla marc de mitigació del canvi climàtic a Catalunya 2008-2012 pel compliment del Protocol de Kioto en el marc de la Convenció Catalana del Canvi Climàtic, que va acabar el febrer de 2008.

L'objectiu central del Pla marc de mitigació del canvi climàtic és limitar el creixement de les emissions dels sectors difusos al 37% el 2012 respecte l'any base, mitjançant el desplegament de les mesures d'inversió, legals, tècniques, financeres, d'incentivació, de suport, amb l'acord del conjunt de les administracions públiques i amb mecanismes de concertació de sectors públics i privats. Assolir aquest objectiu significarà evitar l'emissió de 5,33Mt de CO₂ anuals en els sectors que no formen part del mercat d'emissions. Les accions contemplades en relació a aquest objectiu s'adrecen als sectors següents: agrari, construcció i ús d'habitatges, serveis, indústries no sotmeses a la Directiva, prevenció i tractament de residus i transport.

El segon objectiu afecta els sectors inclosos en la Directiva del mercat d'emissions. En aquest cas, el Pla marc es proposa impulsar la reducció d'emissions en els processos productius i en l'ús de combustibles alternatius, així com el foment de la participació en els mecanismes flexibles del Protocol de Kioto.

El tercer objectiu consisteix a impulsar accions transversals orientades a incrementar el coneixement del fenomen del canvi climàtic a través de la recerca, així com de la sensibilització, la formació i la participació. Una política d'aquest tipus s'aconsegueix sent un model a seguir, i un bon exemple és promoure una mobilitat nova per a les autoritats i els organismes públics.

Promoure polítiques per mitigar i minimitzar els efectes ja coneguts i que ja són actuals del canvi climàtic, com ara la concentració de les precipitacions en un nombre reduït de dies i amb caràcter cada cop més torrencial, la pèrdua de sòl agrícola i forestal, l'augment del nivell del mar i els seus efectes en les zones deltaiques i estuaris, la disminució de les quantitats de neu en les zones muntanyoses, els efectes en el calendari fenomenològic de les plantes, o les grans migracions humanes provocades per la pèrdua de terres cultivables en països pobres.

4.2.6 Una política integral a les zones rurals i agrícoles.

Per apropar-se al món rural que volem, des d'ICV creiem que cal una política integral que doni resposta a tres objectius bàsics:

- Aconseguir una nova planificació territorial que revaloritzi els espais naturals i agroforestals com a reserva de biodiversitat, com a recurs econòmic, com a espais de recerca científica i com a lloc de lleure i educació.
- Evitar el despoblament del camp català defensant l'explotació familiar agrària, la modernització de l'agricultura, especialment a través del desenvolupament de l'agricultura ecològica, la producció agrària de qualitat i la seguretat alimentària, i la millora dels serveis a les poblacions rurals.
- Dur a terme una política integral a les zones rurals que permeti assolir la igualtat entre el món rural i el món urbà, i que es basi en el manteniment de l'activitat agrícola i ramadera, el

desenvolupament de l'activitat industrial i artesanal respectuosa amb el medi, les polítiques ambientals i les polítiques de serveis socials.

4.2.7. Desenvolupar l'Estatut i el nou model de finançament.

El Govern té un programa ambiciós de desplegament de l'Estatut. En aquesta legislatura s'han d'impulsar i, en bona part completar, les reformes institucionals que preveu l'Estatut: de l'Administració de la Generalitat, del model territorial de Catalunya, amb la creació de les vegueries i l'enfortiment dels ajuntaments, la constitució del Consell de Garanties Estatutàries o l'ampliació de les competències del Síndic o la Síndica de Greuges.

Cal, no obstant això, fer un plantejament de supressió de nivells d'Administració que s'han demostrat inoperants, amb escasses competències i que suposen una despesa innecessària per a la ciutadania catalana. Les opcions de mancomunitats i corporacions locals són bones eines per a l'eficiència i la suma d'esforços; però cal defugir de la mecànica d'agències i altres organismes, que suposen una duplictat per a la implementació de competències que de vegades no li són competents.

El Govern català ha exigint una agenda concertada de desplegament de l'Estatut al Govern de l'Estat. Cal un calendari de modificació de les lleis de l'Estat afectades per l'Estatut; cal impulsar la participació de la Generalitat en organismes de l'Estat; el ple respecte per les competències de la Generalitat en les normes que elabori el Govern central, i agilitzar les transferències. L'Estatut és una llei orgànica de l'Estat i s'ha de complir plenament.

Creiem que amb l'horitzó d'ICV com a protagonista i motor del canvi s'haurien d'incloure algunes afirmacions sobre una nova filosofia de l'administració territorial.

El concepte de federalisme pot també ser útil portes endins de Catalunya. Avui impera a tots els nivells una visió molt centralista de l'administració del territori. I això passa a molts nivells. No només cal descentralitzar raonablement les preses de decisions a Barcelona respecte a tot Catalunya. També cal fer el mateix a les capitals de província respecte al seu territori –o el dia de demà les capitals de les vegueries–, i a les capitals de comarca respecte a les altres poblacions comarcals o dels mateixos centres de les ciutats respecte als barris.

Cal, doncs, una nova cultura territorial, molt lligada a la participació ciutadana i a l'aprofundiment de les maneres d'una democràcia avançada. ICV, com en el feminisme o com en l'ecologisme, ha d'abanderar aquesta lluita per la conquesta de la igualtat d'oportunitats entre ciutadanes i ciutadans ubicats en les més diverses situacions geogràfiques, rurals o urbanes.

Els nous Estatuts són una gran oportunitat per impulsar una nova fase de descentralització de l'Estat en un sentit federal. El Govern de Catalunya ha de liderar aquest impuls federalitzant.

El gran repte d'aquesta legislatura és l'aprovació d'un nou model de finançament. No pot ser que les CCAA prestin la major part dels serveis i l'Estat tingui la major part dels ingressos. No pot ser que el finançament autonòmic sigui un greuge per a la població catalana.

ICV exigeix el compliment íntegre de l'Estatut, un model de finançament just, que garanteixi la suficiència d'ingressos, basat en la població, que tingui en compte el nombre de població immigrada. Un model solidari que garanteixi nivells similars de prestació de serveis públics realitzant el mateix esforç fiscal. La solidaritat ha d'anar fonamentalment al finançament de serveis públics bàsics, com la sanitat, l'educació i els serveis socials, i ha de respectar el principi d'ordinalitat, establert a l'Estatut: l'aplicació dels mecanismes d'anivellament no ha d'alterar en cap cas la posició de Catalunya en l'ordenació de rendes per càpita entre les Comunitats Autònomes abans de l'anivellament.

El nou model ha de permetre la convergència de totes les CCAA cap als nivells europeus estàndards de prestacions socials. A tal finalitat, s'ha d'aplicar la nova cistella de cessió d'impostos prevista a l'Estatut i traspasar els nous recursos generats a Catalunya.

El nou sistema de finançament no ha de suposar una disminució dels ingressos de cap CA respecte a la situació actual. Ha de permetre anivellar els recursos de les CCAA de règim comú de finançament i les CCAA de règim foral.

El nou sistema ha de ser comprensible, transparent i no generador de desconfiances entre les CCAA. Ha de potenciar la coresponsabilització fiscal i per tant no desincentivar els nivells de pressió fiscal raonables, evitant la competència fiscal entre territoris. Això s'ha de reflectir en què les CCAA mantinguin les seves posicions als rànquings d'esforç fiscal i de recursos disponibles procedents del sistema de finançament.

4.2.8. Per una política d'immigració basada en la igualtat i la diversitat.

Un dels grans reptes fins el 2010 és acordar el Pacte Nacional per a la Immigració, un gran acord de país impulsat pel Govern de la Generalitat, que es realitza a través d'un procés participatiu en el territori. Els principals eixos del Pacte son:

- Aprofitar els fluxos migratoris per afavorir les conseqüències positives de la immigració. Mobilitzar els recursos interns (accés al treball de les persones reagrupades), gestionar els fluxos externs i coordinar-los amb el desenvolupament dels països d'origen.
- Evitar la competència pels recursos públics. Crear un servei universal d'acollida i reforçar els serveis públics.
- La integració en una cultura comuna. Fomentar la participació, fer del català la llengua comuna i garantir la convivència i la igualtat d'oportunitats entre homes i dones.

Aquesta legislatura, el Pacte Nacional per a la Immigració i la Llei de la primera acollida han de ser els instruments fonamentals per establir un model català d'acollida i d'integració, basat en la plena igualtat de drets i deures entre persones autòctones i nouvingudes.

4.2.9. Consolidar les noves polítiques de seguretat.

ICV està realitzant una política de seguretat basada en la idea que la seguretat és un dret de ciutadania, un servei públic bàsic de l'Estat de Benestar. La seguretat pública ha de

garantir el ple exercici dels drets i les llibertats de la ciutadania, especialment d'aquelles persones que es troben en situació de risc o vulnerabilitat.

ICV està realitzant una política de seguretat integral que vol incloure's dins de les polítiques socials i de radicalitat democràtica del Govern d'esquerres. Aquesta contribució important per a la convivència democràtica i per a la tranquil·litat de la gent, es treballa des de sis àmbits:

- El Cos de **Mossos** d'Esquadra, on es concentra una part important dels recursos per fer bé aquesta última etapa de desplegament per tot el territori català, buscant la necessària complicitat ciutadana amb la seva policia. L'opció és fonamentar la seva eficàcia en la prevenció i la mediació, la proximitat i l'exigència professional i ètica.
- El Cos de **Bombers**, on es realitza la inversió més important dels últims 15 o 20 anys per renovar les seves instal·lacions i dotacions.
- El Servei Català de **Trànsit**, on s'aposta radicalment per reduir la sinistralitat i millorar la sostenibilitat, com es veu en les mesures del nou Pla de seguretat viària 2008-2010.
- Una nova Direcció General de **Protecció Civil**, que vol reforçar un sistema arrelat al territori de planificació i anàlisi dels riscos, prevenció i informació a la ciutadania i coordinació de l'actuació operativa.
- El nou **Institut de Seguretat Pública** de Catalunya, autèntica "universitat de la seguretat" per a tots els i les professionals del sector, que uneix formació i recerca.
- La Direcció General del **Joc i d'Espectacles**, que promociona el Joc responsable en l'àmbit català que gestiona, i la regulació de les condicions seguretat en els espectacles públics, la rehabilitació com a objectiu fonamental de les polítiques judicials i de seguretat i la regulació dels nous fenòmens de jocs i concursos per a la TV.

En dos anys s'han elaborat quatre lleis i creat organismes com el Consell de Seguretat de Catalunya, el Comitè d'Ètica de la Policia, el Programa contra la violència masclista i el Programa d'Equitat de Gènere. I s'han pres mesures prou emblemàtiques en cada sector. S'ha actuat amb fermesa perquè no hi hagi cap impunitat davant la vulneració de drets, i s'ha apostat per la mediació i la participació i per l'equitat de gènere.

Hem de vèncer moltes resistències i interessos, corporativismes, alguns mitjans de comunicació i opcions partidistes que veuen en aquest tema un eventual punt feble per erosionar el Govern d'esquerres. **Per seguir amb aquest procés de transformació necessitem estimular, des de dins i des de fora de les institucions, la complicitat i la pressió social dels sectors progressistes.**

En aquests període hem desmentit la idea de la dreta que ICV no podia gestionar Interior, que no estava legitimada ni capacitada. Les polítiques de Seguretat són estratègiques en les societats democràtiques per garantir els drets i les llibertats de les persones, especialment de les que es troben en situació de vulnerabilitat.

El Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació ha impulsat el ple desplegament dels Mossos d'Esquadra a tot el territori de Catalunya. Ara el repte és l'aprovació de la Llei del sistema de policia de Catalunya.

4.2.10 Un millor futur per a la Justícia a Catalunya.

Des de posicionaments polítics d'esquerreres i progressistes defensem que és fonamental que tota societat democràtica gaudeixi d'una Administració de Justícia que presti veritablement un servei públic a les persones, i que sigui àgil, eficaç i moderna. Només això podrà garantir el dret a la tutela judicial efectiva recollida a l'article 24-1 de la Constitució Espanyola, i que diu textualment: "Totes les persones tenen dret a obtenir la tutela efectiva del cos judicial i dels tribunals en l'exercici dels seus drets i interessos legítims sense que, en cap cas, pugui produir-se indefensió".

Apostar per un model de justícia que posi l'èmfasi en la prevenció del delictes i en les polítiques de reinserció.

El nou Estatut i el poder judicial a Catalunya: ara, amb el nou Estatut d'Autonomia de Catalunya, podem promoure des de la mateixa Generalitat polítiques adreçades a què l'organització judicial s'ajusti a un Estat descentralitzat, amb la finalitat de fer de la Justícia un veritable servei públic a les persones.

4.2.11. Una política per a la plena igualtat entre les dones i els homes.

Pel que fa a les polítiques per a la promoció de la igualtat entre homes i dones, podem dir que a nivell normatiu s'ha avançat de forma notable tot i que cal encara impulsar una nova legislació en aspectes fonamentals, com la interrupció voluntària de l'embaràs per lliure decisió de les dones, en el marc d'una nova llei de salut sexual i reproductiva, o la regulació i la garantia de drets per a les treballadores i els treballadors del sexe. ICV serà intransigent amb qualsevol intent de retrocés vers els drets de les dones.

Des d'ICV tenim clar que la perspectiva de gènere ha de ser present en totes les polítiques públiques. Cal incorporar la mirada de les dones en tots els àmbits polítics i de gestió, cercant noves fórmules de participació que garanteixin una major presència de les dones en els espais de debat i decisió. I al mateix temps, cal tenir present que només amb la implicació conjunta d'homes i dones serà possible continuar transformant la nostra societat per avançar cap a la igualtat real. Cal realitzar un especial esforç per tal d'implicar els homes en el camí de la igualtat i evitar que la igualtat es consideri una responsabilitat únicament femenina.

És imprescindible realitzar polítiques explícites per eradicar la masculinitat masclista, tot potenciant les masculinitats igualitàries per a què siguin el referent dins l'imaginari social. La lluita contra la misogínia i la LGBTfòbia reclama la necessitat urgent d'incloure els homes en el camí de la igualtat d'una manera activa.

Alguns dels reptes que s'han d'abordar al llarg d'aquesta legislatura són:

- Perspectiva dels drets de les dones: aprovació de la Llei catalana d'igualtat, desplegament de la Llei contra la violència, avortament gratuït a Catalunya i transparència en la gestió del finançament, avançar en el reconeixement dels drets de les treballadores i els treballadors del sexe en el marc competencial català.

- Impulsar el debat i la elaboració d'una llei reguladora del treball sexual des d'una taula interdepartamental. Aplicar plans d'igualtat en petites i mitjanes empreses (PIME).
- Transversalitat de la perspectiva de gènere: finançament necessari i suficient, Llei de dependència i Llei de serveis socials, desplegament del Pla estratègic sobre els usos i la gestió dels temps a la vida quotidiana, pressupostos amb perspectiva de gènere, creació d'unitats de gènere i realització de plans d'equitat de gènere en tots els departaments de la Generalitat, aplicar plans d'igualtat en petites i mitjanes empreses.
- Allargar els permisos de maternitat i paternitat.
- Utilització del llenguatge no sexista en tots els noms d'òrgans de Govern.

4.2.12. Donar valor a la diversitat afectiva, sexual i d'organització familiar.

La igualació en drets civils i el reconeixement social de gais, lesbianes i transsexuals és un objectiu polític per a ICV. Continuarem treballant en la transformació de la vida quotidiana tot donant valor a la diversitat afectiva i sexual.

La identitat de gènere és un dret que ha s'ha d'exercir en llibertat, sense estar sotmés a criteris tecnomèdics ni psiquiàtrics. Cal acabar amb les normes que impedeixen les persones transsexuals exercir amb plenitud els drets civils.

Lesbianes, gais, homes i dones transsexuals, bisexuals, intergènere, tenen una mirada pròpia sobre la societat que ha de ser escoltada i incorporada al discurs general i al desenvolupament de les polítiques públiques. Per assolir la igualtat real cal la implicació de totes les persones que conformem la societat des del convenciment que la diversitat ens enriqueix col·lectivament

La multiplicitat en l'organització familiar i convivencial ja és un fet. El concepte de família és plural i no és admissible que cap ideologia pretengui crear un patró i exigir que totes les persones es restringeixin al mateix.

L'eradicació de la LGBTfòbia i la transfòbia és un objectiu social prioritari. Si bé l'aprovació d'una llei no té un efecte immediat en la transformació de les actituds socials, considerem la necessitat de la promulgació d'una legislació específica contra la LGBTfòbia i la transfòbia; correspon a l'Administració Pública la defensa activa de les minories i és lògic dotar-se de normes que donin suport a aquesta acció.

4.2.13. Per un aprofundiment de la nostre democràcia: Participació Ciutadana, Recuperació de la Memòria Històrica i Promoció de la Pau i dels Drets Humans.

La democràcia és molt més que la realització formal d'unes eleccions. Es tracta d'un sistema polític necessàriament inacabat i per tant subjecte a una constant revisió, aprofundiment i millora. En el nostre cas, el marge de millora és bastant evident. Existeixen tres àmbits on ICV ha fet una clara aposta per l'aprofundiment i millora de la qualitat democràtica.

A més, des d'ICV creiem en la necessitat de la recuperació de la memòria històrica. L'accés a la memòria democràtica és un dret ciutadà i un deure de les administracions. Una democràcia assenyada i madura ha de ser capaç de restituir la memòria de les persones represaliades i commemorar l'esforç dels i les demòcrates.

Per últim, creiem en la importància de dur a terme polítiques actives de promoció de la Pau i dels Drets Humans. Una democràcia del segle XXI cal que promogui els valors que la fonamenten. La Pau i el respecte als Drets Humans no són espontanis ni naturals, sinó fruit d'esforços personals i col·lectius per aconseguir-los. Tanmateix, no podem pensar que siguin tasques que hagin de quedar sota exclusiva responsabilitat de les organitzacions socials. Les administracions han de tenir el compromís en la seva promoció, i de fer-ho en col·laboració amb les ONG que fins ara han abanderat la seva defensa. És per això que, en col·laboració amb les ONG, hem impulsat la creació de l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP). Aquesta institució és, abans de la seva posada en marxa, un important referent pels seus trets definitoris: dedicada al foment de la pau, creada per Llei, amb finançament públic i amb caràcter independent.

4.2.14. L'horitzó 2010.

El balanç del Govern l'any 2010 es realitzarà sobre els grans eixos que defineixen una política de Govern moderna d'esquerres i ecologista davant una política de dretes.

El balanç que volem és que el 2010 puguem dir que hem avançat cap a un model de país molt diferent del que vam heretar de CiU, que s'han realitzat les polítiques que identifiquen un Govern d'esquerres. I això per a ICV vol dir:

- Fer front a la crisi sense retallar prestacions socials i promovent el canvi de model productiu, que suposa no només augmentar la productivitat i reorientar la producció cap a sectors de més valor afegit, sinó també incrementar els salaris, que han anat perdent poder adquisitiu any rere any.
 - Garantir els drets socials a través d'un sistema de Benestar fort, descentralitzat i en cooperació amb el tercer sector social, que promogui l'autonomia personal i combati la pobresa. Desplegament de la quarta pota de l'Estat de Benestar.
 - Que s'hagi incorporat el dret a la seguretat dins de les polítiques socials, minimitzant els riscos, reduint les víctimes i garantint millor el lliure exercici dels drets i les llibertats a totes les persones, amb una especial protecció dels sectors socials que es troben en situació de més vulnerabilitat.
 - La superació del model tradicional d'infraestructures, amb l'impuls de la mobilitat sostenible.
-
- La superació de la doble xarxa escolar pública i concertada, a favor de centres gratuïts.
 - Garantir el dret a la cultura visqui on visqui la ciutadania, amb el desplegament del Pla d'equipaments i com a element d'inclusió social, i haver concretat un programa marc cultural concertat amb el Consell Nacional de la Cultura i de les Arts.
 - Una sanitat pública gratuïta i de qualitat que incrementi les seves prestacions.
 - Incorporar la sostenibilitat ecològica a tots els vectors del desenvolupament: la mobilitat, la política energètica, l'urbanisme, la gestió de l'aigua, la planificació del territori.

- Una política eficaç per a la mitigació del canvi climàtic i per adequar-se a les noves situacions que ja se'n presenten com a conseqüència.
- Una política equilibradora de les oportunitats econòmiques i socials dels diversos territoris de Catalunya.

Catalunya ha de ser el país dels drets socials, del ferrocarril, de l'accés a l'habitatge i de la sostenibilitat.

En definitiva, el Govern serà avaluat pels efectes que ha tingut la seva acció en la millora de la vida de la gent i en el territori de Catalunya. Serà avaluat per la seva capacitat de generar unes perspectives de present i futur millors.

En definitiva, per tenir més força i més veu pròpia i poder defensar totes aquestes propostes, necessitem treballar amb les entitats i tenir contacte directe amb aquells col·lectius que, com nosaltres, creuen que cal aconseguir aquests eixos.

ICV ha de ser capaç d'establir eixos prioritaris en les àrees de gestió per arribar al 2010 havent desenvolupat polítiques que la ciutadania percebi com a pròpies de la formació ecosocialista.

4.3. Més enllà de la gestió, un Govern amb un horitzó.

El Govern d'Entesa no és una opció tàctica o conjuntural: és una opció estratègica i amb voluntat de pervivència. Per això, més enllà del Pla de Govern, més enllà de la gestió quotidiana, el Govern ha d'oferir una visió compartida del que és i del que ha de ser la societat catalana en el futur més immediat, ha d'oferir un projecte de futur. No hi ha govern sense una idea de país que no pugui ser compartida per una majoria.

La bona gestió i la comunicació d'aquesta bona gestió és imprescindible, però no és suficient per fer un Govern fort, atractiu i amb una perspectiva de futur més enllà del cicle electoral. Cal, des de la pluralitat de les forces polítiques que componen el Govern, una visió compartida de la realitat del país i de la societat catalana.

ICV ha de contribuir decisivament a generar aquesta idea i aquests horitzons de país.

El catalanisme d'esquerres, que és divers i plural, i que avui governa Catalunya, té un seguit d'elements evidentment contradictoris i d'altres de comuns, que cal posar en valor i que avui identifiquen la majoria de la societat catalana, especialment els sectors més dinàmics: la combinació de catalanitat i cosmopolitisme; la diversitat d'orígens territorials i socials; el respecte per la diversitat cultural; la defensa de l'autogovern; l'objectiu de cohesió social i l'equilibri territorial.

La definició d'un projecte nacional per a Catalunya és un procés en constant evolució i, en cap cas no és un retorn a un passat de catalanitat suposadament pura que mai no ha existit, sinó un procés constant de redefinició del país, el qual inclou la incorporació activa de les persones nouvingudes a Catalunya.

Un horitzó de futur amb les següents idees:

- **La Catalunya dels 7.350.000 d'habitants ha de ser un país socialment cohesionat i amb equilibri territorial.** Un país sense murs ni exclusions. Un país on l'origen social, el lloc de naixement, l'edat, el sexe, la diversitat funcional, el lloc de residència o l'opció sexual no siguin un obstacle per desenvolupar els projectes de vida de cada persona amb igualtat i autonomia. Per a això cal també més autogovern i més recursos.
- **Progrés social i realitat nacional estan estretament relacionats.** La identitat no es defineix només per la llengua o la cultura, sinó també per l'orgull de viure en un país sense exclusió social, ètnica o religiosa, amb plena igualtat entre homes i dones, on els drets estan plenament garantits.
- **Un país que sigui referència internacional en sostenibilitat:** el país del ferrocarril, de les energies renovables, de la preservació del territori, o de la nova cultura de l'aigua.
- **Al segle XXI és català o catalana qui viu, coniu o treballa a Catalunya.** Des del reconeixement de la diversitat, cal que la llengua i la cultura catalanes siguin un element comú i un patrimoni de tota la societat.

La gran oportunitat d'aquest Govern és trencar la Catalunya dual, definida per nivells molt diferents d'identificació amb l'autogovern de Catalunya, en funció, entre altres factors, de l'origen. Tenim la gran oportunitat de comprometre amb l'autogovern, amb un nou model de finançament, tota la societat.

4.4. La relació Govern-partit. Una ICV més forta és un Govern d'esquerres més fort.

L'acció de Govern és realitzada per totes les persones d'ICV que en aquests moments formen part de l'estructura de Govern de la Generalitat. Però la responsabilitat de Govern, les grans decisions que es prenen al Govern, són i han de ser debatudes pel conjunt del partit.

Cal que el conjunt de l'organització participi en l'elaboració de les polítiques que fan els nostres Departaments i el conjunt del Govern. Cal més debat polític sobre la política general del Govern i les polítiques sectorials. Hem de procurar que tota la militància sàpiga què estem fent en les nostres àrees de gestió.

Per això és necessari garantir la informació i el debat polític de forma constant mitjançant xarxes formals de comunicació interna fluïda, així com la comunicació de l'acció de Govern als sectors socials propers.

ICV ha estat i és l'única formació política que aposta sense ambigüitats pel Govern plural d'esquerres i treballa per ampliar el suport social a tots els seus objectius de transformació, que difícilment tiraran endavant només des del Govern. N'ha de ser el principal suport per ajudar a vèncer les fortes resistències al canvi.

Per tal d'assolir aquest objectiu, cal reforçar l'estructura del partit. La nostra participació en el Govern requereix de la presència de quadres amb capacitat al capdavant de les nostres àrees de gestió, però això no pot suposar la descapitalització del partit mateix. Necessitem reforçar l'estructura organitzativa i política d'ICV per tal de tenir una organització més forta i fer de la relació partit-Govern un diàleg bidireccional. Estar en el Govern pot ser circumstancial, però el partit és un projecte que va molt més enllà.

5. Créixer per decidir més.

5.1. Introducció.

El darrer cicle electoral ha suposat un clar creixement a les eleccions al Parlament de Catalunya de 2006 (del 7'3% al 9'5% de vots) i alhora un abaixament a les darreres conteses, del 10'3% al 9% a les eleccions municipals (tot i l'augment del nombre de regidors i regidores), i del 5'8% al 4'9% a les eleccions generals. Aquests abaixaments no són tan significatius pel que fa al percentatge de descens com des del punt de vista que trenquen la tendència al creixement expressada a les eleccions al Parlament.

Segur que hi ha motivacions diverses (entre elles, la tendència a la bipolarització de les darreres generals) i encara més diverses a les eleccions municipals (amb baixades i ascensos segons el municipi) que exigirien una acurada anàlisi de les raons estrictament locals. Sembla, però, evident que mentre a les eleccions al Parlament de Catalunya encertàvem a identificar l'eix central del debat (reedició o no d'un Govern d'esquerres) a les municipals i generals no vam poder ubicar-nos al bell mig del debat polític. També cal avaluar la incidència que pot haver tingut en part del nostre electorat, habitualment crític, la complexitat que comporta ser força de Govern i de lluita.

Aquesta Assemblea ha de suposar un moment de relançament d'ICV per fer-la créixer a les properes conteses electorals, començant per la més propera, les eleccions europees de 2009. Però el creixement no ha de ser tan sols electoral: abans s'ha de produir territorialment i organitzativament. Per això és més necessari que mai que hi hagi persones treballant per al partit repensant el projecte i elaborant estratègies, dissenyant campanyes concretes i fent un seguiment acurat del dia a dia de l'organització a nivell extern, i també intern. Tal com es diu en l'informe de gestió, s'ha produït una fuga de capital humà al Govern, i ara cal més que mai cobrir aquests espais. Estar en el Govern pot ser circumstancial. Per tant, a banda del que ICV fa en el Govern, s'ha de treballar i assegurar la continuïtat del projecte. No podem oblidar que no estarem en cap Govern si no aconseguim que la ciutadania ens doni suport en les properes conteses electorals. L'expansió territorial assolida en aquest període s'ha de consolidar i incrementar. A les eleccions al Parlament de Catalunya vam aconseguir representació a la circumscripció de Lleida. A les eleccions municipals vàrem passar de 197 candidatures el 2003 a 291 el 2007, i de 397 regidors i regidores el 2003 a 451 el 2007.

Cal continuar avançant en aquest sentit i alhora adoptar mesures per recuperar el vot a les zones metropolitanes, on s'ha observat un cert desgast.

El document d'organització ha de ser el que marqui les prioritats.

5.2. Fórmules per créixer.

5.2.1. Saber definir i explicar el perfil propi.

ICV és una força nacional, d'esquerres, ecologista, feminista, catalanista i europeista. El millor aval per explicar què som és l'evolució d'ICV fins esdevenir membre de ple dret del

Partit Verd Europeu. Aquest perfil propi ens garanteix un espai diferenciat dels altres partits de l'esquerra.

ICV ha de ser la força política que posa el seu pes electoral, la seva presència a les institucions, les seves quotes de poder al servei dels sectors socials assalariats, professionals, autònoms, de les i els joves, de les dones, de la gent gran i de les persones afectades per limitacions i exclusions de tota mena, que es veuen perjudicades per un ordre econòmic en què les rendes del treball i els recursos per a serveis públics –el salari social– perden posicions davant les anomenades rendes del capital, que són les úniques que han crescut en l'últim decenni fins a superar les rendes del treball i els ingressos públics. I que també assumeix la defensa i promoció de tot allò que té a veure amb la qualitat de vida de les persones, amb la salut pública, amb la gestió ordenada i sostenible dels recursos naturals, del medi ambient.

En aquesta fase, previsiblement llarga, de crisi econòmica, social i ambiental, ens ha de resultar més fàcil d'explicar la injustícia i les limitacions d'un sistema que destrueix de forma inexorable les bases del cada cop més incert "Estat de Benestar", en la mesura que es restringeixen les possibilitats de progrés real, de millora qualitativa de les condicions de vida i de treball d'àmplies capes de la població, alhora que es porta a límits insostenibles el precari equilibri ecològic del nostre entorn.

L'ECOSOCIALISME ha de deixar clar el compromís amb el benestar de les persones i el progrés social –de totes les persones i de tota la societat–, tot assumint el repte de fer compatibles la preservació del medi ambient i la recuperació dels recursos naturals amb la satisfacció de les necessitats d'alimentació, de salut, d'habitatge, de mobilitat, d'educació, de cultura i de lleure de les persones.

Cal implicar-nos en la recuperació del teixit social, sindical i cívic, en l'articulació de noves formes d'organització, representació i participació d'unes classes populars que veuen negada la seva identitat pròpia amb la imposició de valors de competitivitat i d'enriquiment d'unes poques persones, profundament individualistes, insolidàries i depredadores. El recent informe sobre ICV i les perifèries urbanes a Catalunya –Barris 21– presentat al Consell Nacional del mes de maig aporta importants elements d'anàlisi i de proposta que cal que la 9a Assemblea Nacional faci seus i incorpori al nostre programa d'acció per al proper període.

5.2.2. Saber explicar i aprofitar la tasca de govern. El Govern com a oportunitat.

L'Assemblea tindrà lloc després de 5 anys de permanència d'ICV en el Govern de la Generalitat. Hem de fer-nos coresponsables de tots els avenços que ha aportat el Govern catalanista i d'esquerres. Explicar que ha estat el creixement d'ICV el 2006 que va fer possible la reedició del Govern d'Entesa i destacar la tasca del Govern i en concret dels departaments d'Interior, Relacions Institucionals i Participació i del departament de Medi Ambient i Habitatge: les polítiques de Memòria Històrica (amb les Lleis del Memorial Democràtic i de Fosses), de foment de la pau (amb la Llei de l'ICIP) de participació ciutadana o de seguretat pública (desplegament territorial dels Mossos, Comitè d'Ètica, Pla Contra la Violència Masclista, política de protecció civil o trànsit, etc.) i d'habitatge (Pacte

Nacional i Llei del Dret a l'Habitatge) i de medi ambient (Convenció contra el canvi climàtic, nova política d'aigua, nova legislació sobre residus, etc.).

ICV hem de saber compaginar el nostre tradicional i saludable sentit crític amb l'orgull de formar part d'un Govern d'esquerres. Ser al Govern no és un problema, és l'oportunitat per transformar les coses, a partir de la força (limitada) que ens ha atorgat la ciutadania.

5.3. Per on es pot produir el creixement d'ICV?

En primer lloc, enfortint l'organització, fent possible que els adherits i les adherides –com els amics i les amigues– sentin que formen part d'un projecte comú, que es diu ICV. Per tant, cal refermar la pràctica participativa i democràtica a tots els àmbits d'ICV, organitzacions territorials, sectorials i nacionals. En segon lloc, a partir de la consolidació dels i les votants que han fet confiança a ICV en el darrer cicle electoral.

Des de la darrera Assemblea Nacional, els resultats electorals de la Coalició en les darreres eleccions s'ha mogut entre el 4'9% (187.000 vots en les generals de 2008) i el 9'5% (282.000 vots en les eleccions al Parlament de 2006). Aquest és, objectivament, el nostre espai electoral en termes quantitius.

Territorialment, s'ha consolidat la nostra major implantació a les comarques no metropolitanes, i s'ha trencat el sostre històric que fins ara limitava la nostra acció política nacional.

Pel que fa al perfil social del nostre electorat, conviuen dos grans grups: d'una banda, sectors urbans d'arreu de Catalunya, amb alta qualificació formativa, de classes mitjanes, habitualment catalanoparlants, amb d'altres més lligats al vot tradicional de l'esquerra, concentrats en barris metropolitanos, amb presència de persones castellanoparlants i amb perfils formatius no universitaris. El rècord de vot de les darreres autonòmiques indica certa masculinització del nostre electorat (5'7% d'homes declaren haver-nos votat, davant d'un 5% de dones). En contrast amb aquest fet, ICV és una força que desperta simpatia en més dones que homes (5'5% de dones, davant d'un 5,3% d'homes). Cal tenir en compte que les dones se senten més allunyades de la política que els homes, però que, en canvi, són tant o més properes que els homes als valors que representa la nostra força política, en temes com la crítica al capitalisme, la defensa de les llibertats sexuals o el feminisme.

Últimament estem perdent pes en aquest sector, cosa que hem de redreçar. En aquest sentit, seria interessant poder disposar dels resultats de la Comissió d'anàlisi de vots a l'àrea metropolitana.

En general, però, els i les nostres votants són més joves que els i les de la resta de partits i amb un interès per la política també més alt.

En la perspectiva del proper cicle electoral, l'objectiu és ampliar el nostre espai, la qual cosa requereix la consolidació prèvia dels i les votants 2003-2006.

Cal recordar que en aquelles eleccions, el nombre de persones que van votar Iniciativa per primer cop va ser especialment important. Estem encara, doncs, en una fase de

fidelització de votants, unes i uns votants que es van mobilitzar en un context favorable per a ICV.

Són aquestes bases socials les que ens han portat als èxits electorals del cicle 2003-2006, les que conformen el nostre espai més preuat. Aquests sectors ens van donar suport per tres raons fonamentals: l'expectativa de la nostra presència al Govern de la Generalitat, la garantia que som sinònim d'estabilitat i el fet que aquesta presència seria un referent ideològic fort, nítidament d'esquerres i ecologista. Assegurats els dos primers, i en perspectiva del proper cicle electoral, hem d'emfatitzar ara el tercer.

En segon lloc, cal intentar rescatar de l'abstencionisme o el vot en blanc sectors progressistes desencisats amb el rumb actual de la política i de les esquerres. Són sectors claus en aquest propòsit aquells que són crítics amb el sistema i l'"establishment" polític, però que alhora es mostren permeables a l'acció política a través de campanyes. Aquests dos fenòmens es produeixen entre les dones en major mesura que entre els homes, i en nois i noies d'entre 18 i 24 anys.

Les dones declaren en major mesura falta d'interès, desconfiança i irritació vers la política, però al mateix temps decideixen el partit que votaran en major mesura durant la campanya electoral. Aquesta permeabilitat a l'acció política, sumada a la diferència entre el nombre de dones que ens mostren simpatia (més que els homes) i el nombre de dones que finalment ens voten (menys que els homes), representa una oportunitat per combatre la relativa masculinització de la nostra formació, i alhora per créixer en termes absoluts.

Els i les joves d'entre 18 i 24 anys també són un grup important per al creixement de la nostra força política. En aquest col·lectiu hi ha un major percentatge de gent que declara sentir-se "molt proper" a ICV que a la resta de grups d'edat, exceptuant el grup d'entre 35 i 50 anys. A diferència d'aquest, la gent més jove és la més permeable a les campanyes, ja que decideix el seu vot a partir de la campanya electoral. Les persones més joves són, a més, més feministes que la mitjana i mostren menys prejudicis socials en temes com l'homosexualitat, la immigració, etc.

Som la única força que podem apropar-nos a persones que es mostren hostils o allunyades de la manera tradicional de fer política i que posen a la pràctica "una altra forma de fer política" en la seva vida quotidiana. ICV ha d'obrir-se a aquests sectors i fer d'altaveu d'aquests valors i formes de fer, des de la idea que cal transformar la política per poder transformar el món.

I en tercer lloc, és perfectament possible (ho confirmen les enquestes) captar vots que han fet l'opció del PSC en altres ocasions (sectors identificats amb Pasqual Maragall, sectors contraris a la sociovergència, o crítics amb actituds socialistes en l'àmbit espanyol o europeu) o d'ERC (que es troben decebuts per les divisions internes o una certa manca de rigor d'ERC en el Govern i com a força política). Per aconseguir-ho cal que ICV marqui inequívocament el seu caràcter i les seves polítiques catalanistes i d'esquerres.

Especialment significatiu és el gir a la dreta, a la recerca de la "centralitat", que ha efectuat el PSC en el seu Congrés del mes de juliol d'enguany. La voluntat de complaure els sectors econòmics tradicionals a canvi de sacrificar la defensa de la sostenibilitat i el medi ambient, o la voluntat d'apropament a CiU en matèries tan sensibles per a l'esquerra

com l'educació o la salut pública, obre un espai evident de creixement a ICV en defensa dels valors d'esquerres i ecologistes. Però més enllà de l'anàlisi en funció de les opcions de vot, **ICV ha de fer un esforç per atraure sectors socials que poden identificar-se amb les nostres propostes: sindicalistes, membres d'organitzacions que defensen el sector públic, nacionalistes d'esquerra que s'adonin de la realitat i del realisme de les polítiques nacionals d'Iniciativa, ecologistes encara sense referent polític, membres d'ONG o de grups de defensa dels drets de les persones immigrades, organitzacions feministes, sectors actius del camp de la cultura i la universitat.**

Aconseguir ampliar el nostre espai, amb la fidelització de votants, rescatant l'abstencionisme o el vot en blanc de sectors progressistes desencisats, ha de ser una feina quotidiana que s'haurà de desenvolupar a partir dels objectius que es marquin en les propostes del document d'organització. Tot això a partir del convenciment que totes les persones que formem ICV ens sentim participants en l'organització i convençudes de la capacitat de creixement, de l'atractiu del projecte polític d'ICV i la possibilitat de guanyar noves i nous votants i que la ciutadania ens identifiqui com a un partit auster, solidari, transparent, eficaç i amb esperit de servei en totes les nostres actuacions.

Tanmateix, no podem oblidar que la major part de la gent no participa enlloc –bé sigui per desencís o per altres motius–, i que aquestes persones són i han de ser les principals destinatàries de les nostres polítiques.

5.4. Enfortir ICV és garantir polítiques d'esquerres ecologistes, feministes i catalanistes.

La campanya electoral de 2006 va suposar la prova que un sector important de l'electorat progressista apostava per reeditar el pacte de govern d'esquerres. ICV va encertar presentant-se amb nitidesa com a garantia d'un Pacte d'Entesa. Teníem, a més, l'aval de la nostra tasca a favor de l'estabilitat del Govern.

De cara al futur, el debat sobre la continuïtat del Govern d'Entesa serà una qüestió de plena actualitat. Importants sectors econòmics i mediàtics fan i faran tot el possible per acabar amb aquesta fórmula. Alhora, les possibilitats d'un pacte CiU-PSC –la sociovergència–, d'un acord CiU-ERC, d'un govern de CiU amb suport d'un PP suposadament ubicat a l'espai del centredreta o fins i tot d'un govern d'unitat, seran al bell mig del debat polític.

ICV disposa, doncs, d'una gran oportunitat per tornar a apostar sense equívocs per una majoria d'esquerres, no de forma automàtica ni incondicional, sinó a partir de pactar un programa clarament catalanista i d'esquerres. Alhora, som l'única força progressista que no contempla la possibilitat d'un acord de govern amb CiU a la Generalitat. I el nostre creixement pot tornar a ser la garantia d'un nou Govern d'Entesa.

Aquesta posició no és contradictòria, cal aclarir-ho, amb la disponibilitat a uns grans acords nacionals amb CiU per desplegar l'Estatut: però una cosa són els acords nacionals i una altra ben diferent compartir Govern.

5.5. Les EPM i l'enfortiment d'ICV.

Aquesta Assemblea pot suposar un pas més en l'enfortiment d'ICV a partir de la federació, amb les fórmules definides en el document específic, amb els companys i les companyes de les EPM (Entesa de Progrés Municipal).

No es tracta de liquidar la fórmula de les candidatures d'EPM, en el marc de la Coalició, a les eleccions municipals. La fórmula continua sent vàlida per aixoplugar dins de la Coalició candidatures locals amb una especificitat clara que justifica la seva independència i la seva denominació específica.

El canvi que es produeix en aquesta Assemblea és la possible incorporació de companys i companyes provinents de sectors polítics diversos que mai no han militat a ICV, que aportin la seva visió específica, en part diferent de les tradicions polítiques que han configurat ICV, però coincidents amb els valors que defensem. Aquesta visió ens enriqueix en àmbits com la política municipal (en especial en petits municipis i zones rurals), la política nacional o la defensa del territori.

5.6. La coalició amb EUiA.

ICV vol reafirmar en aquesta Assemblea l'èxit i la validesa de la coalició amb EUiA. El manteniment estable de la Coalició ha permès consolidar un espai polític sense trencaments electorals. Avui, la Coalició és un fet indiscutible de la política catalana. ICV fa una valoració molt positiva de l'espai de l'esquerra plural que suposa la coalició amb EUiA. Creiem que ara per ara la Coalició és la fórmula més adequada de relació entre ambdós partits. **Alhora, pensem que cal seguir treballant conjuntament per l'enfortiment d'aquesta coalició i en la millora dels seus mecanismes de coordinació i de col·laboració.**

6. Partit de lluita i de govern. ICV és un partit de lluita dins i fora de les institucions.

6.1. Creixement d'ICV a començaments de s.XXI.

Mobilitzacions socials de l'època PP.

En termes polítics i socials, els primers anys d'aquest segle XXI han estat d'una intensa mobilització ciutadana a Catalunya. El moviment contrari a la Guerra d'Iraq, l'oposició al Pla Hidrològic Nacional, les mobilitzacions del moviment altermundialitzador o la vaga general de 2002 van fer cristal·litzar una profunda i àmplia corrent de fons ciutadana.

Aquesta activació d'amplis sectors de la ciutadania, però, no es va limitar a una vessant social o sectorial, sinó que va anar lligada a una forta politització de la vida quotidiana que responia a un profund malestar al voltant del govern Aznar.

A Catalunya especialment, la voluntat de resposta davant de l'ofensiva neoliberal i anticatalana del PP explica una part important dels resultats de l'esquerra en general i d'ICV en particular. A més, el brutal atemptat de l'11-M va contribuir d'una forma

determinant a consolidar la percepció que estava en joc molt més que l'alternança parlamentària. La pèssima i immoral gestió de la crisi per part del govern Aznar va convèncer molts ciutadans i ciutadanes que es vivien moments de veritable crisi institucional i democràtica.

Creixement dels conflictes territorials.

En un pla estrictament català, fruit d'una gestió territorial clientelar, opaca i insostenible, el govern de CiU va anar acumulant un llarga llista de conflictes territorials. Aquest malestar també va traspasar les fronteres de l'estricta àmbit local per convertir-se en moviment polític. Malgrat que aquests conflictes solen ser d'adscripció essencialment local i amb orígens molt diferenciats, van tenir la capacitat de conformar-se en una reflexió d'abast més general sobre el model de creixement, amb un discurs més global sobre la gestió del territori. **La sostenibilitat deixa de ser un discurs teòric i passa a ser un debat ben tangible en el territori. Aquests conflictes, desgraciadament, encara existeixen, i és des de la nostra organització que hem de lluitar per esvair-los per sempre. Reivindicació i acció de govern: cal ser creïbles.**

Ens consolidem com a partit d'esquerra verda.

Aquest breu repàs del període 2002-2004 serveix per emmarcar els excel·lents resultats d'ICV que es produeixen entre les eleccions locals de 2003 i les del Parlament de 2006, els millors des de la seva fundació. S'inicia per a ICV un nou moment, en què es confirma que l'esquerra verda catalana no només existeix, sinó que també és rellevant.

Les bones candidatures d'ICV, una militància activa, motivada i motivadora, i una proposta electoral encertada expliquen aquest èxit. Però també és cert que, des d'una anàlisi en perspectiva, cal afegir un factor de conjuntura que va ser clau, i amb el qual ICV va saber connectar molt bé a partir d'una intensa i rigorosa feina política i organitzativa: **en aquells moments la política estava al carrer. La Política amb majúscules, la lligada a ideals i a valors, la viscuda de forma emotiva i amb convicció.** ICV va sentir-se molt còmoda treballant en un clima general de sensació col·lectiva que era possible canviar les coses. **El projecte transformador d'ICV va saber canalitzar les protestes i representar aquesta ciutadania inconformista,** de composició heterogènia però amb especial creixement del vot jove i dels sectors més crítics amb el sistema.

6.2. Com ens relacionem amb el nostre entorn?

Els moviments socials del nostre entorn no són en el mateix nivell de mobilització que en els anys previs a 2004, per les raons polítiques i de context que s'esmenten abans. L'activitat dels moviments socials és molt més incisiva i constant quan la dreta governa. I la mateixa desafecció ciutadana la trobem en els diferents àmbits de participació social (associacions veïnals, ONG, sindicats d'estudiants, moviments socials en general). Crear complicitats amb els moviments socials, especialment amb els alternatius, des de l'oposició, és molt més còmode i genera menys contradiccions. Alguns d'aquests moviments s'han allunyat progressivament de la nostra acció política en benefici de moviments altermundistes i de cooperació, de vegades pel desencís creat per la nostra participació institucional.

El veritable repte és treballar conjuntament, creant complicitats amb les i els agents en gestionar les polítiques públiques.

La relació amb els moviments socials i les entitats, així com amb els sectors i les persones del món de la cultura i de l'àmbit acadèmic, ha de ser un marc estable i constant en la nostra activitat política. Cal que visualitzin ICV com a l'espai on poder participar, on poder donar forma a les seves propostes; l'espai on poder traslladar a les institucions i al conjunt de la societat iniciatives de millora social i ecològica.

ICV segueix sent la formació política que pot elevar aquestes veus socials i transformar-les en gestió i política concreta en les institucions, i en aquest darrer Govern amb més pes polític i de gestió. Per a això haurem d'enfortir la comunicació també amb aquests moviments, des de la seguretat de la nostra acció de govern. Per poder transformar les veus socials en gestió i política concreta en les institucions s'ha d'arribar a acords de govern que permetin prou marge per poder fer aportacions en àmbits que siguin titularitat d'altres socis de Govern. Quan ICV se sent orgullosa d'una política aplicada no té complexos a defensar-la en veu alta, i per això és necessari que primer el partit estigui convençut de com gestionem, i siguem capaces i capaços de convèncer que la nostra gestió i polítiques als departaments no existirian si no fóssim nosaltres les i els qui estiguéssim al capdavant. I això vol dir assumir que tindrem oposició dels poders econòmics, mediàtics i d'altres, perquè el que estem transformant és important i ho fem amb perfil d'esquerra verda transformadora, en àmbits que han estat tradicionalment territori de la dreta.

Els sindicats, els aliats reconeguts.

Al nostre país, les grans conquestes de les classes treballadores han estat possibles gràcies a la unitat i a la lluita del moviment sindical. Els sindicats conformen per a les classes treballadores la garantia de fer valer la seva força numèrica. Alhora, aquests mateixos sindicats s'han convertit en una potent factor de progrés democràtic i social. Per aquesta raó, **donem un valor estratègic al reforçament i arrelament del moviment sindical.**

Els i les ecologistes d'esquerres renovem la nostra profunda convicció que la independència del moviment sindical ha de ser un valor permanent a conservar en una societat com la nostra, independentment de quines siguin les forces polítiques que governin. Però aquesta lluita continua, i ara, en una perspectiva de crisi econòmica, l'articulació d'un espai polític i sindical fort i coordinat és fonamental.

Cal relançar els lligams que hem mantingut històricament amb els sindicats, cal que els nostres adherits i adherides, amics i amigues, entenguin la militància en els sindicats de classe i confederals com a part del mateix projecte polític.

A la vegada, hem de construir més xarxes, establir lligams i reflexions compartides al servei de l'acció política entre el sindicalisme i l'ecologisme, entre els nous moviments socials i els de tradició històrica.

En definitiva, Iniciativa ha d'agregar interessos, sumar lluites de totes i tots qui es situen a l'esquerra, a l'ecologisme. El nostre paper al Govern ha de ser necessàriament una eina per assolir aquest objectiu.

Moviments socials i teixit associatiu, partit i Govern.

Els moviments socials i les entitats canvien i en sorgeixen de nous, el nostre entorn és movable i hem de nodrir-nos d'altres veus que fins ara no escoltàvem o no havíem sentit, sense oblidar els nostres aliats naturals, amb els quals hem de tenir una cura especial. Alhora, els hem de demanar que es coresponsabilitzin i que ens acompanyin socialment en les reivindicacions i lluites que liderem institucionalment i per a les quals ens cal suport social. **Els moviments socials i el teixit associatiu tenen amb nosaltres al Govern un instrument de transformació que hem d'aprofitar plegats.**

La desafecció de la ciutadania també afecta els moviments socials i a qualsevol lluita o militància. El context internacional, especialment els vents que bufen d'Europa, es caracteritza per la seva dretanització i les polítiques restrictives de drets. És més necessari que mai el ressorgiment social i polític d'un discurs d'esquerra alternativa i agosarada, que es diferenciï dels posicionaments de dretes.

Per recuperar l'afecció de la ciutadania en la cosa pública, en les institucions i en la participació social i política, cal recuperar el crèdit i no instrumentalitzar les principals preocupacions de la ciutadania. ICV ha de ser la força ètica i creïble de la política, compta amb prou bagatge i currículum històric i actual per fer-ho, tot aplicant la participació ciutadana a la nostra gestió de partit i de govern, tornant la il·lusió de coresponsabilitzar la ciutadania amb l'interès col·lectiu, aplicant la innovació, la creativitat i la radicalitat de valors.

6.3. L'equilibri entre partit de govern i partit de lluita.

Responsabilitat de govern. L'aposta per l'estabilitat.

La cultura de govern que va identificar el PSUC ha impregnat des de la seva fundació l'esquerra verda nacional. Si això era ben sabut en el món local, on hem governat amb rigor molts ajuntaments, estava per demostrar que poguéssim assolir-ho al Govern de la Generalitat. Els excel·lents resultats de 2006 s'expliquen en gran part perquè es va saber satisfer aquesta expectativa de responsabilitat, bona gestió i coherència des de l'esquerra i l'ecologisme. A més, la renúncia per part dels nostres socis de govern a capitalitzar l'acció de govern i la seva deficitària contribució a l'estabilitat va contrastar amb la garantia que ICV representava en aquest sentit. Hem d'apostar per la responsabilitat i la coherència, i això vol dir que tenir responsabilitat de govern no vol dir deixar de tenir veu pròpia.

Però tancada l'etapa del primer Govern d'esquerres, des de 2007 fins a l'actualitat, i en la perspectiva de les properes eleccions al Parlament, aquesta situació ha canviat. Per tant, l'estratègia de l'anterior legislatura, que ens va diferenciar de la resta de forces per la responsabilitat, en aquests moments, malgrat que continua sent una aportació que la ciutadania valora positivament, ara, per si mateixa, no ens dóna valor afegit.

Revindicació i acció de govern: cal ser creïbles.

Un aspecte que no podem passar per alt, resultat de freqüents conflictes i malestar dins la nostra organització i en el nostre entorn polític i social, és l'aparent contradicció que es produeix en algunes ocasions entre l'abast de les actuacions, normes, plans, projectes i inversions que impulsem o assumim des del Govern i des del Parlament en temes d'especial sensibilitat, i les reivindicacions d'ONG, plataformes i moviments territorials i sectorials, als quals ens sentim propers, en els quals hem participat i dels quals a voltes procedeix bona part de la nostra militància i electorat.

Des d'ICV estem a favor d'una altra forma de fer política, més oberta i més participativa; de fet, bona part de la nostra força ve de les mobilitzacions socials, i per tant donem una gran importància a la reivindicació, a la mobilització i a les propostes fetes des de la base, que no deixen de ser també acció política de la bona. Però la singularitat de la nostra opció és anar més enllà, implicar-nos en l'acció política parlamentària i de govern, a partir del nostre convenciment que els processos de canvi i de transformació cal plasmar-los i consolidar-los en els àmbits institucionals, ja sigui des del Govern o des de l'oposició, amb els vots i amb la negociació. Per a nosaltres, mobilitzar i governar, carrer i Parlament, no són mons oposats o contradictoris, sinó complementaris.

Per més d'esquerres, ecologistes i catalanistes que aspirem a ser, hem de tenir clar que som una força política i per tant som quelcom més i diferent que una simple suma de plataformes i moviments.

L'acció pròpiament política i institucional, a la qual voluntàriament ens hem afegit els homes i les dones que som a ICV, no és ni millor ni pitjor que aquella que legítimament es pugui fer des d'una ONG, des d'una plataforma o un moviment; simplement és diferent, és un altre moment, té uns altres condicionants, requereix unes habilitats diferents i ha de ser autònoma en relació als moviments socials, sindicals i ambientalistes o conservacionistes, de la mateixa manera que ells reclamen la seva autonomia en relació als partits polítics, sense per això excloure aliances i complicitats en tot allò que compartim.

Cal reconèixer, però, que a ICV tenim un dèficit de presència de militants i simpatitzants en els moviments socials més avançats, o interessants. Òbviament no es tracta de ressuscitar el concepte de la direcció de les organitzacions de masses pel partit, però sí de tenir presència i veus properes en els moviments i organitzacions més rellevants, que ens facilitin almenys una feina d'explicació.

Actuar com a força transformadora en aquest entorn social i històric requereix no sols la força dels vots i de les lleis, sinó també fer el possible per tal que aquelles reivindicacions i aquells objectius progressistes, transformadors, que inicialment es perceben com a parcials o sectorials, s'acabin fent realitat com a elements i objectius transversals, ja sigui en tot, en part o de forma successiva, però sempre per avançar en la construcció d'una hegemonia social i la consecució dels canvis estructurals que nosaltres defensem.

Aconseguir-ho requereix saber dirigir "la transició" del vell cap al nou, modificar conductes, canviar valors, legitimar nous conceptes, arrossegant el major nombre de sectors socials i d'opinió, tant per la força de les idees com per la força de les accions i les solucions que es poden i s'han d'impulsar des d'una posició de govern: canviant el que ens permeti la correlació de forces i posant les bases per a canvis posteriors.

El que se'ns demana, i el que ens demanem, és ser creïbles.

Els veritables problemes, els que ens fan mal, vénen quan perdem la capacitat d'explicar i d'explicar-nos amb convicció i amb coherència el que fem, el que transigim o el que deixem de fer, la capacitat de marcar perfil propi i mantenir de forma coherent el que és inherent en el nostre discurs.

Tenir clares les prioritats en l'acció de govern. Què volem capitalitzar com a força d'esquerres i ecologista?

Aquest canvi d'escenari ens obliga a sumar al nostre paper d'estabilitat, avui més competitiu i compartit, una clara identificació interna i externa de les nostres prioritats. Tal com va fer *Die Grünen* (Partit Verd Alemany) amb el tancament de les nuclears i la reforma de la Llei d'estrangeria, hem d'establir unes prioritats ja des del pacte de govern: quines accions volem fer i canviar per defensar que la nostra presència en el Govern marca la diferència? Quines són les accions que ICV hem liderat, què hem canviat, què no s'hauria fet (o s'hauria fet) sense nosaltres? En definitiva, en què som útils a l'esquerra i a l'ecologisme? Quina és i quina ha de ser l'aportació singular d'ICV al Govern?

Aquells sectors que en una època de mobilització política i social ens van portar al nostre creixement, i també a poder governar, ara reclamen que complim amb les expectatives que vam generar. Per tant, en la nostra acció quotidiana en el Govern i en les decisions que prenem hem de tenir clar si contribuïm o no a l'objectiu de transformar la societat i combatre les contradiccions del sistema en què vivim i que des de l'ecosocialisme sempre hem posat de manifest. Això no significa fer polítiques des del "tot o res", sinó que hem de saber governar la transició cap a la societat que volem. Tot allò que fem ara o allò que impedim que es faci en el curt termini ha de servir per avançar en una societat més democràtica, justa i ecològica. Tots els departaments del Govern han de treballar en aquesta línia. Si els nostres socis endeguen polítiques que no vagin en aquesta direcció, el nostre paper ha de ser constructiu però contundent a l'hora de defensar polítiques d'esquerres i ecologistes, ja que quan l'acció del Govern no vagi en aquesta línia la nostra aportació dins del Govern deixarà de tenir sentit.

Per tant, hem de projectar amb claredat no només el nostre inequívoc compromís amb el Govern d'esquerres, sinó una perspectiva il·lusionant de transformació des de l'esquerra, l'ecologisme, el feminisme i el catalanisme progressista. Cal construir una agenda roigverda i del catalanisme progressista per als propers anys, amb continguts, amb calendari, des del realisme però amb ambició.

Aquesta agenda ha de ser coherent amb l'acció de govern, però no es pot esgotar en l'acció de govern. El nostre projecte va molt més enllà del pacte d'Entesa, fruit d'un acord de coalició. I aquesta afirmació no especula amb majories alternatives, de les quals no volem formar part, sinó que vol esvaïr la sospita que el nostre horitzó polític és la propera contesa electoral, el pla de govern vigent, una sentència del Tribunal Constitucional o el que puguin decidir altres forces polítiques.

Un projecte comú, una acció coordinada. Un relat integral sobre el conjunt de les àrees de govern.

Però no és només important què fem al Govern sinó com fem política a les institucions.

La intensa acumulació d'experiències que ens està oferint l'acció de govern no ens pot fer perdre de vista que, en una societat mediatitzada, aquesta no és ni comunicada ni percebuda per part de la ciutadania de manera prou satisfactòria. Molt sovint els "continguts" són desplaçats per les "notícies", i l'acció de govern sol ser tractada per alguns mitjans de comunicació d'una manera dispersa, gens reflexiva i molt centrada en els aspectes polèmics i d'espectacle. En l'actual legislatura s'han posat de manifest les dificultats que tenim per projectar adequadament al conjunt de la ciutadania les nostres decisions i propostes en el Govern de la Generalitat. Aquestes tenen el seu origen principal en l'oposició radical a les nostres polítiques per part de poderosos sectors mediàtics i econòmics, que fan difícil que el nostre missatge arribi amb nitidesa a la majoria de la gent. Però alhora, aquestes dificultats ens han de fer reflexionar sobre la manera com realitzem l'actuació comunicativa de la nostra acció de govern. Per això, pensem que és absolutament necessari trobar maneres d'aconseguir comunicar amb major claredat i "pedagogia" les nostres actuacions al Govern.

A nivell de partit cal fomentar el debat intern en l'elaboració de les nostres polítiques i establir més i millors canals de participació del conjunt de l'organització en la presa de decisions. En aquesta línia, fora bo estudiar maneres de treure'n més profit de les possibilitats que ofereix en l'àmbit de la participació interna l'ús de les noves tecnologies.

Per això, **no podem pressuposar que la bona feina és garantia d'èxit si no va acompanyada d'un bon discurs, integral, de perfil polític clar, ideològicament fort i dirigit principalment a aquells sectors que ens donen suport polític i social. Ens cal comunicar millor externament però també internament**, per capitalitzar la nostra acció política al Govern i al partit i evitar caure en la trampa mediàtica perquè els altres partits no ens marquin l'agenda.

Si volem que la nostra acció de govern serveixi per enfortir el nostre projecte, hem de tenir molt present en tot moment a qui ens adrecem quan fem política.

Després de 23 anys de CiU podem dir que hem canviat el Govern, però l'hegemonia cultural i mediàtica continua estant a les mans de la gent poderosa.

Aquesta situació provoca que una gran majoria de la ciutadania encara es pugui sentir frustrada o desil·lusionada i per tant no se senti representada per les institucions. És aquí on ICV tenim un ampli camí per recórrer i ens hem d'erigir dins del Govern com a la força garant dels drets de la classe treballadora i defensora dels serveis públics que garanteixen benestar a la gran majoria de la població. Ja que som la força més petita en aquest Govern, cal que totes les decisions que prenem ens ajudin a enfortir el projecte d'esquerra verda nacional, per poder ser cada vegada més decisives i decisius.

La necessitat de fer un discurs global sobre totes les àrees del Govern, sobre un model integral de país, és cada vegada més urgent. Aquest es podrà projectar sovint des dels nostres portaveus al Govern, i en tot cas, cal assegurar que es faci des del partit. De forma coordinada entre els dos àmbits, el nostre objectiu ha de ser tenir opinió de tot i en qualsevol moment.

Una estratègia comunicativa pensada des de les característiques del nostre ideari, la nostra organització i el nostre electorat és una eina imprescindible. Aquesta estratègia caldrà que tingui en compte les possibilitats que ens donen les TIC per assolir aquests objectius i innovar en els canals i les vies de comunicació per arribar als sectors que ens interessin, i per arribar-hi sense intèrprets intermedis que tergiversin o desviïn el nostre missatge. Plantejar-nos com comunicar de forma més efectiva ha de ser una prioritat del partit i de la nostra gent al Govern, i caldrà destinar-hi el temps i els recursos necessaris per poder aplicar nous instruments el més aviat possible.

Cercar les nostres aliances naturals a l'hora d'endegar polítiques del Govern.

La nostra experiència al Govern ens ha ensenyat que una part de l'èxit de les mesures que endeguem consisteix en un treball previ amb les i els nostres "aliats naturals" La nostra força institucional és imprescindible però no suficient per arribar a assolir els nostres objectius.

Hem de normalitzar que les contradiccions entre els moviments socials i un partit al Govern formen part d'una dialèctica que pot arribar a ser enriquidora. En aquest sentit, de la mateixa manera que els moviments socials amb què hem teixit històricament complicitats han d'assumir que aquestes contradiccions no són desercions, Iniciativa ha d'assumir que prendre decisions sense suport social i territorial és un camí segur cap al bloqueig i la debilitat davant de les veritables oposicions a les nostres polítiques.

El paper fonamental de les organitzacions territorials i dels àmbits.

Per canalitzar aquesta relació, les organitzacions territorials, els àmbits, les sectorials i el grup parlamentari han de ser una eina més habitual de relació amb els nostres àmbits de govern i entre ells mateixos. El seu paper és cabdal des de molts punts de vista. Per una banda, faciliten la socialització de la nostra tasca institucional. A la vegada, són elements claus per prevenir conflictes o facilitar-ne les vies de resolució. Per altra banda, són font de coneixement i suport a la tasca de govern, a partir de les seves propostes i anàlisis crítiques.

Les polítiques que gestionem en general i les que tenen més relació amb el territori o amb moviments lligats al territori en particular, han de ser una prioritat a l'hora d'afinar la dinàmica partit-Govern. La relació entre les nostres estructures al partit i al Govern poden entrar per aquest motiu en moments de tensió, de debat. Cal assumir com a lògiques aquestes tensions, produïdes des de la complicitat i en un projecte compartit, lluny de posicionaments adversos.

Participació del partit en les decisions estratègiques de govern.

Si cal millorar la canalització de la interlocució política, també s'ha reforçar la socialització de les decisions estratègiques del partit respecte del Govern. Aquest increment de la participació del partit en l'orientació de la nostra acció de govern requereix uns òrgans de direcció plenament operatius.

Una major i plena coordinació partit-Govern és l'única via per fer realitat la síntesi de la nostra actitud política: ICV és un partit de lluita i de govern.

Els òrgans formals de direcció d'ICV han de funcionar amb regularitat, ja que són els que tenen legitimitat per marcar l'acció d'ICV dins del Govern.

6.4. Un partit dinàmic, il·lusonat, innovador i proper.

Nous reptes per generar noves propostes.

Un partit sempre ha de tenir temps i espai per pensar. Això pren encara més una especial importància quan s'està davant de tasques institucionals. ICV ha de recuperar i ampliar el treball de reflexió, sense les preses de les conteses electorals i les urgències de la gestió. **Cal anar més enllà de l'acumulació de bones experiències o de la confecció del programa electoral. Cal donar un impuls a l'elaboració de l'ideari ecosocialista.**

L'Assemblea Nacional proposa per al proper mandat prioritzar l'esforç per fer-ho amb la cabdal tasca al Govern de la Generalitat i al món local. **La Fundació Nous Horitzons és l'instrument idoni per desenvolupar aquesta reflexió de l'esquerra verda nacional**, per avançar propostes de futur amb rigor i facilitar un espai de connexió amb els sectors més innovadors i dinàmics de l'esquerra i l'ecologisme, en el pla nacional, estatal, europeu i internacional. Especialment rellevant és l'acord estable de col·laboració amb la Fundació Heinrich Böll, que representa una línia estratègica i de futur. **Caldrà donar suport a l'FNH en el compliment d'aquesta tasca, per tal d'esdevenir un veritable centre de referència del pensament ecosocialista.**

Radicalitat democràtica.

La radicalitat democràtica forma part de la naturalesa del nostre discurs. Aquest discurs s'ha convertit en pràctica, per exemple, en l'acció de govern de la Generalitat, impulsant una política de participació pionera. No obstant això, ICV ha d'actualitzar el discurs i donar un nou impuls a les accions lligades a la democràcia participativa, tant en la societat com en el partit. **Part del nostre èxit és la constatació que alguns dels nostres punts programàtics més radicals i innovadors s'han integrat en el discurs d'altres forces polítiques.**

En la societat, ICV ha de seguir sent el referent d'un profund discurs ètic i de valors sobre la democràcia, sobre la necessitat del canvi en les institucions. Hem de ser agents de canvi constant, hem de ser qui obri les institucions a la ciutadania. Això vol dir redistribuir el poder polític obrint-lo a nous actors.

Caldrà també un discurs clar cap a la gent poderosa contra la concentració de les decisions en un grup reduït, ja sigui en el pla internacional o bé en el català i no exclusivament en períodes electorals. Per això és fonamental que en la nostra acció de govern marquem la diferència per fer política de manera diferent. L'austeritat, la transparència, el diàleg, la complicitat amb els actors implicats han de regir el nostre dia a dia. Cal, també, seguir explorant la pràctica dels pressupostos participatius.

En el partit hem de fer una veritable actualització de les pràctiques i de les formes.

El nostre compromís ètic ha d'enllaçar amb els valors republicans, entesos no solament com a la defensa d'un canvi en la forma política de l'Estat, de la monarquia a la república, sinó també com a la pedagogia de la cosa pública, la transparència i honestetat amb la gestió del diner públic i dels serveis públics. En aquest sentit, ICV es proposa combatre els privilegis que tant desacrediten les institucions i les persones que les representen, i defensar criteris d'austeritat i rigor en el funcionament de les administracions, especialment en les partides destinades a protocol i publicitat.

Avui no està clar que se'ns percebi com un partit més radical en termes democràtics que la resta. No s'ha de confondre assemblearisme amb radicalitat democràtica. Tampoc no es tracta de caure en el gest publicitari o estètic. Però **no podem viure de rendes: cal explorar si estem en primera línia quan parlem de democràcia participativa dins del partit.**

Un partit i un Govern permeables i que creen xarxa social.

El partit ha tingut sempre la necessitat de teixir xarxes i complicitats amb les organitzacions i els moviments socials. Per això no només és important fer debat intern sobre les nostres propostes, sinó també que els nostres adherits i adherides, regidors i regidores i diputats i diputades formin part de xarxes sectorials o territorials progressistes que impulsin mobilitzacions i processos de conscienciació entre la població (especialment amb els sindicats i les entitats ecologistes, veïnals i feministes). **La nostra cultura política sempre ha entès que els debats polítics es donen entre blocs socials, culturals i polítics, i com a partit transformador sempre ens hem nodrit i hem crescut gràcies a les aliances amb altres moviments, fins i tot més enllà de l'àmbit català o europeu.** Alguns exemples de bones experiències i que han contribuït a la nostra renovació ideològica i dinamització van ser els contactes amb els moviments sindicals i de l'esquerra llatinoamericana, com el PT de Brasil.

Aquests exemples ens han de servir per no oblidar que en molts casos la xarxa d'actors rellevants a Catalunya, visibles i mediàtics, no ha canviat, però que hi ha una xarxa important de moviments i actors possiblement no tan visibles que són els que han de sentir-se representats per ICV.

Així doncs, el Govern (amb els departaments gestionats per ICV al capdavant) ha de proposar-se capgirar aquesta situació. **Per això cal assegurar la presència d'ICV en els espais on participa, tant en les reunions que es fan habitualment com en les manifestacions a què donem suport.** En aquest sentit, és important que a aquestes mobilitzacions hi assisteixin no només un elevat nombre de militants sinó també de càrrecs públics i cares conegudes en el si del partit. Cal establir complicitats i empoderar els sectors socials (i les seves organitzacions), que fins ara han ocupat la segona i la tercera fila del debat polític i social català. La nostra gestió, amb les polítiques i amb els gestos, ha de permetre diversificar la xarxa d'actors. Hem de donar protagonisme a les polítiques per a la interlocució amb les organitzacions dels treballadors i les treballadores, els grups ecologistes i les associacions veïnals i el teixit associatiu. Això és bo per al país, és bo per al Govern i és bo per als valors de l'esquerra verda, ja que la política ecosocialista, que implica un grau important de conscienciació i de canvis d'hàbits, no pot avançar només des dels despatxos

oficials, i necessita la implicació dels moviments socials i d'àmplies capes de la societat. Per tant, la cerca d'aquesta complicitat ha de formar part inseparable de la nostra acció de govern.

Nosaltres som el partit de la mà del qual determinats sectors de la societat guanyen influència i capacitat de marcar l'agenda del debat públic a Catalunya.

Això ha de formar part també del relat de la nostra acció de govern, en la mesura que parla de continguts i d'actituds, del roig i del verd, i apel·la tant les i els nostres nous votants com les i els tradicionals.

Un partit de lluita i de govern com ho som ha de prioritzar no només el manteniment d'aquestes xarxes, sinó la seva ampliació. **El Govern és un instrument per transformar, però també ha de ser un instrument per ampliar l'hegemonia democràtica de les nostres idees, una plataforma excepcional per explicar, convèncer i ampliar el suport social del nostre ideari i compromís polític. Aquest objectiu ha de ser determinant en la propera etapa i exigeix una organització permeable i dinàmica i amb forts lideratges al Govern.**

Un partit de lluita i de govern.

Cal tenir en compte, en definitiva, que **una formació política com la nostra requereix que, a banda de la fonamental bona gestió, del dia a dia, faci un esforç constant per canalitzar corrents de fons que valoren també aspectes lligats a elements més ideològics i identitaris.** ICV té una llarga experiència en recollir aquests anhels quan ha estat a l'oposició; ara el repte continua sent combinar-ho i connectar-ho amb l'acció de govern.

Per a l'esquerra verda nacional no existeix disjuntiva entre acció de govern i lluita transformadora, entre tenir un peu al carrer i un altre a les institucions. No tenim vocació de marginalitat; la nostra cultura crítica, de la qual l'esquerra sempre s'ha sentit orgullosa, ens fa entendre l'acció de govern com a un instrument potent al servei del canvi. **En aquest sentit, un dels nostre dèficits històrics, l'accés al Govern de Catalunya i la credibilitat en la seva gestió, es troba a prop de ser superat.**

Però no ens conformem amb la realitat que tenim davant. No estem al Govern pel fet de ser-hi, sinó com a un instrument fonamental de transformació. Per això la nostra acció política es fonamenta d'una banda en la gestió, però d'una altra posant de manifest les contradiccions del sistema capitalista, injust i insostenible, i proposant alternatives per superar-les.

Iniciativa ha de transmetre sempre amb força que governar serveix per fer realitat la nostra lluita, el nostre anhel de justícia, igualtat, solidaritat i llibertat. Perquè som un partit de lluita al Govern.

7. Les polítiques feministes del segle XXI.

Parlar avui de polítiques feministes implica fer referència, almenys, a tres qüestions fonamentals: 1) la representació de les dones en política així com en les organitzacions socials i econòmiques, 2) la inclusió dels drets de les dones i l'equitat de gènere en l'agenda política, i 3) la relació i les dinàmiques pròpies del moviment feminista.

La primera qüestió fa referència a la presència; és a dir, a quantes dones participen en les institucions polítiques i, en especial, en els òrgans de decisió.

La segona, a la resposta de les institucions polítiques i en les pròpies de la vida social i econòmica del país, i en especial en els seus òrgans de decisió –des dels partits al Govern–, per incloure els interessos de les dones i l'equitat de gènere en les seves agendes i al procés de transformació en polítiques públiques des de les institucions de govern. Al costat d'aquests dos factors camina la relació amb el moviment feminista, principal impulsor de l'agenda per a la transformació dels drets de les dones.

Actualment ens trobem en un moment clau pel que fa a aquests aspectes. Els canvis normatius produïts en els darrers anys signifiquen un avenç formal molt destacable per a les dones i els seus drets al conjunt de l'Estat, i el més important de tot és que aquest procés és irreversible. D'altra banda, les dones estan entrant en les primers llocs de la política institucional, especialment al Govern de l'Estat i als dos partits estatals majoritaris.

A ICV, el nou escenari ens situa davant de reptes importants com a força política que es reclama feminista i que vol continuar liderant les polítiques feministes al segle XXI des d'una perspectiva transformadora i de radicalitat democràtica. D'una banda, els avenços normatius ens empenyen a abordar amb profunditat temàtiques que només una força com ICV pot liderar, com la relació entre les dones i l'economia, la interseccionalitat de les discriminacions (dones grans, dones immigrades, dones joves, etc.), el dret a l'avortament lliure i gratuït, o la cerca de nous enfocaments per al tractament del problema dels temps de vida. De l'altra, ens confronta com a partit feminista en el repte d'incorporar dones en llocs de poder, tant en el partit com en les institucions.

Ara més que mai, són les polítiques, els fets i els resultats –molt més que el discurs– i la coherència d'aquestes entre el partit i les institucions, allò que marca la posició de lideratge de les polítiques feministes a casa nostra i arreu de l'Estat.

7.1. Nous marcs normatius i de polítiques a favor de les dones.

7.1.1. El Govern d'Esquerres: a Catalunya cal fer una valoració molt positiva de les polítiques públiques per afavorir la igualtat i la llibertat de les dones que s'han produït en el marc del Govern d'esquerres.

En són exemples clars el nou Estatut de Catalunya, un pas històric per fer visibles els drets de les dones, i el 5è i el 6è Pla de Polítiques de Dones del Govern. Ambdós plans han estat dotats de pressupost econòmic a partir dels compromisos de tots els departaments. L'aprovació de la Llei dels Drets de les Dones per a l'eradicació de la violència masclista, una llei profundament innovadora, amb uns trets especialment destacables, adopta la

perspectiva dels drets de les dones i tracta de fugir de polítiques merament assistencialistes o individualitzadores de la problemàtica de la violència envers les dones.

Aquesta Llei reconeix no una única forma de violència, la física, sinó també la violència psíquica, sexual o econòmica. Ja s'ha iniciat el procés d'elaboració de la Llei catalana d'igualtat, una norma clau per assolir l'equitat de gènere en tots els àmbits socials a Catalunya. I en aquestes fites s'ha comptat amb la participació activa i el suport del teixit associatiu.

Una mancança important del primer Govern d'esquerres ha estat la negociació entorn la defensa dels drets de les dones que exerceixen la prostitució, que va fer evident que la manca de voluntat de les altres forces polítiques va impedir fer un catàleg de polítiques en aquest sentit. El Pla de Govern 2007-2010 no va recollir la defensa dels drets de les treballadores i treballadors sexuals com un dels objectius de l'actual Govern. Malgrat això, per a ICV és imprescindible avançar, en aquesta legislatura, en el reconeixement dels drets de les treballadores i treballadors sexuals en el marc competencial que ens atorga l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, d'una forma interdisciplinària, amb la constitució d'una taula interdepartamental del Govern de la Generalitat i la participació de les organitzacions i entitats civils implicades.

D'altra banda, la persecució i el càstig de les xarxes d'explotació sexual ha de ser una prioritat política per al Govern de la Generalitat en el marc de les seves competències. Moltes treballadores sexuals són estrangeres que es troben en situació de vulnerabilitat legal; cal una protecció efectiva de les dones per tal que puguin sortir d'aquestes xarxes.

ICV i Dones amb Iniciativa, a través de les institucions i de l'organització, han contribuït de manera essencial al desenvolupament d'aquest catàleg de polítiques de Dones del Govern d'esquerres. Però la nostra influència en el Govern també s'ha construït en base a l'impuls de polítiques pròpies en les nostres àrees de govern, que ens reforcen com a força política feminista compromesa en fer efectius els drets de les dones. D'aquesta manera, en el departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, s'ha creat el Programa per a l'Equitat de Gènere, una experiència pionera en el conjunt del Govern, i el Programa de seguretat contra la violència masclista.

7.1.2. Els governs locals són una pota cabdal en les polítiques públiques a favor de les dones a Catalunya.

La coalició ICV-EUiA-EPM té un nombre significatiu de regidories de les dones o d'igualtat. Després de les eleccions de maig de 2008, el grup d'ICV a Barcelona passava a ocupar la Regidoria de les Dones de l'Ajuntament de Barcelona, una de les àrees de més influència en polítiques de dones a Catalunya i en el conjunt de l'Estat. Cal que imprimim una petjada pròpia en aquests espais. En aquest sentit, la majoria de polítiques de dones dutes a terme des d'ICV-EUiA-EPM tenen una regidoria pròpia, un protocol d'atenció a les víctimes de violència i un consell de participació de les dones. El repte, però, és continuar avançant en la doble estratègia: de visibilitat i de transversalitat. Això vol dir mantenir (i tenir allà on no hi és), regidoria pròpia, amb reconeixement i capacitat d'interlocució dins i fora de l'ajuntament i a la vegada acomplir una funció d'impuls i coordinació per tal que el conjunt de regidories facin seves les necessitats de les dones. **A més a més, la nostra formació política hauria de ser pionera en les polítiques dels temps, a través dels**

pactes locals dels temps, que van associades al nostre discurs en el sentit de donar prioritat a la vida quotidiana. La regidoria de la Dona de l'Ajuntament de Terrassa està sent pionera en aquesta experiència. A la vegada, la perspectiva feminista en l'àmbit local implica l'empoderament de les dones als pobles i a les ciutats; és a dir, cal donar suport a la creació d'espais perquè les dones puguin treballar i **facilitar la incorporació en els ja existents**, expressar i reclamar políticament les seves demandes, i reforçar consells de participació amb veritable capacitat política, allunyant-nos d'una perspectiva paternalista, i definint les polítiques de dones en l'àmbit local en xarxa.

7.1.3. L'Estat espanyol, en l'àmbit polític, s'ha transformat, des de la perspectiva de gènere, a una velocitat i amb una dimensió molt notable.

D'una banda, hi ha hagut un increment molt rellevant de dones en els espais formalitzats de la política representativa. En segon lloc, hi ha hagut un avenç en el marc normatiu a l'Estat, especialment amb l'aprovació de normativa en matèria d'equitat de gènere, com la Llei contra la violència de gènere i la Llei per a la igualtat efectiva entre dones i homes. Si bé, al nostre parer, la Llei d'igualtat podria haver tingut un contingut més ambiciós, és cert que, depenent del seu desplegament, pot repercutir de forma positiva en la vida quotidiana de les dones. Però no podem obviar que també pot tenir els seus efectes negatius si no s'evita l'economia submergida i la manca de formació i la poca autonomia de les persones cuidadores. En tot cas, el govern Zapatero ha sabut presentar-se com un Govern amb un fort compromís vers les dones. Aquestes noves normes, la composició paritària del Govern central, la designació per segon cop d'una vicepresidenta i el nou Ministeri d'Igualtat, han situat el govern Zapatero en una posició pública de lideratge pel que fa a la igualtat entre dones i homes.

S'ha de dir, però, que aquests avenços fonamentals contrasten amb la persistència d'unes relacions socials fortament marcades en termes de patriarcat, i que s'expliquen per un bagatge cultural i polític marcat pel franquisme, alguns mitjans de comunicació, pel pes de la jerarquia catòlica i una manca flagrant de polítiques de benestar presents, de formes diverses però molt més avançades, a la UE-15.

7.2. El feminisme i els moviments de dones.

Després d'un moviment feminista en gran efervescència a finals dels anys 70 i durant els 80, els moviments de dones a Catalunya i a l'Estat han viscut una forta diversificació i fragmentació, i les estratègies d'acció política han pres noves formes, especialment mitjançant la seva institucionalització (moltes activistes feministes han fet política institucional, sobretot local, i han impulsat idees com la de la transversalitat, la creació de consells de participació, etc), i també en una notable producció de reflexió en l'esfera acadèmica.

També, però, s'ha donat resposta a nous conflictes polítics i socials. En el darrer període podem destacar el protagonisme de les entitats que treballen entorn a la prostitució en el cas de la crítica a l'Ordenança del Civisme de l'Ajuntament de Barcelona, o la iniciativa d'Ahotsak, dones basques polítiques per la pau a través del diàleg, que han obtingut suport també de dones individuals i de partits a Catalunya. A casa nostra cal destacar en el darrer

període la realització de la Gran Trobada de Dones impulsada per la Xarxa Feminista, que va tenir lloc durant el mes de juny de 2006 a Barcelona. Aquesta trobada commemorava els 30 anys de les primeres Jornades Catalanes de la Dona i pretenia posar al dia l'agenda política feminista al nostre país, a partir de la participació de les organitzacions de dones i les dones individuals de diferents sensibilitats. L'assistència a aquesta jornada va ser moderada, i la riquesa de la diversitat en la participació va limitar la possibilitat de trobar els comuns denominadors polítics de les feministes al nostre país. **Més recentment, s'ha de destacar el lideratge i la presència pública de les entitats de dones arrel de la Campanya a favor del Dret a l'Avortament Lliure i Gratuït, en la qual Dones amb Iniciativa hi ha participat activament.**

La reivindicació de les dones al propi cos ha marcat les campanyes de les dues fites anuals de més transcendència per a les dones: el 25 de novembre i el 8 de març.

En general, però, el limitat impacte de les mobilitzacions del 25 de novembre i el 8 de març en el darrer període evidencien que el feminisme hegemònic en el moviment organitzat a Catalunya, basat en el pensament de la diferència sexual, viu moments de transició. L'assimilació institucional del seu discurs, la llunyania de la realitat quotidiana de moltes dones i la manca d'experiències joves que puguin donar noves paraules als fets, haurien de ser elements de reflexió per a la seva revitalització.

Per valorar la situació del moviment de dones, cal també fixar-se en el panorama de les entitats locals de dones. Aquestes entitats viuen un moment difícil, malgrat que tenen un suport institucional sense precedents. Possiblement la dificultat rau en la manca de renovació en la participació. Cal fer una reflexió crítica sobre l'obertura de les organitzacions de dones i feministes a les dones joves. Els grups de dones i el feminisme organitzat ha de detectar en quins espais, de quines formes i a partir de quines experiències i demandes participen les dones joves a Catalunya.

7.3. La feminització d'ICV: un repte pendent.

L'objectiu polític de la feminització d'ICV ha estat una qüestió central per a l'organització de Dones amb Iniciativa des dels seus inicis. Ha estat, però, després de la VII Assemblea de Dones amb Iniciativa (febrer 2007) que ha ocupat un espai central en les relacions entre Dones i ICV.

Abans de la VII Assemblea de Dones amb Iniciativa cal destacar la posada en marxa de diverses iniciatives. D'una banda cal destacar l'aprovació en el CN d'ICV del Pla de feminització de les organitzacions territorials d'ICV i del Pla d'extensió territorial de Dones amb Iniciativa, en el marc del Pla d'extensió territorial d'ICV. En aquest marc cal destacar els Plans pilot territorials per a la feminització d'ICV. Es van iniciar els treballs a tres localitats: Molins de Rei, Mataró i Reus. A ICV, després de la darrera Assemblea, els principals òrgans de direcció es van constituir sobre la base de la paritat.

Cal destacar que per primer cop les llistes autonòmiques de 2006 tenien més d'un 40% de dones. Aquest fet ha estat un avenç no només quantitatiu sinó qualitatiu en la configuració de llistes electorals d'ICV. Després de l'aprovació de la Llei d'igualtat (març de 2007), on s'estableix una quota del 60/40 per a ambdós sexes, ICV no ha tingut dificultats considerables per fer complir la Llei en les seves llistes electorals. En les darreres eleccions

municipals, prop del 40% de les candidatures en els municipis més grans de Catalunya van estar encapçalades per dones, malgrat que els resultats no van ser els esperats quant a la representació de dones i homes en els grups municipals d'ICV. En les candidatures per a les eleccions generals de 2008, els caps de llista de les quatre províncies eren homes. El sistema d'ordenació en cremallera ha estat de difícil compliment en alguns casos, entre d'altres raons, per la dificultat afegida que suposa fer unes llistes de coalició.

La insuficient presència de dones, tant en les nostres àrees de govern en les dues edicions del Govern d'Esquerres com en la cúpula de la formació, han suposat un greu retrocés en la feminització de la nostra força política, així com un símptoma clar de la falta de profunditat en el compromís d'ICV amb la seva feminització. Tampoc l'avenç organitzatiu propi de Dones amb Iniciativa no s'ha traduït en influència política en el si d'ICV en moments estratègics com aquests. A la vegada, aquesta manca de presència de les dones en els primers nivells del partit i del Govern suggereix que ICV tendeix cap a la feminització només de forma superficial o formal, fins al punt de prendre acords polítics sobre la composició en els espais de decisió, que semblen tenir només una validesa parcial. Això demostra una resistència a la transformació d'ICV per traslladar en fets allò que semblaria assumit en el discurs.

Arrel d'una representació d'ICV no paritària entre dones i homes en el Govern de la Generalitat, el Consell Nacional d'ICV ha promogut la realització d'un debat en profunditat sobre aquesta qüestió, que finalment ha pres la forma d'una "Convenció de Gènere d'ICV" en el marc de la 9a Assemblea Nacional d'ICV.

Avui, que fins i tot el PSOE i el PP han incorporat dones en els primers llocs de la direcció, ICV té el repte clau de complir amb el principi de paritat en els llocs de decisió i visibilitat política de l'organització sortint de la 9a Assemblea. **També en les organitzacions territorials s'ha de treballar perquè les dones puguin desenvolupar una militància adequada a les seves expectatives i per assolir la paritat en els llocs de direcció.** En aquest sentit, cal que l'estratègia de creixement de l'organització d'ICV prioritzi l'extensió entre les dones –actualment les dones són un 33% de l'afiliació–, de manera que la base femenina del partit s'eixampli.

Tampoc no podem oblidar el valor estratègic, també des d'un punt de vista electoral, que representa per a qualsevol força política incorporar el major nombre de dones possible entre les seves files, però encara més en el cas d'un partit d'esquerres i feminista com ICV.

La paritat vol que dones i homes participin de manera equitativa en tots els espais i, en especial, en els llocs de decisió. **En una estructura de tradició masculina, la paritat implica també que els homes hauran de cedir espais de poder per tal que noves dones s'incorporin als primers llocs de la política, a escala nacional i territorial.**

7.4. Propostes de futur per a la feminització de la política i de l'agenda pública, en el partit i en el Govern.

7.4.1. Feminització d'ICV: quant a l'objectiu de la feminització d'ICV, l'Assemblea recollirà els acords presos en la Convenció de Gènere del 4 d'octubre de 2008.

En el sentit de:

- Feminitzar ICV per fer possible un nou pacte entre dones i homes.
- Ampliar la participació de les dones en llocs de decisió incorporant la paritat (40/60) en l'organització i en els càrrecs institucionals.
- Ampliar la militància de dones (amb un 33% de dones adherides actualment, és clar que el futur de l'organització està en l'extensió entre les dones).
- Enfortir l'estratègia de la transversalitat de la perspectiva de gènere en el funcionament i en l'acció política i programàtica d'ICV.
- Modificar l'organització dels temps en el si d'ICV.
- Incorporar mesures per fer desaparèixer les diferències de rols, origen de les discriminacions per raó de sexe i de gènere.
- Incorporar la diferència de dinàmiques en funció dels interessos generacionals.
- Afavorir la utilització del llenguatge no sexista.

7.4.2. Inclusió dels drets de les dones i l'equitat de gènere en l'agenda política a ICV i en les institucions.

Pel que fa al proper mandat assembleari, cal apuntar quines són, per a nosaltres, les polítiques prioritàries des d'una perspectiva feminista i de radicalitat democràtica:

- **L'aprovació de la Llei d'igualtat entre dones i homes a Catalunya**, a partir d'un procés participatiu amb les dones i les associacions implicades i que inclogui mesures efectives per a la igualtat real entre dones i homes i per a l'empoderament de les dones.
- **L'aplicació de la Llei de prestacions socials** i l'augment de les rendes mínimes. Que s'incrementin i accelerin les millores de les pensions iniciades pel Govern.
- **Garantir la lliure decisió de les dones al propi cos amb una nova llei que reconegui l'avortament lliure, gratuït i integrat a la xarxa pública.**
- **Avançar en la regulació sobre noves polítiques del temps** amb propostes innovadores i de radicalitat democràtica perquè dones i homes puguin compartir els temps, els treballs i la riquesa.
- **Garantir els drets econòmics de les dones**, incorporant la perspectiva de gènere a les polítiques fiscals.
- **Garantir els drets econòmics de les vídues o dones grans**, que pels rols de gènere, es troben després de treballar tota la vida dins o fora de la llar sense una prestació de jubilació digna.
- **Reconeixement dels drets de les dones immigrades.** Lluitar contra la doble discriminació, pel fet de ser dones i pel fet de ser migrades, amb especial atenció a l'àmbit laboral. Enfocar la capacitat d'agència de les dones, destacar el seu protagonisme i no només la vulnerabilitat a la qual estan exposades.
- **Reconeixement dels drets de les treballadores i treballadors sexuals i lluita contra la tracta**, defugint d'una perspectiva d'ordre públic. En el Govern de la Generalitat, en el marc competencial que ens atorga l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. Reclamar la legalització del treball sexual a l'Estat.
- **Al Parlament de Catalunya: modificació del reglament del Parlament per fer legislativa la Comissió dels Drets de les Dones** perquè la Llei catalana d'igualtat pugui ser aprovada allà on li correspon.

Altres polítiques a desenvolupar en el proper període són:

- **És prioritària la universalització de l'atenció domiciliària.** També cal que s'executi amb el pressupost necessari la Llei de serveis socials i el Pla d'acció per a la inclusió i la cohesió social. Aquests són instruments bàsics contra la feminització de la pobresa.
- **Que la Llei d'igualtat inclogui una perspectiva de polítiques del temps, i abordi tant els que tenen lloc en el mercat laboral, com els que no es remuneren però que són essencials per al sosteniment de la vida, com la cura de les persones o el treball domèstic.** Això implica la reorganització del conjunt dels horaris, tant en l'àmbit laboral com pel que fa als serveis públics i privats, transports, etc. tenint en compte les necessitats de les persones en les diferents etapes vitals i donant valor a la vida quotidiana. Nosaltres sempre hem conciliat, però volem repartir totes les tasques, les productives i les reproductives.
- **Que les polítiques laborals i econòmiques atenguin de forma prioritària la realitat de l'exclusió i la discriminació de les dones en el mercat de treball.**
- **L'aprovació d'una llei electoral catalana que inclogui criteris de paritat i de millora de la qualitat democràtica com a mitjà per a la feminització de la política.**
- Que el Govern de Catalunya dugui a terme, de forma pionera a l'Estat, **els Pressupostos amb perspectiva de gènere.**
- **El desplegament de la Llei dels drets de les dones per a l'eradicació de la violència masclista.**
- **Mesures per a la garantia dels drets dels treballadors i les treballadores en l'àmbit del treball sexual.** Redactar i aprovar una llei sobre el treball sexual i la prostitució.
- **Adoptar la perspectiva de gènere en l'atenció sanitària,** tenint en compte que les diferències entre homes i dones en la salut, així com les diferències socials entre homes i dones, provoca una pitjor qualitat de vida per a les dones.
- **Garantir la transparència en el finançament per part de l'administració pública catalana de la interrupció voluntària de l'embaràs,** com a requisit imprescindible per garantir el dret de les dones al seu propi cos.

A més, totes les àrees de gestió que estan governades per ICV han d'adoptar la perspectiva de gènere.

8. Les polítiques d'ICV a nivell d'Estat.

El context és el d'agudització de les contradiccions, i no només a nivell econòmic, sinó també des d'una perspectiva social, ambiental, o des de l'horitzó i la necessitat d'avançar cap al reconeixement de la plurinacionalitat de l'Estat, del dret a l'autodeterminació de les nacions que el componen i cap a un model d'Estat federal plurinacional.

Els propers quatre anys són anys de cruïlla a nivell d'Estat, tant des de la perspectiva de com afrontar la situació econòmica, passant pel model d'Estat i acabant per l'ampliació de drets i llibertats.

En un context de majors dificultats tenim l'oportunitat i l'espai per poder expressar les nostres idees. I al costat d'aquest nou escenari es dibuixen uns resultats electorals que atorguen al PSOE la responsabilitat d'haver d'afrontar els principals reptes de la nostra

societat amb un menor pes de la influència que puguem marcar des de l'esquerra, l'ecologisme o el federalisme.

Malgrat un dels relats més d'esquerres que s'han fet mai per part d'un president de Govern, hi ha una política clarament contradictòria amb aquest relat; una política econòmica continuista embrancada amb una política social més basada en els xecs que no pas en els drets; un discurs sobre la immigració que situa les persones immigrades més com a mà d'obra que com a ciutadans i ciutadanes; i ara, una pràctica recentralitzadora que mira de disputar "l'espanyolitat" a la dreta amb una renúncia clara a avançar cap a un model federal.

La responsabilitat d'ICV és la de poder articular una proposta que pugui guanyar pes i influència des de la perspectiva d'una esquerra verda renovada i federalista. I aspirem a representar la veu de la gent d'esquerres, ecologista i catalanista al Congrés dels Diputats. Una reforma de la Llei electoral a l'Estat espanyol que garanteixi més proporcionalitat en la representació (una persona, un vot).

8.1. La crisi d'un model.

Els propers anys vénen marcats per una de les situacions més complexes en multitud d'aspectes i nivells, començant per la vessant econòmica.

Després d'anys de forts nivells de creixement, la crisi financera i l'escalada de preus dels carburants i de les matèries primeres ha afectat a nivell global. Però és a casa nostra on la crisi té segurament un impacte major, potser pel fet d'haver-nos instal·lat en un model basat en la construcció, amb un fort endeutament, i de forta ineficiència energètica. A això se li suma una ocupació de baixa qualitat i una riquesa generada que no ha anat acompanyada d'una redistribució de les rendes.

Hi ha qui es va instal·lar en el diner fàcil i va renunciar a canviar el model en un escenari de creixement, i la conseqüència és un model que té aspectes de profund desequilibri en matèria salarial i social i una extraordinària petjada ecològica. Però la resposta pot acabar sent la de sempre: ajustos salarials i reproduir l'única manera que sabem sortir de les crisis, amb construcció, obra pública i perpetuació d'un cert "desarrollisme", sense entendre que la variable energètica fa diferent aquesta crisi, i que la nostra economia no pot respondre perpetuant les desigualtats.

Si l'opció és fer polítiques pretensament moderades com si no hi hagués una majoria alternativa, és perquè hi ha una renúncia a fer polítiques amb una marcada agenda social i ambiental. **Si es vol, es poden fer polítiques d'esquerres. Ningú no es pot excusar en l'aritmètica parlamentària. Al Congrés hi ha prou vots d'esquerres com per afrontar els reptes d'avui des d'aquesta perspectiva.**

Per definir una agenda d'esquerres, gens neutre i totalment compromesa, cal exigir una política anticíclica efectiva, assumint la capacitat d'endeutar-se de les administracions, i amb una política fiscal que faci que qui que més s'ha enriquit els darrers anys pagui els costos d'anys de retallades.

8.2. Dels xecs als drets.

L'eixamplament de drets de forma efectiva, amb millors polítiques públiques, és la millor manera de respondre davant d'una situació econòmica adversa. La creació de riquesa dels darrers anys no ha servit per a una reducció de les desigualtats, en no convergir socialment amb Europa.

En aquest context, davant de les polítiques fàcils i antigues del xecs, o de les rebaixes d'impostos a qui més tenen (Impost de Patrimoni), l'ampliació de l'Estat de Benestar a favor de polítiques que garanteixin l'autonomia personal o l'educació de 0-3 anys significa no només ampliar l'Estat de Benestar sinó consolidar un tipus d'economia al servei de la gent, i amb ocupació més estable i de major qualitat. Més drets per ser més lliures vol dir garantir l'accés a la cultura a totes les persones.

A la vegada, cal recuperar la necessitat de polítiques públiques en matèria industrial, fent que les administracions i l'Estat juguin un paper de lideratge al qual han renunciat els darrers anys. L'Estat ha de saber invertir en Recerca i Desenvolupament, i ha de jugar un paper de promoció de serveis públics de forma concertada amb els diferents actors socials, amb el respecte escrupolós al marc competencial.

8.3. Pensant en verd.

L'apujada del preu de l'energia no és passatgera. I això obliga a pensar de manera diferent des d'una vessant econòmica. Per cada dòlar que s'apuja el barril de petroli l'economia espanyola és 15.000 milions d'euros més pobre. Si fins ara el canvi climàtic suposava una obligació moral envers les generacions futures a l'hora de canviar les polítiques públiques, ara el preu de l'energia suposa una obligació immediata i de supervivència econòmica vers les generacions presents. **Qui no actui pensant en verd farà polítiques insostenibles, tant des de la perspectiva ambiental com des de la perspectiva econòmica i social.**

Les respostes, a la vegada, no poden ser les de sempre. L'intent de fer incrementar la demanda sense més, acabaria tornant a portar a una escalada de preus en matèries primeres i carburants; el tirar de les infraestructures com a principal, sinó únic, motor de l'economia, comporta fer-nos més dependents del petroli i invertir en quelcom que en pocs anys quedarà en desús. La resposta tradicional a una situació de crisi és antiga i especialment estúpida.

El futur, per tant, passa per una reconversió del sector de la construcció cap a la rehabilitació energètica, per les estratègies d'estalvi i d'eficiència, per l'impuls de les energies renovables.

Alhora, la nostra és una aposta per una societat que doni serveis. Serveis de mobilitat i de transport, serveis energètics, d'estalvi i de subministrament. Serveis abans que la possessió d'un producte.

Cal una aposta per l'habitatge com a un servei públic a l'abast de tota la ciutadania, que eviti les polítiques exclusivament assistencials i transitòries que estigmatitzen la població que accedeix a aquests habitatges, i que suposi una opció

definitiva i normalitzada tal com s'estableix en altres àmbits de la nostra vida, com escoles públiques, sanitat pública, transport públic.

En aquest marc, davant dels dogmàtics que aposten per les nuclears, sense respondre què fer amb els residus, que miren cap a una altra banda davant de la multitud d'incidents que comporta una tecnologia tan immadura, i que ignoren els costos que multipliquen per molt els costos de l'aposta per les renovables, ICV fa el discurs del realisme responsable. Per fer-ho, el pla pont per tancar les nuclears és una excel·lent oportunitat perquè ens pocs anys no només siguem un país desnuclearitzat, sinó que a més haguem aprofitat el seu tancament perquè els recursos dels últims anys de vida d'aquestes centrals serveixin per a l'impuls de les renovables i una estratègia d'estalvi i eficiència.

8.4. Més drets per ser més lliures.

Per poder encarar en millors condicions el futur necessitem d'una societat més lliure. I això es tradueix en la necessitat de continuar avançant en matèria de drets i llibertats.

El primer desafiament en aquest terreny se situa en entendre que totes les persones som iguals. I el primer risc està en un discurs, en un relat sobre la immigració, que situa la persona migrada exclusivament com a mà d'obra.

Hi ha qui parla com si la persona migrada hagués de venir quan l'economia la necessita i hagués de desaparèixer quan la situació econòmica es complica.

La primera reivindicació és que **totes les persones som iguals**, que hem de tenir els mateixos drets i les mateixes obligacions. I que no es pot transigir ni amb les directives de la vergonya que vénen d'Europa ni es pot competir amb els discursos més durs de la dreta per veure qui amaga sota un discurs de "realisme" la major de les intransigències. La concreció d'aquesta premissa es tradueix en una política envers la immigració de permeabilitat intel·ligent de les nostres fronteres, atorgant drets d'entrada, i modificant la Llei d'estrangeria en tots els aspectes que s'han declarat inconstitucionals, així com la Llei d'asil i refugi.

I els drets han de d'exigir-se per a dones i homes. En aquest sentit, les dones immigrades formen un col·lectiu amb realitats molt específiques –alhora que cal reconèixer la diversitat existent entre elles– i que cada cop és més nombrós. Però sovint les oblidem en el nostre discurs sobre els drets de les persones immigrades.

Per això cal que ICV dediqui més esforços a conèixer la seva realitat, a establir una relació continuada amb les entitats de dones que les representen i concretar les nostres propostes polítiques. Algunes de les nostres prioritats passen avui per la modificació dels requeriments legals de reagrupament de la Llei d'estrangeria, en el sentit d'assegurar que les dones que arriben al nostre país per via del reagrupament familiar puguin gaudir automàticament d'un permís de residència i treball autònom del que tingui el seu marit. Així mateix, cal que les polítiques de reorganització dels temps contemplin les necessitats de les persones immigrades, per evitar que la disponibilitat de temps de les persones autòctones passi per la manca de temps de les persones immigrades. És imprescindible que les nostres propostes enfoquin la capacitat d'agència de les dones, destaquin el seu protagonisme i no només la vulnerabilitat a la qual estan exposades.

A la vegada, és imprescindible atorgar el dret de vot, a les municipals de partida, sense exclusions i a partir dels anys de residència. Aquest dret, que servirà per tenir una societat més cohesionada, i que serà el millor dels antidots contra aquells que en campanya i més enllà d'aquesta fan un discurs bel·ligerant contra la immigració, ha de suposar obrir el debat per la reforma constitucional o per una interpretació oberta de l'article 13.2 de la CE, per tal d'abandonar el disbarat que suposa l'exigència de la reciprocitat en el dret de vot.

Més drets per ser més lliures s'ha de traduir ja en l'avortament lliure i gratuït i amb un calendari concret i efectiu perquè sigui efectiu el dret a decidir sobre el propi cos al final d'aquesta legislatura.

Més drets per ser més lliures es tradueix en el dret a morir amb dignitat, i amb l'expulsió de l'eutanàsia del Codi Penal.

I tot, en un marc, el d'un Estat laic, com a un dels elements fonamentals per al desenvolupament de la nostra societat.

Més drets per ser més lliures, perquè una societat amb arrels democràtiques més sòlides és aquella que pot encarar millor els reptes de futur.

8.5. Federalisme o recentralització.

En aquest context, una de les corrents de fons que planen per Madrid és la pretesa recentralització de l'Estat, ara encapçalada pel mateix PSOE. Sens dubte, un dels factors que ha influït en aquest corrent és el resultat de les generals. Uns resultats immillorables dels socialistes a Catalunya, i que han fet que el mateix president del Govern els hagi vist com un xec en blanc des de Catalunya i un toc d'atenció en altres parts de l'Estat.

Així, l'actitud tancada en matèria de transferències o les dificultats en l'acord en matèria de finançament expressen un camí que ens ha portat de l'Estat espanyol plural a l'accent en el "Gobierno de España".

Més enllà de la proposta de federalisme plurinacional d'ICV com al millor pacte entre la població catalana, en expressar una proposta que pugui ser majoritària arreu del país, és fonamental fer entendre a nivell d'Estat que aquesta és l'única manera d'estar que tenim.

Un dels temes centrals per avançar cap a aquest model serà l'acord en matèria de finançament, on defensarem un model que aporti transparència, suficiència, solidaritat, des del respecte escrupolós i exacte de l'Estatut. **Des d'ICV jugarem a favor d'una postura unitària de les diferents forces polítiques catalanes a Madrid.**

Per fer-ho possible, a més d'altres actors federals de l'Estat, i més enllà del ja esmentat desenvolupament estatutari, hi ha un altre escenari per expressar amb força la necessitat d'un Estat federal: **la reforma constitucional.**

Una reforma constitucional que arribarà, volent-la limitar a qüestions com la reforma successòria de la Corona, i on des de Catalunya s'haurà de plantejar que sense una reforma constitucional en profunditat i amb una lògica federal, Catalunya no hi jugarà. És cert que una reforma no es pot fer sense una majoria àmplia a nivell d'Estat; però de la

mateixa manera, una reforma constitucional epidèmica no es farà si Catalunya no hi està d'acord.

8.6. República.

ICV, ara i sempre, manté i mantindrà la seva aposta per la República com a forma d'organització de l'Estat espanyol. Una república democràtica, federal, d'arrels populars, que reconegui tots els drets socials i nacionals de tots els pobles, que hi han de conviure lliurement.

8.7. L'esquerra verda i federal.

És cert que per abordar cadascun d'aquests reptes en les millors condicions possibles ICV no només necessita de major presència a nivell d'Estat, sinó de referents polítics homologables que ens permetin definir un pol d'esquerra verda federal. Un espai d'aquestes característiques seria el millor que li podria passar a la vida política de l'Estat, podent reconèixer a escala estatal una lògica d'influència i d'exigència diferent a la que avui juguen altres actors polítics de la dreta nacionalista. **Una referència que podria començar a cristal·litzar en aquest triangle entre les Illes, el País Valencià i Catalunya.**

Mentrestant, a nivell d'Estat no existeix una única referència homologable al nostre projecte; el nostre paper haurà de ser, per tant, el de jugar el rol més actiu possible en el Congrés dels Diputats, en el marc d'aquest grup tècnic compartit amb ERC i amb IU.

Al costat d'aquesta tasca, la nostra estratègia ha de ser poder aportar tot allò que es consideri oportú en la configuració d'un espai homologable al nostre, tot i el caràcter nacional del projecte d'ICV i la forta descomposició de l'esquerra a nivell d'Estat. **Un espai on convidarem a participar totes les forces polítiques presents a l'Estat espanyol que es reclamen de l'esquerra i l'ecologisme.**

Amb tot, el rol d'ICV serà respectuós amb tots els processos que es visquin, i l'actitud serà de contribuir i alhora esperar que es donin les condicions òptimes per a l'emergència d'una esquerra verda federal a nivell d'Estat.

9. La construcció Europea. Les eleccions al Parlament Europeu.

9.1. Un europeisme de cara al futur.

La construcció europea va contribuir a portar la pau a una Europa assolada per les guerres. Ha contribuït a la prosperitat i al benestar del poble europeu. Ha contribuït a la consolidació democràtica i institucional de l'Estat espanyol, a inserir-lo amb normalitat a la societat internacional. I ha contribuït també al benestar i al progrés al nostre país. Aquestes són les arrels del nostre europeisme i per això ICV ha de multiplicar esforços perquè la ciutadania –i la mateixa Organització– percebi la importància real de les polítiques que es fan a la Unió Europea.

Però l'uropeisme d'ICV no és només un europeisme del reconeixement. L'element central del nostre europeisme no és el reconeixement de les aportacions passades de la UE, sinó el paper que creiem que la Unió pot jugar en les properes dècades. El nostre és un europeisme de futur.

Per a ICV, en l'era de la globalització l'uropeisme és la convicció que la UE és el millor instrument de què disposem els i les residents a Europa per governar el nostre destí i recuperar els espais de decisió democràtica i benestar que el mercat ha arrabassat a la societat en les darreres tres dècades. Aquesta és la base del nostre europeisme i de la forma en què ens posicionem en els debats sobre la UE i les seves polítiques.

9.2. La UE de començaments del segle XXI.

La UE ha experimentat al llarg dels darrers quinze anys canvis molt profunds, que han modificat el seu funcionament, els seus horitzons i les correlacions de forces. Alguns d'aquests canvis són positius i d'altres han demostrat tenir conseqüències negatives, però en qualsevol cas han generat una situació nova en la que els actors polítics i socials han de saber reubicar-se.

- **L'expansió del mecanisme de codecisió en més i més àmbits competencials ha permès un reforçament del paper legislatiu del Parlament Europeu.** Aquest empoderament ha tingut lloc en perjudici de la Comissió, que ha perdut bona part del seu antic poder. En multitud d'aspectes, doncs, els òrgans clau són ara el Consell i el Parlament, en apropar el model de presa de decisions al d'un sistema bicameral. Tot i així, les insuficiències són encara evidents. Les dues més importants tenen a veure amb l'elecció del president o de la presidenta de la Comissió i amb el fet que el PE continua sense tenir dret a la iniciativa legislativa.
- **Aquest canvi ha polititzat i ha ideologitzat la UE, tant en els continguts de les polítiques com en les formes.** La Comissió necessitava vestir la seva activitat amb una aparença de neutralitat tecnocràtica, i necessitava també desenvolupar un estil aparentment consensual de presa de decisions. És justament aquest enfocament que havia convertit la UE en un espai polític marcat per grans consensos sobre les decisions claus i mancat d'una oposició política clara i articulada (excepte la conformada pel sector euroescèptic). En canvi, el Consell i el Parlament, que gaudeixen de més legitimitat democràtica que la Comissió, no necessiten presentar les seves decisions com a tècniques. Són òrgans polítics i per tant prenen decisions polítiques.
- **Això ha coincidit en el temps amb un desplaçament cap a la dreta de la correlació de forces a la UE,** tant al Parlament com al Consell. En aquests moments són majoria al PE els grups d'orientació conservadora i liberal. I el mateix pot dir-se dels governs, inclosos els dels Estats més grans.
- **L'adhesió de 12 nous països ha contribuït també a aquest desplaçament de la UE cap a la dreta,** des d'abans fins i tot que la seva adhesió tingués lloc formalment. A diferència del que va succeir en les ampliacions dels anys vuitanta (Grècia, l'Estat espanyol i Portugal), els nous membres no han entrat a la UE per tenir un Estat de

Benestar i ser reconeguts com a europeus, sinó per consolidar l'economia de mercat i encallar-se en les estructures occidentals.

- **Finalment, ha emergit en sectors importants de les institucions comunitàries el diagnòstic que el principal problema de l'economia europea és el model social europeu mateix**, i que per tant el que cal fer urgentment és desregular i liberalitzar. Aquesta perspectiva va rebre un fort impuls amb l'anomenada Agenda de Lisboa, l'any 2000, sota l'impuls dels governs conservadors europeus, inclòs el govern Aznar.
- Cal dir, a més, que aquesta agenda coincideix amb les habilitats i les competències en què la Comissió se sent més còmoda, les vinculades a la creació de mercats. Certament, la capacitat de la UE per remoure els obstacles per a la creació del mercat únic han portat a la desregulació a nivell estatal, però no han anat prou acompanyades per una regulació compensatòria en el nivell de la UE. Malgrat els avenços que van suposar per a la unitat de mercat de la UE (i malgrat els progressos en matèria institucional i, més modestament, en matèria política), l'AUE, Maastricht i Amsterdam van posposar l'Europa social per a millors ocasions, que no han acabat d'arribar mai.
- Un altre exemple clar que l'"Europa econòmica" sempre va per davant de l'"Europa social" el tenim en les polítiques de gènere europees. S'han aprovat diverses directives a favor de la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, però aquestes s'han referit exclusivament a l'àmbit del treball. Aquest desplegament ha tingut un cert efecte "bola de neu" en els Estats membres, amb l'aprovació de lleis estatals que transposen els continguts de les directives europees. Així mateix, s'han posat en marxa diversos programes de subvenció en l'àmbit de la violència de gènere o la discriminació per raó de sexe en sentit ampli. Malgrat això, cal un nou i fort impuls a aquestes polítiques des de la perspectiva de l'equitat de gènere i els drets de les dones, ampliant el catàleg de temàtiques que ha de cobrir la Unió Europea i vinculant aquest eixamplament de l'agenda als drets de ciutadania de dones i homes i no exclusivament al creixement i a la estabilització de la força de treball femenina en el mercat laboral.
- Un dels elements que més dificulta que la Unió Europea sigui vista com a un instrument positiu per a l'Europa social és el fet que la Unió Econòmica i Monetària, instituïda arrel del tractat de Maastricht, mantingui com a objectiu únic del Banc Central Europeu l'estabilitat dels preus. **Ja en el seu moment, ICV va optar per un sí crític motivat en bona part perquè crèiem que el BCE ha de treballar també per altres objectius, com ara el creixement i l'ocupació.** En moments de crisi, com l'actual, l'empeny del BCE en els tipus d'interès de referència alts i per tant per la fortalesa de l'Euro és un obstacle greu per a la recuperació i per a la productivitat. Fins i tot, alguns sectors liberals reconeixen en aquest moments la necessitat d'un control democràtic sobre l'actuació del BCE.
- **El Tractat pel qual s'instituïa una Constitució Europea era el reflex fidel d'aquest estat de coses i pretenia constitucionalitzar-lo.** Tal i com s'ha demostrat *a posteriori*, les millores de caràcter institucional incloses en el Tractat ni tenien dimensió constitucional ni calia que anessin acompanyades de la resta de components d'aquell text.

9.3. L'europèisme, una de les claus d'identitat d'ICV.

Ubicant-nos definitivament i de forma coherent dins el Grup parlamentari dels Verds al PE i en el marc del Partit Verd Europeu, entenent la Unió Europea no sols com un àmbit polític-administratiu d'escala superior, sinó també i sobretot com un espai d'orientació, de convergència i d'aliances; de projecció, d'influència i d'aprenentatge.

Ens hem d'implicar en el procés que permeti la superació en positiu de l'atzucac del procés constituent en què encara ens trobem. Per aconseguir-ho, més que "passar d'Europa" o considerar-la com "un cas perdut" en mans de neoliberals i estatalistes, cal fer un esforç renovat d'informació, discussió i crida a la implicació en els processos i lluites d'àmbit europeu d'una majoria de ciutadans i ciutadanes, de moviments sindicals, socials i ecologistes, per:

- Fer avançar el procés de construcció democràtica de les institucions de la UE.
- Fer possible la construcció d'una Europa social i dels pobles.
- Definir un marc clar d'intervenció dels ens locals i regionals –en el nostre cas, les nacions sense Estat com Catalunya–.
- Ampliar els canals de participació efectiva de les entitats i la ciutadania.
- Assolir el control democràtic de les polítiques econòmiques que avui sols es poden fer a nivell supranacional, perquè existeixi una veritable política econòmica i social d'àmbit europeu i no sols una política monetària en mans d'un Banc Central europeu pretesament independent i incontrolable.

Aquest procés l'hem de veure i explicar com a imprescindible per tal de configurar la UE com un espai social i polític, capaç de tenir una veu única i pròpia en els grans temes que estan prefigurant el futur del món en política exterior, de pau, de seguretat i de solidaritat, en política energètica i en la lluita contra el canvi climàtic.

9.4 Fer política a la UE, ara.

Davant d'aquest escenari, més ideològic, més polític i més democràtic, però també més de dretes que mai, els actors socials i polítics hauran de reubicar-se, i ho estan fent ja. La Unió Europea no pot ser un nivell de govern en el qual existeixi un Govern però no una oposició. Enterrada l'aparença tecnocràtica i l'estil consensual, revitalitzat l'eix esquerra-dreta de la construcció europea, i empoderats (encara que insuficientment) els espais de representació democràtica, **cal bastir una alternativa política a aquesta UE**. Les velles coordenades de l'acció política han desaparegut i ara cal cercar els continguts, les agendes, les formes i les estructures per actuar en el nou escenari. Cal continuar treballant per la UE en què sempre hem cregut, entenent que les institucions que l'han de fer possible i l'escenari en què es dona el debat han canviat substancialment. **Caldrà també entendre que en les condicions actuals ja no hi ha lloc per a tabús respecte la necessitat d'una UE de geometries variables.**

D'alguna manera, i malgrat totes les mancances, la política a la UE està en procés de normalització, i això és una bona notícia. La política a la UE s'assembla ara una mica més a la política que es dona dins dels Estats, fent-la més democràtica, més federal i menys intergovernamental. **Davant d'això i de la deriva neoliberal i conservadora de la UE, cal construir una oposició d'esquerres i europeista a l'actual Govern de la UE. Oposició**

que, fins i tot, hauria de plantejar-se seriosament concretar durant la campanya electoral una candidatura única i per a tot Europa del Partit Verd Europeu a la presidència de la Comissió. Aquesta és la contribució que podem fer ara a l'europeisme, a la UE com a instrument potencialment útil per governar democràticament la globalització i a la construcció de la UE com a un espai de debat democràtic.

La política de relacions d'ICV a Europa. Partit Verd Europeu i Esquerra verda.

L'establiment de llaços i la definició de projectes comuns a nivell d'Estat i europeu ha estat el que de forma més clara ha caracteritzat de sempre les relacions polítiques d'ICV. L'impuls del Fòrum Europeu de la Nova Esquerra o l'ingrés d'ICV al Partit Verd Europeu ara fa un any i mig, en són un bon exemple. A diferència d'altres formacions polítiques catalanes, com ERC, que només entenen les seves relacions exteriors com a un instrument més per fer política a Catalunya, **Iniciativa ha volgut sempre ser un partit obert, i compartir projecte allà on els processos polítics ho requerien: a l'Estat espanyol i a Europa.**

Fa temps que vàrem decidir que a Europa la nostra família política serien els Verds, sent aquest espai aquell que millor representa a Europa la transformació social i ecològica. **Aquesta aposta s'ha traduït no només en la incorporació del nostre eurodiputat al grup Verd al Parlament Europeu, sinó en la presència d'ICV com a un dels subjectes més actius del Partit Verd Europeu, liderant entre d'altres coses l'Observatori de Gènere del Partit Verd Europeu (EGGO) des de Dones amb Iniciativa, organitzant la 3a trobada de càrrecs locals verds a Barcelona o amb el lideratge que des de fa anys exerceix Joves d'Esquerra Verda dins de la Federació del Joves Verds Europeus.**

Participar activament en el marc d'una família europea és fonamental per a nosaltres en un moment on els partits polítics europeus van prenent cos i protagonisme, un procés que es veurà notablement reforçat ara amb la recent regulació legislativa i posterior creació de les fundacions polítiques a nivell europeu.

És per això que des d'ICV hem de continuar participant de forma activa en el si del Partit Verd Europeu. La nostra participació n'ha d'estar basada en dos pilars fonamentals: en primer lloc, influir molt en el debat ideològic i programàtic dels Verds Europeus, i dur a terme molta activitat en aquells àmbits on tenim capacitat d'aportar un valor afegit específic: l'experiència de gestió en el món local o l'elaboració programàtica en qüestions com l'equitat de gènere o les polítiques socials. I en segon lloc, tenir la capacitat d'enriquir la nostra acció política a partir de l'experiència d'altres partits verds europeus. En aquest sentit, és clau que la Fundació Nous Horitzons estigui ben connectada amb els centres de reflexió més important de l'ecologia política a Europa: **el conveni de col·laboració amb la Fundació Heinrich Böll o formar part de la Fundació Verda Europea són un bon primer pas en aquesta direcció.**

També serà important en els propers mesos la campanya de les eleccions europees, que el Partit Verd Europeu ja ha començat a preparar i de la qual hem de formar part de forma activa.

Aquest procés de construcció dels Partits Verds Europeus camina fermament però amb lentitud. Les famílies polítiques europees són avui extremadament heterogènies i la

inexistència d'un quadre polític definit a nivell europeu fa que la seva presència sigui molt escassa. Seria per tant un error limitar les nostres relacions europees al marc del Partit Verd Europeu. **De forma complementària a aquesta aposta estratègica pels Verds Europeus, en primer lloc hem de reforçar també a nivell europeu l'espai polític més proper a ICV, l'esquerra verda.** Hem de reforçar les nostres relacions amb aquelles formacions polítiques que tenen una trajectòria i definició més propera a la nostra, alguns membres dels Verds europeus, d'altres no: una constel·lació de partits avui a Europa que es reclamen de l'esquerra verda: el Socialistisk Folkeparti (SF) a Dinamarca, els Grøen Links a Holanda, Synaspismos-Syriza a Grècia o els partits membres de l'esquerra verda nòrdica.

Aquesta coordinació ens ha de servir, no només per reforçar l'espai d'esquerra verda que nosaltres representem, sinó també per reforçar la manera en què nosaltres entenem l'ecologia i Els Verds, en un moment on algunes formacions d'Europa de l'est estan introduint el liberalisme en el món de l'ecologia, o en altres casos on alguns partits verds estan obrint la seva política d'aliances cap a formacions de la dreta, procés que en cap cas no compartim. **La nostra implicació al projecte del Partit Verd Europeu l'hem de fer també de la mà de formacions que com Iniciativa es reclamen de l'esquerra verda, tot combinant l'ecologia als valors tradicionals de l'esquerra.**

Cal seguir treballant en l'enfortiment del Partit Verd Transfronterer, en el qual participen els Verds d'Andorra, Els Verds del Languedoc-Roussillon, els Verds de Midi Pirineus i ICV. I en paral·lel a això, hem de seguir també en connexió amb la resta de formacions de l'esquerra a Europa. El paper cada cop més irrellevant del Fòrum de la Nova Esquerra com a marc de relacions de tota l'esquerra europea ens obliga a realitzar aquesta tasca de forma bilateral, intentant en especial seguir amb atenció l'evolució de formacions emergents de l'esquerra a diferents països europeus.

9.5. Les eleccions europees. Una Europa que gira a la dreta.

La construcció d'aquestes aliances és la que ens ha de permetre articular la nostra acció política a Europa des de l'europeisme crític. Ja en el debat sobre la Constitució europea vam destacar la necessitat imperiosa que emergís a Europa un pol crític. Un pol crític que des del més profund convenciment europeista reclamés un gir de 180 graus en l'evolució que està patint avui Europa. Considerem, a més a més, que aquesta és una necessitat històrica de la Unió. Si l'esquerra europeista no capitalitza el malestar cap a la construcció europea, qui en traurà profit d'aquesta situació serà l'euroescepticisme. És per això que avui és una necessitat imperiosa per a l'europeisme que es reclami en el seu si un canvi en la manera i en els continguts de la construcció europea.

Un dels fenòmens sociològics més important a l'Europa d'avui és la polarització (l'emmagriment de les anomenades classes mitjanes). Aquest procés es tradueix políticament de maneres diferents (depenent, entre d'altres factors, del sistema polític), però el que observem és que allà on l'esquerra no és capaç de liderar aquest malestar, ho fa la dreta més dura. El problema més important és que els treballadors i les treballadores a Europa s'han quedat sense política (amb la desaparició de les polítiques socialdemòcrates clàssiques), i si l'esquerra no troba una política realista veritablement alternativa al social-liberalisme, serà un desastre per a la construcció europea.

Tenim una bona oportunitat per fer emergir aquest debat, ara que s'apropen les eleccions al Parlament Europeu. **ICV ha de ser capaç en aquest context de reclamar un retorn de la construcció europea basada en l'Europa dels pobles, en el seu pacte social, recuperant per a Europa un programa polític basat en la justícia social i que inverteixi el procés de polarització que està vivint avui el continent. Paral·lelament, les eleccions també seran un bon moment per reclamar un retorn a l'Europa dels Drets Humans, després d'un any on mesures legislatives comunitàries com la Directiva de Retorn l'han posada en entredit. La lluita contra la desregularització dels drets laborals europeus (65 hores i flexiseguretat). I finalment, haurem de donar la batalla per evitar un retrocés important en el camp ambiental, intentant frenar l'ofensiva pronuclear que viu avui Europa i per exigir un compromís clar i decidit d'Europa en la lluita contra el canvi climàtic, a portes de la propera Cimera del Clima a Copenhaguen l'any vinent.**

Aquesta proposta és la que volem fer emergir en les properes eleccions al Parlament, reforçant juntament amb els nostres partits aliats a Europa aquest pol crític que vol una Europa diferent. I fent emergir també, per tant, una esquerra que ofereixi una veritable política a les seves classes populars. En aquest context, seria important intentar aglutinar al voltant de la candidatura d'ICV al Parlament Europeu el conjunt de forces socials que en els darrers anys s'han mobilitzat reclamant un canvi en la manera de construir Europa i un canvi en les seves polítiques.

10. L'alterglobalització: un altre món és possible.

10.1. La governança global.

Els darrers anys han aportat dues novetats en l'àmbit internacional. Han emergit dos consensos importants a l'entorn de dos diagnòstics que fa temps que ICV i els moviments alterglobalitzadors sostenen, i als que ara s'hi han sumat, d'alguna manera, fins i tot alguns sectors liberals. **En primer lloc, ha emergit un consens sobre la necessitat de reformar i ampliar la representativitat de les institucions internacionals.** El nou repartiment del poder polític i econòmic ha fet obsoletes les estructures actuals, algunes de les quals adoleixen d'una manca clara de legitimitat (Consell de Seguretat, G-8, BM, FMI i OMC). **En segon lloc, ha entrat en crisi el model neoliberal, que s'ha demostrat incapaç de ni tan sols garantir un funcionament estable de l'economia, consideracions socials i ambientals a banda.** Aquesta crisi ha estat identificada també per partits i sectors liberals, que estan demanant un retorn d'una major regulació internacional de l'economia.

10.2. La reforma de les institucions internacionals.

Els esdeveniments a escala internacional dels darrers anys han posat de manifest l'entrada en crisi del sistema de seguretat internacional dissenyat després de la Segona Guerra Mundial. L'aposta clara per l'unilateralisme per part de l'administració nord-americana juntament amb unes Nacions Unides incapaces d'actualitzar el seu funcionament han posat en perill la idea mateixa d'una Organització Internacional Universal com a vertebradora de la relacions internacionals. La política exterior nord-americana ha volgut en els darrers anys minoritzar el paper de l'ONU, que cada cop és menys rellevant

en les crisis internacionals. Aquest retrocés del paper de l' ONU ha anat acompanyat en el camp de l'acadèmia vinculada als moviments neoconservadors de propostes destinades a substituir-la, impulsant idees com la creació d'una Organització de les grans democràcies del món. La necessitat de canviar o reformar les institucions internacionals de govern mundial està present.

Però no només estem davant d'un període de menysteniment del que signifiquen aquestes institucions. En els darrers anys també hem assistit amb preocupació a la vulneració sistemàtica de les normes de Dret Internacional que durant molt anys la societat internacional havia anat construint. No només s'inicien conflictes al marge del que pugui dictar el Consell de Seguretat, sinó que es vulnereu normes tan antigues i sòlides com la Convenció de Ginebra sobre el tracte a les i als presoners de guerra de l'any 1949.

Tot això configura un escenari internacional on ens trobem, per una banda, un món cada cop més integrat per les forces del mercat i per altra, un retrocés en les seves institucions i normes de govern. Els neoconservadors nord-americans han vist en aquest dibuix un perfecte retorn a una mena de "mediavelisme internacional", on la manca de normes en les relacions entre països fa que es dicti sempre la llei de qui és més fort, la dels poders econòmics més forts.

Aquest retrocés en la governabilitat internacional es veu agreujat pel paper cada cop menys rellevant que tenen els Estats nació en el control i govern de l'economia. Aquests, davant del mercat global, han perdut la capacitat que tenien de regular i controlar els excessos de l'economia de mercat, i aquesta pèrdua no s'ha produït en cap cas en benefici d'estructures internacionals de Govern sinó d'un descontrol públic que només afavoreix qui pot beneficiar-se des del mercat. La sobirania dels Estats es troba avui en entredit per la seva incapacitat de poder exercir el seu dret a decidir sobre tot allò que afecta la seva ciutadania, una sobirania transferida en els darrers anys al mercat.

En darrer lloc, assistim també a la degradació progressiva d'organismes internacionals com el G8, que tampoc no han estat capaços d'integrar les noves economies emergents com Índia o Brasil i per tant deixen de ser útils i eficaces per impulsar, com van pretendre a la darrera cimera, la nova agenda internacional sobre Canvi Climàtic. **Davant d'això, ICV aposta clarament per un reforçament de les Nacions Unides com a eix vertebrador de les relacions entre països i de codificador de les normes de Dret Internacional.**

La crisi econòmica i financera està demostrant la manca de capacitat per prevenir, corregir o aturar aquesta situació per part del Fons Monetari Internacional o del Banc Mundial, que s'han demostrat del tot incapaços per governar l'economia mundial. Són instruments totalment caducs i des d'ICV no creiem que n'hi hagi prou amb una reforma de maquillatge extern, sinó que cal un replantejament total de la seva composició, funcionament i competències.

Per tant, des d'ICV proposem entre altres mesures, l'establiment d'un Banc Central Mundial aprofitant aquestes estructures preexistents; de gestió democràtica i no en base a les contribucions financeres dels Estats, amb capacitat de control multilateral sobre els tipus de canvi o de control dels moviments internacionals de capitals, amb l'aplicació d'una taxa que dissuadeixi els moviments especulatius i finansi polítiques de desenvolupament (Taxa Tobin), **així com la supressió dels paradisos fiscals.**

Aquesta aposta cal que es tradueixi en una reforma urgent de les seves estructures que resolgui el desequilibri de l'actual Consell de Seguretat, donant tracte d'iguals a qui fins ara no l'han tingut, els països empobrits i les economies emergents, garantint formes de funcionament més democràtiques, encarant els principals reptes dels pobles del món. Les Nacions Unides han de ser el centre de resolució de conflictes internacionals i l'únic organisme legítim per exercir o legitimar el poder de coacció a escala global.

Per tant, davant de la nova distribució del poder polític i econòmic avui al món, calen unes institucions reformades, més democràtiques i que permetin recuperar capacitat de decisió als poders públics per deslegitimar la proposta d'unilateralisme nord-americà, com per exemple el dret a veto.

Des d'ICV reivindiquem l'establiment d'un nou sistema de seguretat internacional clar i eficaç sota el paraigua de Nacions Unides, que posi la seguretat de les persones per davant d'altres consideracions, superant l'estructura obsoleta de l'ONU. Ha de ser avui una prioritat per a tots aquells països que creguin en el Dret Internacional i unes relacions internacionals justes.

10.3. El govern de l'economia mundial.

Aquest fenomen es dona de forma determinant en el camp de l'economia. El desenvolupament del mercat global i la desregulació del mateix (ja a partir de la caiguda dels sistemes de Bretton Woods) han limitat la capacitat que tenien els Estats de regular la seva economia dins les seves fronteres.

Els governs cada cop tenen més dificultats per proveir els serveis necessaris per a la seva població i per redistribuir la riquesa de forma eficaç. El fracàs de les polítiques socialdemòcrates clàssiques s'explica pel fet que en aquests moments els Estats han decidit perdre instruments fonamentals en el govern de l'economia, com el control del tipus de canvi, o en el cas de la UEM, del mateix control de la política monetària. **Des d'ICV hem de continuar reclamant un marc internacional que permeti recuperar el control públic de l'economia en allò que afecta de manera més directa la població i incorporar nous mecanismes per a una economia globalitzada que no té ni agències tributàries ni inspeccions globals.**

Aquesta agenda és avui fonamental en un moment en què el neoliberalisme s'ha vist incapaç no ja de procurar un nivell de progrés compartit pel conjunt de la societat internacional, sinó ni tan sols de garantir un cert creixement ordenat.

La darrera crisi financera i immobiliària posa de manifest que calen unes normes globals que posin fre als excessos de les multinacionals i de les entitats financeres que el mercat no ha estat capaç de fer. El neoliberalisme salvatge també ha demostrat la seva incapacitat per garantir nivells de creixement sostinguts en el temps, per assegurar beneficis i benestar.

Un altre element important que justifica l'impuls d'aquesta agenda a nivell internacional és la necessitat de preservar els sistemes de protecció social que existeixen a bona part del planeta i concretament a Europa. Les normes de comerç internacional no poden permetre

una competència basada en l'incompliment no ja d'uns mínims en les normatives ambientals, sinó ni tan sols els estàndards en les condicions de treball que exigeix l'OIT. **Per tal de preservar un nivell alt de protecció social en les societats europees (i estendre aquest model a d'altres parts del planeta), cal una reforma en profunditat dels objectius i maneres de funcionar també de l'OMC.**

10.4. Del concepte de seguretat al de seguretat humana.

El final de la guerra freda, ara fa quinze anys, no ha conduït la societat internacional cap a unes relacions més cooperatives entre països, sinó que el nombre de conflictes armats ha anat augmentant, afegint-se a d'altres presents des de fa dècades.

Els atemptats de l'11 de setembre de 2001 deriven en una lluita sense treva cap al terrorisme fonamentalista islàmic, però han permès encobrir i emparar també la persecució contra altres formes de resistència en diverses parts del món. En nom de la defensa de la seguretat física de la seva població, els Estats Units arrossegueu el món sencer en una cadena de decisions que acaben generant més conflicte, més por i inseguretat (països vetats, restriccions aèries, proliferació de la protecció privada...) i alhora un retrocés en les llibertats individuals i col·lectives (canvis en els ordenaments jurídics, persecució de races i creences, elaboració de llistes negres...).

Des d'ICV hem de denunciar la violació dels drets i llibertats de les persones en nom de la seguretat planetària. La seguretat humana té els seus principis en els Drets Humans Universals, com a mínim, i ICV ha de ser la força política que abanderi i vetlli per tal que els drets dels homes i les dones siguin respectats en tots els seus aspectes: seguretat alimentària, mediambiental, de gènere, d'accés al treball digne, a l'habitatge i als recursos naturals necessaris.

I aquests elements bàsics (alimentació, energia, recursos, clima...) estan més amenaçats que mai i és una part cada vegada més gran de la població mundial qui ho pateix.

L'augment constant i imparable del preu del petroli, arrossegat per la demanda creixent de nous consums i per la disminució de les reserves existents, que només asseguren que amb els nivells actuals de consum hi hagi existències fins a l'any 2050, junt als problemes permanents a la zona del Golf, la producció a l'alça dels agrocombustibles i la crisi alimentària –que ja genera en els països productors i en països empobrits uns preus cada cop més alts dels aliments bàsics–, les conseqüències en el canvi climàtic, tant de l'ús de combustible fòssil com dels substitutius en forma de cultius energètics... Tot plegat dibuixa una espiral de causes i efectes encadenats que tenen com a conseqüència una pressió cada vegada major sobre els recursos naturals i que sobretot ha evidenciat els límits del creixement constant.

El nostre model econòmic, productiu i social és còmplice i responsable de la generació de pobresa. Els nostres models de consum imposen la proliferació de cultius de soja als països empobrits per a la creació de biodièsel. Les conseqüències són diverses, però especialment dramàtiques en l'apujada dels preus dels aliments. Als països empobrits és també freqüent la violació sistemàtica dels drets humans portada a terme per respectables empreses multinacionals, per tal d'aconseguir i extreure'n els recursos naturals. Aquesta

explotació de recursos no és gratuïta, es porta a terme per satisfer les demandes de la població dels països enriquits.

Tanmateix, vuit anys després de l'aprovació de la Declaració del Mil·lenni, on es proposaven complir vuit objectius per reduir la pobresa extrema a mitjan el 2015, els avenços són del tot insuficients. A banda de la manca de voluntat política per complir aquests objectius, l'actual situació de crisi econòmica mundial dificulta encara més que els països rics destinin esforços a impulsar-los. Així doncs, des d'ICV apostem perquè aquests vuit objectius siguin avui, més que mai, objectius a complir en la data prevista.

La crisi financera no ens pot fer oblidar de cap de les maneres la gravíssima crisi alimentària i ecològica que pateixen i poden patir els països amb més vulnerabilitat. Precisament és per aquesta situació de crisi mundial que cal lluitar més que mai contra la situació de pobresa i oblit a què es veuen condemnats molts pobles al món, i fer el possible perquè es mantinguin els compromisos de solidaritat i cooperació que tenen establerts els governs dels països donants amb els països del Sud.

ICV ha d'abordar les qüestions que s'obren al voltant de la crisi de recursos, de producció, de consum, de mercats. Ho ha d'abordar amb el compromís d'incorporar al seu projecte temes com l'ús i límit dels agrocombustibles i sobretot amb els límits del creixement de les societats occidentals, que porten inevitablement a parlar de decreixement. El decreixement té per objecte marcar fortament l'abandó de l'objectiu del creixement pel creixement, el motor del qual no és cap altre que la recerca del profit per part de qui detenta el capital; les conseqüències són desastroses per al medi ambient i per tant per a la humanitat.

Com a organització política d'esquerres, ecologista i solidària, és també una tasca del partit fer pedagogia sobre les causes últimes d'aquestes situacions, donar a conèixer les conseqüències de les nostres accions en tant que ciutadans i ciutadanes, en els actes més quotidians: el nostre consum alimentari i energètic, els nostres desplaçaments, les nostres decisions de mobilitat...

10.5. El moviment alterglobalitzador, el paper de la política, el moment de la proposta.

El Fòrum Social Mundial, en les seves diverses celebracions i formats, els Fòrums Socials Europeus i les diverses trobades a nivell local s'han demostrat espais vàlids en el seu paper de punt d'intercanvi, d'aparador d'idees, d'instrument per reforçar elements simbòlics, d'agenda i de programa d'una comunitat mundial que creu que un altre món és possible i que a més treballa per aconseguir-ho. L'FSM ha anat creixent i sumant també altres iniciatives, locals o regionals en alguns casos o sectorials en altres, que mantenen l'agenda internacional viva en el període entre Fòrums.

El moviment també ha permès des de la primera celebració de l'FSM crear un contrapès als centres de pensament i ideologia liberal, oferint un pol de resistència no només en el temps i l'espai (l'FSM en paral·lel a la cimera de Davos), sinó també de pensament a contracorrent i de mobilització internacional.

ICV ha de continuar participant en espais com aquests i ha d'obrir les seves expectatives a participar amb d'altres espais de l'esquerra radical i xarxes dels moviments reivindicatius en matèries sensibles en el seu projecte polític, com les xarxes de dones o de persones immigrades per exemple, no només per compartir experiències sinó per traduir conjuntament amb els moviments socials les seves reivindicacions en propostes polítiques, tot donant el salt important d'incorporar-se als moviments d'altres llocs del planeta, perquè ICV no és un projecte polític local sinó un projecte polític català, però també amb un projecte global.

D'altra banda, malgrat la seva maduresa, el moviment alterglobalitzador no ha pogut superar un dels seus reptes inicials: la possibilitat de construir proposta i alternatives més enllà dels projectes i la diversitat que el nodreix. La diversitat i diferències entre els projectes, la dispersió en els objectius i els temes o les prioritats i les contradiccions no només en les idees sinó també en les formes de lluita i proposta, formen part de la seva riquesa, però alhora són també els elements que no han permès avançar en aquest sentit. Així, la capacitat d'impacte i alternativa s'ha vist limitada a l'agenda i la mobilització, a la visibilització de conflictes, a la resistència, però no a la proposta. La relació entre els moviments i els partits continua sense estar resolta. A tall d'exemple, els partits continuen sense tenir un paper en el marc de l'FSM, més enllà de les trobades parlamentàries, que no han aconseguit encara quallar en iniciatives concretes i estables.

Els moviments socials i concretament el moviment "Un altre món és possible" en els darrers anys han generat un volum d'activitat important. D'una banda, les trobades realitzades tant a nivell mundial i europeu, però d'altra banda, el gran treball polític, ha donat uns resultats visibles en els posicionaments polítics i en les reivindicacions. Això ha estat possible gràcies a les nombroses persones que, col·lectivament o individualment, hi participen. La diversitat els nodreix, els fa també tenir un conjunt de propostes i d'alternatives a nivell local, que en conjunt són fonamentals per a la construcció d'una alternativa a la crisi del model de relació econòmica i humana. ICV ha de seguir participant amb força en aquestes xarxes, i alhora establir relacions més fluides amb alguns dels seus interlocutors. És important construir una agenda comuna amb alguns d'aquests moviments. ICV, com a partit de lluita, ha d'enfortir el seu peu al carrer, i com a partit de govern, traslladar les seves reivindicacions a les institucions. En aquest sentit, els moviments alterglobalitzadors són claus.

Com a força política transformadora, és imprescindible que trobem espais per coordinar-nos i treballar en comú amb els moviments alterglobalitzadors. I no només mentre coincidim a peu de carrer, en mobilitzacions, protestes o en la defensa de valors comuns, sinó també en el moment en què assumim responsabilitats institucionals, des d'on tenim capacitat real de transformar i per tant fer possibles els canvis que conjuntament hem defensat. Per tal de mantenir la confiança mútua és necessari que expressem molta claredat en les expectatives que generem, transparència en la presa de decisions per poder evidenciar les limitacions i dificultats de traduir els valors comuns en polítiques concretes i mantenir permanents ponts de comunicació i treball per avançar i evolucionar conjuntament.

Aquest és un dels principals reptes de la nostra capacitat, en tant que força també de govern, per continuar amb la vinculació a aquells moviments amb els quals compartim principis i objectius.

Per això és fonamental el reconeixement mutu entre moviments i forces polítiques com ICV, que deixa de manifest la complementarietat evident de les diferents formes d'incidir en la realitat per transformar-la si les causes i els objectius són compartits. Tot plegat fa més evident encara que els plantejaments d'ICV no acaben en la tasca institucional o en un pla de govern, sinó que tant una cosa com l'altra són instruments per a la transformació, i alhora permet afrontar les contradiccions pròpies de l'acció de govern, i les que els mateixos moviments també tenen.

La complementarietat no és una divisió estricta de papers, en què una part mobilitza i l'altra gestionem des de les institucions, sinó que cada vegada més són papers compartits. ICV també ha de ser un agent de mobilització (com ho és amb la Campanya contra la Directiva de la Vergonya) d'identificació de nous conflictes, de noves idees i en fomentar la participació social, ja que aquesta és la eina que fa possible una gestió pública i eficaç.

Tot plegat ens obliga a tenir una relació permanent amb el nostre entorn ideològic, un espai de pensament que moltes vegades no té un espai territorial tan definit com el nostre projecte polític i que per tant té en les noves eines de comunicació i en la xarxa social digital nous instruments que ICV ha de conèixer i on ha de ser present.

L'increment de les desigualtats s'evidencia de manera dramàtica en els països més empobrits, que queden al marge dels tan proclamats beneficis de la globalització i dels avenços que proporciona l'accés a les noves tecnologies. Aquest empobriment, i també la guerra i les injustícies, són la causa principal dels fluxos migratoris que avui arriben a la nostra societat. A més, el camí d'arribada als països del Nord s'està convertint en una forma d'explotació afegida que està posant en perill la vida de les persones immigrades.

Aquesta situació ens obliga avui a aprofundir en la nostra tradició de solidaritat internacional per fer-ne, amb més força que mai, un clar instrument de transformació de les estructures. Entenem la solidaritat com un concepte polític que orienta l'acció en la doble direcció de lluitar contra les causes estructurals de la desigualtat i d'estar personalment al costat dels i les qui pateixen la injustícia, de les poblacions més empobrides. La solució a l'actual situació mundial és el canvi en la política econòmica de les grans potències i l'aplicació dels drets humans arreu del món, així com el foment de la pau.

No podem dir que la cooperació al desenvolupament és l'element principal que afavoreix el desenvolupament dels pobles, però creiem que pot contribuir a afavorir processos, millorar certes situacions i pal·liar situacions de desastre sempre i quan estigui basada en un principis clars i compromesos.

Des d'ICV històricament hem liderat, especialment des del món local, les polítiques de cooperació al desenvolupament a Catalunya. Actualment creiem que cal un nou impuls a aquestes polítiques, ja que som la garantia que aquest nou impuls es produeixi.

Les polítiques d'igualtat i justícia no poden tenir un àmbit local, sinó que han de tractar-se des d'una perspectiva mundial. No pot haver-hi creixement sense redistribució, justícia social, respecte a les cultures i al medi ambient. Volem contribuir a canviar l'escenari internacional i aconseguir un desenvolupament sostenible i humà basat en els drets humans i dels pobles, tot el contrari al que significa la mal denominada globalització, que

busca la internacionalització d'un model econòmic i social neoliberal, excloent i que engrandirà, encara més, la diferència entre països pobres i rics.

La solidaritat ha de perseguir el desenvolupament dels pobles, l'increment de la consciència crítica envers les actuals relacions internacionals i el canvi del model de creixement actual insostenible, injust i marginador.

La cooperació hauria de ser un procés entre iguals, que enforteixi els moviments transformadors i afavoreixi la creació d'espais de participació ciutadana, que garanteixen l'articulació de les demandes locals, el desenvolupament de processos democràtics reals, la inclusió de tots els grups ètnics i socials i la promoció de l'equitat de gènere, per tal d'aconseguir un desenvolupament integral.

Les polítiques de sensibilització o d'Educació per al Desenvolupament s'han d'entendre com a un procés que té l'objectiu de generar consciències crítiques, tant al nord com al sud, envers les causes que generen la pobresa i la desigualtat. És imprescindible: enfortir el moviment ciutadà com a eina de participació; treballar en xarxa entre institucions i ONG, associacions i moviments socials, amb els quals s'haurà de garantir el desenvolupament de programes o convenis, evitant que aquests quedin solament com a declaració d'intencions, i fomentar el comerç responsable.

“Si et consternen els delirants viratges de l'economia mundial, et commocionen les proves diàries de corrupció a les altes esferes i et fastigueja veure com importants empreses perden milers de milions de dòlars amb la connivència de les auditories, la banca i organismes oficials de control putatius. Si veus l'augment de la desocupació i del treball submergit, que afecta sobretot els i les joves; si saps que el medi ambient està a punt d'enfonsar-se i que el canvi climàtic ens amenaça a totes i a tots... Són tots aquests processos impossibles de controlar...? Com diu la vella pregunta... Què fer? La meva resposta és que realment és possible un altre món, però només si s'hi uneix el major nombre possible de persones de moltes procedències, opinions i capacitats per fer que s'esdevingui. Les coses canvien perquè hi ha persones suficients que insisteixen en allò i treballen per allò.” SUSAN GEORGE, *Another world is possible, if...*